

RAPORT

privind realizarea Planului de acțiuni privind implementarea Strategiei de dezvoltare a sectorului întreprinderilor mici și mijlocii pentru anul 2016

Nr. d/o	Denumirea priorității/acțiunii	Termenul de realizare	Autoritatea responsabilă	Indicatori de performanță
1	2	3	4	5
<i>Prioritatea 1. AJUSTAREA CADRULUI DE REGLEMENTARE LA NECESITĂȚILE DEZVOLTĂRII ÎNTRERPRINDERILOR MICI ȘI MIJLOCII (IMM)</i>				
1.1	Obiectiv: <i>Perfecționarea cadrului de reglementare a activității IMM</i>			
1.1.1	Elaborarea Strategiei naționale de atragere a investițiilor și promovare a exportului pentru anii 2016-2020	2015	Ministerul Economiei, Cancelaria de Stat	<u>Acțiune realizată:</u> Strategia națională de atragere a investițiilor și promovare a exportului pentru anii 2016-2020 și planul de acțiuni pentru implementarea acesteia a fost aprobată prin Hotărîrea Guvernului nr. 511 din 24.04.2016 (Monitorul Oficial 114-122/565, 29.04.2016). Conform rapoartelor prezentate privind implementarea Strategiei nominalizate pentru anul 2016, s-a constatat o realizare a acțiunilor în volum de 63,64 %, în curs de realizare fiind – 26,26%.
1.1.2	Organizarea semestrială a ședințelor Comitetului de supraveghere a proiectului „Suport Bugetar al Zonei de Liber Schimb Aprofundat și Cuprinzător (DCFTA) pe parcursul anilor 2015-2016”	2015-2016	Ministerul Economiei, Cancelaria de Stat	<u>Acțiune realizată:</u> Pe parcursul anului 2016 au fost organizate 4 ședințe ale Comitete de supraveghere a aplicării Acordului de finanțare dintre Guvernul RM și Comisia Europeană privind Programul de Suport al instituirii DCFTA în RM: (11.02.2016; 12.05.2016; 27.09.2016; 13.12.2016) și o ședință preparatorie în contextul vizitei evaluatorilor UE (14.04.2016). Respectiv, au fost elaborate și consultate cu membrii Comitetului de supraveghere și Delegația UE, 4 procese-verbale ale ședințelor Comitetelor de supraveghere.
1.1.3	Elaborarea Planului de achiziții privind procurarea echipamentului minim necesar pentru activitatea laboratoarelor din domeniul infrastructurii calității și executarea acțiunilor stabilite în plan	2015-2016	Ministerul Economiei, alte ministere de resort	<u>Acțiune realizată:</u> Pe parcursul anului 2016, Grupul de lucru pentru achiziția echipamentelor necesare pentru dotarea laboratoarelor din domeniul infrastructurii calității (aprobat prin Ordinul ME nr.186 din 14.12.2015) a desfășurat conform ”Planului multianual de achiziții 2015-2017” (elaborat în anul 2015), un șir de ședințe cu părțile participante și a organizat 3 licitații publice. Cu suportul Proiectului ”Asistență Tehnică pentru implementarea DCFTA”, luând în considerare prioritățile activităților desfășurate de către Institutul Național de Metrologie, ÎS Centrul Tehnic de Securitate Industrială și Certificare de Standardizare și Centrul de Metrologie Aplicată și Certificare,

				<p>a inițiat procesul de revizuire a Planului multianual de achiziții 2015-2017 pentru dotarea laboratoarelor infrastructurii calității cu echipament minim necesar. Astfel, a fost aprobat Ordinul nr.188 din 26.09.2016, prin care au fost aprobate modificări și completări la Planul multianual de achiziții 2015-2017 pentru dotarea laboratoarelor infrastructurii calității cu echipament minim necesar.</p> <p>În urma licitației publice au fost semnate contracte pentru livrarea către Institutul Național de Metrologie a echipamentelor pentru dezvoltarea etaloanelor naționale în domeniile mase, forță, temperaturi înalte și fizico-chimice, duritate și debit de gaze.</p> <p>Laboratorul din cadrul Î.S. ”Centrul Tehnic de Securitate Industrială și Certificare” a fost dotat cu echipament pentru testarea biocombustibilului și produselor petroliere.</p> <p>Laboratorul de încercări a ÎS Centrul de Metrologie Aplicată și Certificare a fost dotat cu echipamente pentru încercarea produselor din domeniul textile.</p> <p>Ca rezultat, pentru anul 2016 au fost procurate - 99,3% din echipamentele prevăzute în lista stabilită prin Ordinul nr.188/2016.</p>
1.1.4	Elaborarea și implementarea Planului de acțiuni privind liberalizarea serviciilor naționale de evaluare a conformității și acreditării în scopul asigurării accesului acestora la serviciile respective europene și al deschiderii pieței naționale pentru organismele europene	2015-2016	Ministerul Economiei	<p><u>Acțiune realizată:</u></p> <p>Planul de acțiuni pentru serviciile de certificare a sectorului privat și liberalizarea evaluării conformității a fost aprobat prin Ordinul Ministrului Economiei (ME) nr. 185 din 10.12.2015, conform prevederilor pct.3 al Hotărârii Guvernului nr. 922 din 12.11.2014 pentru aprobarea Acordului de finanțare dintre Guvernul Republicii Moldova și Comisia Europeană privind Programul de suport al instituirii DCFTA în RM.</p> <p>Planul prevede acțiuni ce urmează a fi întreprinse de către ME, instituțiile publice, precum și întreprinderile de stat din subordinea ME în perioada anilor 2016-2017.</p> <p>În vederea armonizării legislației naționale, la prevederile directivelor Uniunii Europene a fost transpus întreg cadru legal orizontal în domeniul standardizării, metrologiei, evaluării conformității și acreditării, după cum urmează:</p> <ul style="list-style-type: none"> - au fost elaborate și adoptate 2 legi noi (Legea nr.20 din 04.03.2016 cu privire la standardizarea națională și Legea nr. 19 din 04.03.2016 a metrologiei) - au fost modificate 2 legi existente (Legea nr. nr. 9 din 26.02.2016 pentru modificarea și completarea unor acte legislative și Legea nr.186 din 22.07.2016 pentru modificarea și completarea Legii nr. 420-XVI din 22.12.2006 privind activitatea de reglementare tehnică); - au fost elaborate și aprobate prin Hotărâri ale Guvernului 9 reglementări tehnice noi și a fost modificată a reglementare tehnică existentă); - pentru implementarea prevederilor din reglementările tehnice au fost elaborate și aprobate 14 ordine ale ME. <p>De asemenea, pe parcursul anului 2016 au fost acreditate 3 laboratoare de etalonare din cadrul Institutului Național de Metrologie și Centrului de Metrologie Aplicată și Certificare conform standardelor europene și internaționale pentru domeniile - mase, lungimi, umiditate, presiuni, mărimi electrice, fizico-chimie, debite, mărimi mase mici, mărimi geometrice, mărimi termice, precum și au</p>

				<p>fost acreditat organismul de inspecție din cadrul Centrului Tehnic Securitate Industrială și Certificare.</p> <p>Pentru pregătirea de evaluarea la nivel de omologi de către echipa European Accreditation (EA), preconizată în perioada de 15-26 februarie 2017 și în vederea semnării ulterioare de către Centrul Național de Acreditare MOLDAC a Acordului de recunoaștere multilaterală cu Cooperarea Europeană pentru Acreditare (EA MLA), au fost realizate următoarele :</p> <ul style="list-style-type: none"> - în scopul implementării Legii nr.9 din 26.02.2016 pentru modificarea și completarea Legii nr.235 din 01.12.2011 privind activitățile de acreditare și de evaluare a conformității, a fost modificat și completat Regulamentul privind organizarea și funcționarea instituției publice „Centrul Național de Acreditare din RM” (Hotărârea Guvernului nr. 961 din 08.08.2016); - au fost aprobate prin ordine ale ME, Lista standardelor de referință, care stabilesc criteriile pentru competența organismului național de acreditare și a organismelor de evaluare a conformității (Ordinul nr.22 din 15.02.2016 și Ordinul nr.119 din 14.06.2016 cu privire la modificarea anexei la Ordinul nr.22 din 15 februarie 2016); - au fost operate modificări și completări ale Regulamentului și componenței nominale a Consiliului de Acreditare și a fost aprobat Ordinul ME nr.63 din 14.04.2016; - la data de 18.11.2016 Centrul Național de Acreditare (MOLDAC) a transmis setul de documente actualizate Secretariatului EA, în conformitate cu prevederile Procedurii EA-2/02, în vederea continuării procesului de evaluare; - toate documentele sistemului de management al MOLDAC au fost armonizate cu documentele EA, IAF și ILAC; - în perioada de raportare au fost acreditate 3 organisme de evaluare a conformității pe domenii noi (biocombustibili solizi, fertilizanți și produse metalurgice); - au fost instruiți 28 evaluatori șefi/evaluatori tehnici și 16 experți tehnici, fiind organizate 9 seminare și 2 mese rotunde în cadrul Proiectului Twinning Light ”Suport pentru Centrul Național de Acreditare (MOLDAC)”; - au fost procesate 33 de dosare în contextul acreditării organismelor de evaluare a conformității. <p>În vederea creării premiselor pentru semnarea Acordului privind evaluarea conformității și acceptarea produselor industriale (ECA) au fost executate următoarele acțiuni:</p> <ul style="list-style-type: none"> - a fost elaborată legea privind modificarea și completarea Legii nr.420 din 22.12.2006 privind activitatea de reglementare tehnică și aprobarea acesteia (Legea nr.186 din 22.07.2016 pentru modificarea și completarea Legii 420 din 22.12.2006 privind activitatea de reglementare tehnică); - a fost elaborată și aprobată prin Ordinul ME nr.221 din 18.11.2016 Foaia de parcurs pentru inițierea negocierilor asupra Acordului privind Evaluarea Conformității și Acceptarea Produselor Industriale.
1.1.5	Asigurarea trasabilității funcționale a măsurărilor	2015	Ministerul Economiei	<p><u>Acțiune realizată:</u></p> <p>În vederea asigurării trasabilității funcționale a măsurărilor, pe parcursul anului 2016 au fost transmise 2 scrisori de intenție a negocierilor la WELMEC (Cooperarea Europeană de Metrologie Legală) și EURAMET (Asociația Europeană a Institutelor naționale de metrologie(INM)). În</p>

			<p>context, EURAMET a acceptat Institutul Național de Metrologie pentru participare la o comparare în domeniul măsurărilor transmitanței.</p> <p>Institutul Național de Metrologie a transmis demersuri în adresa secretariatelor WELMEC și EURAMET cu solicitarea de aderare la aceste organizații în calitate de membru asociat. În context, în cadrul Proiectului TWINNING "Strengthening of the standards and metrology sector according to the best practice of in the EU Member States" (MD/13/ENP/TR/14), în perioada 30 octombrie-05 noiembrie 2016 în cadrul vizitei de studiu la Institutul tehnico-fizic din Germania (Physikalisch-Technische Bundesanstalt PTB), s-a făcut cunoștință cu condițiile de obținere a calității de membru cu drepturi depline al WELMEC și EURAMET.</p> <p>La sediul Secretariatului EURAMET din Braunschweig, Germania (incinta PTB), a avut loc o întâlnire a conducerii INM cu conducerea secretariatului EURAMET, în cadrul căreia a fost discutată Foaia de parcurs pentru aderarea INM la EURAMET. În calitate de curator al INM a fost desemnat Institutul Național de Metrologie din Bosnia și Herțegovina, directorul căruia este și unul din vicepreședinții EURAMET. Sa decis, ca la următoarea reuniune (anul 2017) a conducerii EURAMET sa fie pusă la vot acceptarea Institutului Național de Metrologie din Republica Moldova în calitate de membru asociat al EURAMET.</p> <p>În cadrul EURAMET este inițiată compararea cheie în domeniul măsurărilor transmitanței spectrale regulate. INM a examinat proiectul Protocolului comparării și a transmis obiecții și propuneri Grupului de lucru al comparărilor. După aprobarea comparărilor vor fi demarate măsurările.</p> <p>Au fost efectuate cercetări ale 11 Etaloane Naționale și 2 Etaloane de referință.</p> <p>Au fost examinate dosarele și aprobate 2 ordine ale ME (nr.145 și 146 din 11.07.2016).</p> <p>Institutul Național de Metrologie a inițiat participarea la 20 de comparări regionale în cadrul COOMET și la 8 comparări bilaterale între BRML-INM România și INM-RM.</p> <p>În scopul armonizării depline a prevederilor stabilite în Reglementarea tehnică, aparatele de cântărit neautomate cu prevederile Directivei Uniunii Europene nr.31/2014 privind armonizarea legislației statelor membre referitoare la punerea la dispoziția pe piață a aparatelor de cântărit cu funcționare neautomată a fost elaborat proiectul de modificare și completare a Hotărârii Guvernului nr. 267 din 08.04.2014 și aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.1043 din 13.09.2016.</p> <p>Au fost elaborate și aprobate 2 Hotărâri ale Guvernului în scopul implementării Legii metrologiei nr.19 din 04.03.2016 (cu referire la Lista Oficială a mijloacelor de măsurare și măsurărilor supuse controlului metrologic legal și la Regulamentul pentru organizarea și funcționarea Institutului Național de Metrologie)</p> <p>De asemenea, în perioada de raportare au fost elaborate și/sau modificate 5 Regulamente de metrologie legală.</p> <p>În scopul asigurării uniformității, legalității și exactității măsurărilor în domeniile de interes public pe teritoriul RM:</p> <p>- au fost elaborate (modificate și/sau completate) și aprobate 15 Norme și Proceduri de metrologie legală:</p>
--	--	--	---

				<ul style="list-style-type: none"> - au fost elaborate și aprobate 6 ordine privind extinderea domeniului de desemnare al laboratoarelor de verificări metrologice, pentru efectuarea verificării metrologice a mijloacelor de măsurare legale; - a fost eliberat 1 certificat de desemnare pentru organismul de inspecție; - au fost întocmite 6 rapoarte de expertiză, care au fost prezentate pentru examinare în cadrul ședințelor Consiliului Național de Metrologie. <p>În luna noiembrie 2016, pe site-ul BIPM au fost publicate capabilitățile de etalonare și măsurare ale Laboratorului Mărimi Ionizante al INM.</p>
1.1.6	Adoptarea a 75% din standardele europene în calitate de standarde naționale, relevante actelor normative stabilite în anexa XVI la titlul V al Acordului de Asociere Republica Moldova – Uniunea Europeană și asigurarea condițiilor de implementare a acestora	2016	Ministerul Economiei	<p><u>Acțiune realizată:</u></p> <p>Pe parcursul anului 2016, Institutul de Standardizare din Moldova a adoptat 100% din standardele europene armonizate în calitate de standarde moldovenești, relevante actelor normative stabilite în anexa XVI la titlul V al Acordului de Asociere Republica Moldova - Uniunea Europeană.</p> <p>De asemenea au fost adoptate 75% din standardele europene în calitate de standarde naționale, relevante actelor normative stabilite în Acordul de asociere Republica Moldova - Uniunea Europeană.</p> <p>În scopul armonizării legislației naționale cu Directivele Uniunii Europene pentru anumite tipuri de produse s-a a fost elaborată și aprobată Hotărârea Guvernului nr. 1329 din 13.12.2016 cu privire la aprobarea Reglementării tehnice „Aparate consumatoare de combustibili gazeși”.</p> <p>A fost coordonat de către Ministerul Economiei și aprobat ulterior de către directorul Institutului de Standardizare din Moldova, Proiectul Programului de standardizare națională (PSN) pentru anul 2016.</p> <p>Pe parcursul anului 2016 au fost:</p> <ul style="list-style-type: none"> - aprobate ca standarde moldovenești 5112 standarde europene (EN) și internaționale (ISO/CEI); - anulate 2200 standarde moldovenești conflictuale cu standardele europene; - anulate 3322 standarde interstatale GOST depășite care nu mai corespund progresului tehnologic. <p>În cadrul cooperării cu organismele europene (CEN, CENELEC, ETSI) și internaționale (ISO) de standardizare în calitate de membru afiliat și membru – observator:</p> <ul style="list-style-type: none"> - au fost examinate 12 proiecte de standarde, elaborate de către comitetul tehnic internațional al Organizației Internaționale de Standardizare ISO/CASCO Committee on conformity assessment, precum și de Consiliul Euro - Asiatic de Standardizare Metrologie și Certificare (EASC); - a fost votat proiectul standardului internațional ISO/IEC CD 17025.2 „Cerințe generale pentru competența laboratoarelor de încercări și etalonări”, elaborat de comitetul tehnic internațional ISO/CASCO Evaluarea conformității; - au fost examinate 8 proiecte de standarde elaborate de către 2 comitete tehnice regionale. <p>În ianuarie 2016, Institutul Național de Standardizare a participat la cea de-a 15-a ședință (conferință web) a Grupului de lucru CEN/CENELEC (CEN - Comitetul European de Standardizare, CENELEC -Comitetul European de Standardizare în Electrotehnică) în domeniul educației despre standardizare.</p>

				<p>Pe parcursul anului 2016 ISM a organizat 12 evenimente de promovare a standardelor și a standardizării și a participat la 4 evenimente, organizate în parteneriat cu alte entități.</p> <p>Concomitent, ISM a beneficiat de 18 instruiți online oferite de organizațiile europene și internaționale de standardizare în vederea preluării bunelor practici și experienței în domeniul standardizării. De asemenea, în cadrul proiectului Twinning „Consolidarea capacităților în domeniul standardizării și metrologiei în conformitate cu cele mai bune practici din statele membre UE”, ISM a beneficiat de 5 misiuni dedicate evaluării sistemului național de standardizare în vederea conformării acestuia cu criteriile de membru cu drepturi depline al CEN/CENELEC și de 14 instruiți.</p> <p>În vederea asigurării cu un sistem informațional modern, care să permită accesul online la standarde, a fost aplicată în practică softul „FlexPaper Desktop Publisher” pentru publicarea securizată a fișierelor din format PDF. La moment este utilizat pe web site-ul oficial al ISM www.standard.md la compartimentul „Cele mai populare standarde”.</p>
1.1.7	Armonizarea și aplicarea legislației privind supravegherea pieței conform Agendei Acordului de Asociere între Republica Moldova și Uniunea Europeană	2015-2016	Ministerul Economiei, alte ministere de resort implicate, Cancelaria de Stat, Parlamentul Republicii Moldova	<p>Acțiune realizată:</p> <p>Pe parcursul anului 2016, au fost adoptate sau aprobate:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Legea nr.7 din 26.02.2016 ”Privind supravegherea pieței în ceea ce privește comercializarea produselor nealimentare”; 2. Hotărârea Guvernului nr.1246 din 15.11.2016 ”Pentru aprobarea Reglementării tehnice privind imitațiile de produse alimentare care prezintă risc de a pune în pericol sănătatea sau siguranța consumatorilor”; 3. Hotărârea Guvernului nr.964 din 09.08.2016 ”Cu privire la Consiliul coordonator pentru protecția consumatorilor și supravegherea pieței”; 4. Hotărârea Guvernului nr.1116 din 07.10.2016 ”Pentru aprobarea Regulamentului de funcționare a Sistemului de schimb rapid de informații privind produsele periculoase”; 5. Hotărârea Guvernului nr.1076 din 23.09.2016 ”Pentru aprobarea Regulamentului privind procedurile de conlucrare între autoritățile de supraveghere a pieței și Serviciul Vamal”; 6. Hotărârea Guvernului nr.1212 din 04.11.2016 ”Cu privire la aprobarea Metodologiei privind evaluarea riscurilor în cazul produselor nealimentare destinate consumatorilor și selectarea măsurilor corective”; 7. Hotărârea Guvernului nr.1054 din 15.09.2016 ”Cu privire la gradele de risc pentru produsele nealimentare și criteriile de atribuire a acestora”.
1.1.8	Elaborarea și implementarea Planului de acțiuni privind dezvoltarea instituțională și consolidarea capacităților Agenției pentru Protecția Consumatorului și Agenției Naționale pentru Siguranța Alimentelor pentru anii 2015-2016	2015-2016	Ministerul Economiei, Agenția pentru Protecția Consumatorului, Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor	<p>Acțiune realizată:</p> <p>Planul de dezvoltare Instituțională (PDI) pentru anii 2016-2018 al Agenției Naționale pentru Siguranța Alimentelor (ANSA) a fost aprobat prin Ordinul ANSA nr. 342 din 24.12.2015.</p> <p>Planul de dezvoltare Instituțională pentru anii 2016-2018 al Agenției pentru Protecția Consumatorului (APC) a fost aprobat prin Ordinul APC nr.80 din 18.12.2015, în vederea implementării prevederilor căruia, pe parcursul anului 2016 au fost realizate un șir de acțiuni, inclusiv:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Efectuarea a 70 de instruiți a angajaților;

				<p>2. Încheierea a 9 Acorduri de colaborare și Memorandumuri, cu autoritățile de competență, din țară și de peste hotare;</p> <p>3. Desfășurarea unui șir de acțiuni de comunicare cu consumatorii și agenții economici, prin intermediul a 771 vizite de consultanță, 7 campanii de sensibilizare, 23 mese rotunde cu agenții economici, acordate peste 11054 consultații telefonice și din oficiu, ce țin de calitatea produselor și serviciilor și respectarea regulilor de comerț.</p> <p>4. Au fost încheiate parteneriate și desfășurate activități de comunicare cu implicarea instituțiilor mass-media:</p> <ul style="list-style-type: none"> - oferite 278 de interviuri/TV/Radio/presa-scrisă; - plasate 276 de comunicate pe pagina web a Agenției; - elaborate 2 spoturi video/audio și transmise prin intermediul a peste 10 canale TV/Radio. <p>De asemenea, a fost elaborat proiectul unei noi legi de standardizare și aprobată – Legea nr. 20 din 04.03.2016 cu privire la standardizarea națională.</p> <p>Pentru implementarea Legii nr.20 din 04.03.2016 cu privire la standardizarea națională, au fost aprobate:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Hotărârea Guvernului 969 din 10.08.2016 cu privire la Regulamentul pentru organizarea și funcționarea Institutului de Standardizare din Moldova; - Hotărârea Guvernului nr. 1231 din 04.11.2016 „Cu privire la serviciile în domeniul standardizării prestate contra plată de către Institutul de Standardizare din Moldova”; - Ordinul Ministerului Economiei nr.115 din 09.06.2016 cu privire la aprobarea Regulamentului privind modul de monitorizare a activității de standardizare desfășurat de organismul național de standardizare.
1.1.9	Elaborarea și implementarea Planului de achiziții pentru procurarea echipamentului și a materialelor pentru procedurile expres-teste	2015-2016	Ministerul Economiei, alte ministere de resort	<p><u>Acțiune în curs de realizare:</u></p> <p>Prin Ordinul nr.77 din 11.12.2015 ”Cu privire la aprobarea Planului de achiziții a echipamentelor și materialelor pentru procedurile Expres-teste”, Agenția pentru Protecția Consumatorului a aprobat Planul multianual de achiziții a materialelor de testare expres pentru anii 2015-2017. Conform Planului a fost achiziționat echipamentul necesar pentru procedurile expres-teste, cu suportul programului de implementare a Zonei de Liber Schimb Aprofundat și Cuprinzător - DCFTA (DCFTA).</p> <p>Celelalte instituții responsabile de realizarea acestei acțiuni, nu au raportat realizări la capitolul dat.</p>
1.1.10	Elaborarea Planului de acțiuni privind procedurile de control bazate pe managementul de risc	2015-2016	Ministerul Economiei, alte ministere de resort	<p><u>Acțiune realizată:</u></p> <p>Conform Ordinului nr.79 din 18.12.2015 ”Cu privire la aprobarea Procedurilor de control bazate pe analiza gestionării riscurilor”, pe parcursul anului 2016, Agenția pentru Protecția Consumatorului a aprobat 6 Proceduri de control bazate pe managementul riscurilor, în baza cărora au fost efectuate 29 controale de stat, cu suportul programului de implementare a Zonei de Liber Schimb Aprofundat și Cuprinzător DCFTA (DCFTA.).</p>
1.1.13	Simplificarea sistemului contabil pentru IMM, precum	2015-2017	Ministerul	<p><u>Acțiune realizată:</u></p>

	și racordarea acestuia la sistemul contabil internațional și european		Finanțelor	<p>Întru realizarea acestei acțiuni, precum și racordarea sistemului contabil pentru IMM-uri la sistemul contabil internațional și cel european, au fost aprobate Standardele Naționale de Contabilitate, Indicațiile metodice și Planul general de conturi contabile, care se aplică obligatoriu de către entități începând cu anul 2015.</p> <p>De asemenea au fost aprobate Recomandările metodice privind tranziția la noile Standarde Naționale de Contabilitate, ce au ca obiectiv explicarea modului de tranziție la noile SNC și de ajustare a diferențelor dintre prevederile noilor SNC și celor aplicate pînă la data tranziției la acestea.</p> <p>Standardele Naționale de Contabilitate care sînt actualmente utilizate de IMM-uri, sunt bazate pe directivele Uniunii Europene și Standardele Internaționale de Raportare Financiară.</p> <p>De asemenea, ca urmare a implementării Acordului de Asociere între Republica Moldova, pe de o parte, și Uniunea Europeană și Comunitatea Europeană a Energiei Atomice și statele membre ale acestora, pe de altă parte, ratificat prin Legea nr.112 din 2 iulie 2014, în anul 2016, Ministerul Finanțelor a elaborat proiectul Legii contabilității care transpune Directiva 2013/34/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 26 iunie 2013 privind situațiile financiare anuale, situațiile financiare consolidate și rapoartele conexe ale anumitor tipuri de întreprinderi, de modificare a Directivei 2006/43/CE a Parlamentului European și a Consiliului și de abrogare a Directivelor 78/660/CEE și 83/349/CEE ale Consiliului, publicată în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene nr. L182/19 din 29 iunie 2013 și Regulamentul (CE) NR. 1606/2002 al Parlamentului European și a Consiliului din 19 iulie 2002 privind aplicarea standardelor internaționale de contabilitate, publicată în Jurnalul Oficial al Comunităților Europene nr. L 243/1 din 11 septembrie 2002.</p> <p>Proiectul Legii menționate presupune următoarele beneficii pentru IMM-uri:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) întocmirea unui set al situațiilor financiare simplificate (estimativ, numărul entităților care vor întocmi situații financiare simplificate constituie 3838); b) simplificarea documentelor primare, excluderea necesității semnăturii în cazul documentelor întocmite prin utilizarea sistemelor informaționale computerizate; c) extinderea termenului de prezentare a situațiilor financiare pentru entități, altele decît entitățile de interes public; d) minimizarea cheltuielilor aferente întocmirii, prezentării și publicării situațiilor financiare, creșterea eficienței activității personalului antrenat în aceste procese; e) creșterea credibilității în raportarea financiară, care favorizează majorarea accesului la finanțări atît din interior cît și exterior, acestea fiind facilitate; f) asigurarea comparabilității datelor din situațiile financiare ale entităților autohtone cu cele din spațiul comunitar, fapt care crește atractivitatea entităților autohtone în vederea participării în tranzacții de achiziție și de fuziune, atragerea investițiilor, etc.
1.1.14	Elaborarea proiectului de lege cu privire la fondurile venture	2015-2017	Ministerul Economiei, Comisia Națională a Pieței Financiare,	<p><u>Acțiune în curs de realizare:</u></p> <p>Întru susținerea accesului la finanțare prin intermediul capitalului de risc, care este considerat unul din cele mai eficiente căi de dezvoltare a IMM-urilor, ce se soldează cu crearea noilor locuri de muncă și dezvoltare a mediului de afaceri al țării Ministerul Economiei cu suportul proiectului PNUD a elaborat proiectul legii cu privire la capitalul venture (de risc), care a fost înaintat spre</p>

			Agencia pentru Inovare și Transfer Tehnologic	avizare autorităților publice în anul 2015. Proiectul de lege urmează a fi finalizat și aprobat după conclucrarea cu Ministerul Finanțelor și Comisia Națională a Pieței Financiare în scopul eliminării tuturor obiecțiilor avute pe marginea documentului și după aprobarea modificărilor și completărilor la Codul cu privire la Știință și Inovare.
1.1.15	Elaborarea și aprobarea actelor normative privind asigurarea procesului de liberalizare a pieței interne a serviciilor poștale	2015-2017	Ministerul Tehnologiei Informaționale și comunicațiilor	<p>Acțiune realizată:</p> <p>În vederea realizării I-ei etape a asigurării procesului de liberalizare a pieței interne a serviciilor poștale, pe parcursul anului 2016, MTIC a elaborat proiectul legii comunicațiilor poștale, care prevede liberalizarea poștei de scrisori în segmentul de greutate: 350-2000g.</p> <p>De asemenea, a fost adoptată Legea comunicațiilor poștale, nr. 36 din 17 martie 2016 (MO nr. 114-122/225 din 29.04.2016).</p> <p>Suplimentar, în vederea punerii în aplicare a prevederilor Legii comunicațiilor poștale au fost elaborate proiectele următoarelor acte normative:</p> <ul style="list-style-type: none"> - standardele de calitate în ceea ce privește serviciul poștal universal, aprobate prin HG nr. 1226 din 09.11.2016 și publicate în MO 388-398/1323 din 11.11.2016; - regulile privind prestarea serviciilor poștale, aprobate prin HG nr. 1457 din 30.12.2016 și publicate în MO 24-29/46 din 27.01.2017; - caracteristicile rețelei poștale publice a furnizorului de serviciu poștal universal, aprobate prin HG nr. 1454 din 30.12.2016 și publicate în MO 19-23/35 din 20.01.2017; - proiectul HG cu privire la Regulamentul privind modul și condițiile de folosire a rețelelor poștale pentru necesitățile apărării și securității naționale în caz de forță majoră și de stare excepțională, aprobat în ședința Guvernului din 21.12.2016.
1.1.16	Elaborarea recomandărilor științifice în scopul armonizării politicilor IMM cu „Small Business Act” pentru Europa, privind: <ul style="list-style-type: none"> - dezvoltarea întreprinderilor familiare; - îmbunătățirea reglementării activității persoanelor cu profesii liberale; - consolidarea capacităților și abilităților antreprenoriale ale persoanelor cu dezabilități și ale celor din categoriile social-vulnerabile 	2015-2017	Institutul Național de Cercetări Economice	<p>Acțiune în curs de realizare (măsurile planificate pentru anul 2016 sunt realizate):</p> <p>În perioada de raportare, Institutul Național de Cercetări Economice a elaborat studiul în cadrul proiectului aplicativ de cercetare 15.817.06.05A „Armonizarea politicii de dezvoltare a IMM-urilor în Republica Moldova cu principiile ”Small Business Act” pentru Europa . Etapa anului 2016: Perfecționarea politicii de susținere a IMM-urilor în Republica Moldova: îmbunătățirea condițiilor pentru dezvoltarea activității persoanelor cu profesii liberale”” (Director de proiect – dr.hab.E.Aculai).</p>
1.1.17	Efectuarea cercetărilor științifice privind tendințele de bază din sectorul IMM	2015-2017	Institutul Național de Cercetări Economice	<p>Acțiune realizată:</p> <p>Cercetările științifice privind tendințele de bază din sectorul IMM, se regăsesc în Studiul efectuat în cadrul proiectului aplicativ de cercetare 15.817.06.05A „Armonizarea politicii de dezvoltare a IMM-urilor în Republica Moldova cu principiile "Small Business Act" pentru Europa. Etapa anului 2016: Perfecționarea politicii de susținere a IMM-urilor în Republica Moldova: îmbunătățirea condițiilor pentru dezvoltarea activității persoanelor cu profesii liberale”.</p>

1.1.18	Promovarea proiectului de lege pentru modificarea și completarea <u>Legii nr.451-XV din 30 iulie 2001</u> privind reglementarea prin licențiere a activității de întreprinzător	2015	Ministerul Economiei	Acțiune realizată: Pe parcursul anului 2016, a fost elaborată și adoptată Legea nr.127 din 09.06.2016 ”Pentru modificarea și completarea Legii nr. 451-XV din 30.07.2001 privind reglementarea prin licențiere a activității de întreprinzător”.
1.1.19	Promovarea proiectului de lege pentru modificarea și completarea <u>Legii nr.285-XIV din 18 februarie 1999</u> cu privire la jocurile de noroc	2015	Ministerul Economiei	Acțiune realizată: Urmare inițiativei legislative nr.459 din 5 decembrie 2016, a fost aprobată Legea nr.291 din 16.12.2016 ”Cu privire la organizarea și desfășurarea jocurilor de noroc”, prin care a fost abrogată Legea nr.285-XIV din 18 februarie 1999 ”Cu privire la jocurile de noroc”.
1.1.20	Elaborarea unui proiect de lege pentru modificarea și completarea unor acte legislative în scopul armonizării legislației naționale la Directiva 2009/102/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 16 septembrie 2009 în materie de drept al societăților comerciale privind societățile comerciale cu răspundere limitată cu asociat unic	2015	Ministerul Economiei	Acțiune în curs de realizare: În Planul național de acțiuni pentru implementarea Acordului de Asociere, termenul de realizare a acestei acțiuni a fost prelungit pînă în trimestrul III al anului 2017. Prin intermediul proiectului UE „Suport în implementarea DCFTA” a fost contractat un expert internațional, care urmează să realizeze tabelul de concordanță a proiectului de lege vizat, pînă la finele lunii aprilie 2017.
1.1.21	Actualizarea Planului de acțiuni pentru implementarea, în anii 2013-2015, a Strategiei reformei cadrului de reglementare a activității de întreprinzător pentru anii 2013-2020, aprobată prin <u>Hotărîrea Guvernului nr.1021 din 16 decembrie 2013</u>	2015	Ministerul Economiei	Acțiune realizată: Planul de acțiuni pentru implementarea Strategiei reformei cadrului de reglementare a activității de întreprinzător pentru anii 2016-2017 a fost aprobat prin Hotărîrea Guvernului nr.671 din 30.05.2016 privind modificarea Hotărîrii Guvernului nr.1021 din 16.12.2013.
1.1.22	Ajustarea abordării analizei impactului de reglementare a politicilor la metodologiile și practicile Uniunii Europene	2015	Ministerul Economiei	Acțiune realizată: În vederea ajustării abordării analizei impactului de reglementare a politicilor la metodologiile și practicile Uniunii Europene a fost aprobată Hotărîrea Guvernului nr.775 din 20 iunie 2016 cu privire la aprobarea modificărilor și completărilor ce se operează în unele Hotărîri ale Guvernului, potrivit cărora a fost expusă într-o nouă redacție Metodologia de elaborare a Analizei impactului de reglementare și de monitorizare a actului de reglementare.
1.1.23	Actualizarea prevederilor <u>Hotărîrii Guvernului nr.778 din 4 octombrie 2013</u> „Cu privire la unele măsuri de implementare a ghișeului unic în desfășurarea activității de întreprinzător”	2015	Ministerul Economiei	Acțiune realizată: Conceptul mecanismului de gestionare și eliberare a actelor permissive și implementarea soluțiilor de ghișeu unic și Planul de acțiuni pentru optimizarea actelor permissive și implementarea soluțiilor de ghișeu unic a fost aprobat prin Hotărîrea Guvernului nr.753 din 14.06.2016. În Concept este descrisă abordarea generală, funcțiile și arhitectura Mecanismului de gestionare și eliberare a actelor permissive care se va realiza prin implementarea unui sistem informațional de tip G2B (Government to Business). Sistemul în cauză va fi orientat spre oferirea de e-servicii către mediul de afaceri cu scopul de a facilita procesul de solicitare și emitere a actelor permissive atât pentru antreprenori, cît și pentru

				autoritățile publice emitente.
1.1.24	Elaborarea Metodologiei de aplicare a Modelului Costului Standard în identificarea potențialului de reducere a poverii de reglementare	2015	Ministerul Economiei	<u>Acțiune realizată:</u> Metodologia de estimare a costurilor administrative prin aplicarea Modelului Costului Standard a fost aprobată prin Hotărârea Guvernului nr.307 din 21.03.2016.
1.1.25	Promovarea proiectului Codului urbanismului și construcțiilor	2015-2016	Ministerul Dezvoltării Regionale și Construcțiilor	<u>Acțiune realizată:</u> În anul 2015, proiectul Codului urbanismului și construcțiilor elaborat în anii 2013-2014 de către Ministerul Dezvoltării Regionale și Construcțiilor, a trecut reavizarea la toate autoritățile competente și organizațiile nonguvernamentale. Acesta, a fost aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.707 din 03 iunie 2016, iar la data de 06.06.2016 a fost înregistrat la secretariatul Biroului Permanent al Parlamentului RM cu nr. 254 (este amplasat pe site-ul Parlamentului).
1.1.26	Elaborarea proiectului de hotărâre a Guvernului privind aprobarea, până în anul 2020, a Strategiei de dezvoltare a sectorului construcțiilor	2015-2017	Ministerul Dezvoltării Regionale și Construcțiilor	<u>Acțiune în curs de realizare (măsurile planificate pentru anul 2016 sunt realizate):</u> În anul 2016 prevederile proiectului Strategiei de dezvoltare a sectorului construcțiilor până în anul 2020 a fost corelat cu prevederile Acordului de Asociere a Republicii Moldova RM-UE 2016, cu prevederile Strategiei naționale de dezvoltare regională pentru anii 2016-2020, adoptată prin Legea nr.239 din 13.10.2016 și cu Legea privind performanța energetică a clădirilor nr.128 din 11 iulie 2014, care este în vigoare de la 1 ianuarie 2015. De asemenea, în proiectul Strategiei au fost introduse unele modificări și completări în baza examinării suplimentare a tehnologiilor inovaționale noi și competitive și completărilor esențiale ce țin de crearea și dezvoltarea clusterelor inovaționale, care vor putea conduce la fortificarea cooperării dintre întreprinderi și instituțiile științifice, academice și educaționale, prin o formă nouă pentru Republica Moldova de organizare a businessului cum ar fi asocierea clusterială, ținând cont de modificările și completările la Strategia inovațională a Republicii Moldova „Inovații pentru competitivitate”, aprobate anterior prin Hotărârea Guvernului nr.952 din 27 noiembrie 2013. Proiectul Strategiei a fost examinat de Comitetul tehnic al Ministerului și se pregătește pentru prezentarea spre avizare la ancheta publică.
1.1.27	Elaborarea proiectului de lege cu privire la parcurile din industria tehnologiei informației	2015	Ministerul Tehnologiei Informației și Comunicațiilor	<u>Acțiune realizată:</u> Legea nr.77 ”Cu privire la parcurile din industria tehnologiei informației” elaborată și promovată de Ministerul Tehnologiei Informației și Comunicațiilor, a fost adoptată la 21.04.2016. La 03.10.2016 au fost elaborate și prezentate Guvernului pentru aprobare propunerile de ajustare a legislației conexe și mecanismului de aplicare a Legii. Suplimentar, a fost aprobată prelungirea facilităților fiscale până în 2020 pentru profesioniștii din domeniul Tehnologiilor Informaționale.

1.2	Obiectiv: Reducerea barierelelor administrative și a costurilor regulatorii pentru IMM			
1.2.1	Perfecționarea și dezvoltarea Sistemului informațional „FRONTIERA”, prin intermediul căruia se efectuează schimbul de informații în regim on-line dintre autoritățile care participă la controlul mărfurilor și al mijloacelor de transport la frontieră, conform principiilor „ghișeului unic”	2016	Serviciul Vamal	<p>Acțiune realizată:</p> <p>Prin Ordinul comun al Serviciului Vamal și Agenției Naționale pentru Siguranță Alimentelor nr. 135-O/88 din 06.04.15 a fost dat startul testării modulului MultiAgency al SIIV Asycuda World la postul vamal Tudora - Starokazacie și a fost aprobat Manualul de utilizare a Modulului MultiAgency. În urma testării, acesta a fost implementat la nivel național, începând din luna mai 2016.</p> <p>La 1 martie 2016, a fost aprobat Ordinul comun al Serviciului Vamal și al Agenției Naționale pentru Siguranță Alimentelor nr. 63-O/40 „Cu privire la optimizarea procedurilor de export a produselor supuse controlului ANSA”, prin care se pune în aplicare modulul MultiAgency la posturile vamale Tudora, Otaci, Sculeni, Ungheni c/f, Leușeni, Giurgiu-lești-Galați, Giurgiu-lești-Reni, Criva, Vălcineț c/f.</p> <p>La 07.06.2016 a fost semnat Acordul de Colaborare între Serviciul Vamal și Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor, cu privire la controlul mărfurilor supuse supravegherii sanitar-veterinare și fitosanitare, care traversează frontiera vamală, în baza căruia se implementează Modulul MultiAgency al Sistemului Informațional Integrat Vamal (SIIV) Asycuda World, în cadrul procedurilor de plasare a mărfurilor în regim vamal de import-export.</p>
1.2.2	Organizarea seminarelor de instruire pentru sectorul IMM cu privire la cadrul normativ în domeniul achizițiilor publice, ajustat la <i>aquis</i> -ul comunitar	2016-2017	Agenția Achiziții Publice	<p>Acțiune realizată:</p> <p>În perioada de raportare, au fost instruiți 78 operatori economici cu privire la cadrul normativ în domeniul achizițiilor publice, ajustat la <i>aquis</i>-ul comunitar.</p> <p>Cu toate că indicatorii de performanță a acțiunii presupun instruirea a 100 antreprenori anual, pentru anul 2016 acțiunea se consideră realizată deplin, deoarece instruirea dată se efectuează pe măsura necesității, adică la cererea agenților economici.</p>
1.2.3	Modificarea <u>Legii nr.131 din 8 iunie 2012</u> privind controlul de stat asupra activității de întreprinzător în scopul excluderii coliziunilor juridice ce țin de aplicarea acestei legi	2015	Ministerul Economiei	<p>Acțiune realizată:</p> <p>La 23.09.2016 a fost aprobată Legea nr.230 pentru modificarea și completarea unor acte legislative, care vizează reforma instituțională în domeniul efectuării controlului de stat asupra activității de întreprinzător.</p>
1.2.4	Elaborarea proiectului hotărârii de Guvern „Privind implementarea ghișeului unic pentru autorizarea executării lucrărilor de construcție”	2015	Ministerul Economiei	<p>Acțiune realizată:</p> <p>Regulamentul cu privire la crearea și funcționarea ghișeului unic de autorizare a lucrărilor de construcție a fost aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.1469 din 30.12.2016 ”Pentru aprobarea Regulamentului cu privire la crearea și funcționarea ghișeului unic de autorizare a lucrărilor de construcție”.</p>
1.3	Obiectiv: Optimizarea reglementărilor privind activitățile comerciale practicate de IMM			

1.3.1	Revizuirea și actualizarea Nomenclatorului unităților comerciale	2015-2016	Ministerul Economiei	<p>Acțiune în curs de realizare:</p> <p>În vederea completării Nomenclatorului unităților comerciale (aprobat prin HG nr.931 din 08.12.2011), cu unitățile comerciale de prestări servicii, pentru anul 2017 (trimestrul IV) este planificată elaborarea și aprobarea proiectului Hotărârii Guvernului pentru modificarea și completarea Hotărârii Guvernului nr.931 din 08.12.2011 ”Cu privire la desfășurarea comerțului cu amănuntul”.</p>
1.3.2	Eficientizarea reglementării și supravegherii sistemului financiar-bancar prin alinierea la practicile internaționale de domeniu și cerințele Uniunii Europene	2015-2017	Banca Națională	<p>Acțiune realizată:</p> <p>Pe parcursul anului 2016, au fost adoptate Legile cu privire la modificarea și completarea unor acte legislative nr.182 din 22.07.2016 și nr.233 din 03.10.2016, care prevăd modificări a Legii instituțiilor financiare nr. 550-XIII din 21.07.1995, ce vin să anticipe transpunerea cadrului legal bancar al Uniunii Europene. Totodată, modificările și completările respective urmăresc fortificarea cadrului legal național privind ridicarea nivelului transparenței și calității acționariatului bancar, stabilirea cadrului de administrare a activității băncilor, inclusiv administrarea riscurilor în funcție de specificul și complexitatea fiecărei bănci, stabilirea regimului de funcționare a filialelor băncilor străine pe piața autohtonă, prevederi ce țin de tranzacțiile cu persoanele afiliate băncii etc.</p> <p>În contextul aducerii în concordanță cu ultimele modificări a Legii instituțiilor financiare, în cadrul proiectului Twinning, a fost inițiat procesul de elaborare și modificare a actelor normative, aferent consolidării capacității BNM de reglementare și supraveghere bancară în contextul prevederilor Uniunii Europene. În acest sens, a fost elaborat și definitivat proiectul noii legi bancare - Legea privind activitatea băncilor și a societăților de investiții, care la sfârșitul anului 2016 a fost supus consultării publice.</p> <p>De asemenea, a fost inițiată elaborarea reglementărilor pentru executarea prevederilor noii legi bancare.</p>
1.3.3	Elaborarea proiectului de lege pentru modificarea și completarea unor acte legislative în scopul optimizării procedurii de autorizare a desfășurării activităților de comerț pe baza principiului ghișeului unic	2015	Ministerul Economiei	<p>Acțiune realizată:</p> <p>Proiectul respectiv a fost elaborat în anul 2015. La 01.07.2016 a fost adoptată Legea nr. 153 ”Pentru modificarea și completarea unor acte legislative”, conform căreia autorizația de funcționare pentru unitățile comerciale și prestări servicii a fost substituită cu simpla notificare la primărie. Excepție fac unele activități comerciale cu risc sporit pentru sănătatea populației și mediul ambiant, pentru lansarea cărora este necesară suplimentar autorizația sanitară sau sanitară veterinară.</p> <p>Ca rezultat, inițial s-a creat ghișeul unic fizic de înregistrare a notificărilor pentru activitățile din comerț, ulterior în baza resursei informaționale în domeniul comerțului, va funcționa ghișeul unic electronic al notificărilor, care va permite instituirea unei baze informaționale privind activitățile din comerț. De menționat, că această resursă informațională va conecta într-un sistem toate autoritățile statului cu competență în supravegherea pieței interne de consum. Ca consecință, solicitantul de a practica comerțul va putea depune doar notificarea, inclusiv on-line, fără anexarea altor acte confirmative și fără a interacționa cu autoritățile statului.</p>

Prioritatea a 2-a. ÎMBUNĂȚIREA ACCESULUI IMM LA FINANȚARE

2.1	Obiectiv: Dezvoltarea schemelor inovative de finanțare a IMM			
2.1.1	Atragerea asistenței financiare sub formă de granturi pentru dezvoltarea capacităților de producție ale IMM din sectorul rural	2016-2017	Ministerul Economiei, Organizația pentru Dezvoltarea Sectorului Întreprinderilor Mici și Mijlocii	<p><u>Acțiune realizată:</u></p> <p>Prin Hotărârea Guvernului nr. 1064 din 16.09.2016 a fost aprobat Programul-pilot "Femei în Afaceri", destinat femeilor care planifică să-și inițieze sau extindă afacerile, în special în zonele rurale.</p> <p>Scopul Programului constă în oferirea suportului financiar și non-financiar prin acordarea granturilor pentru investiții și servicii relevante pentru dezvoltarea afacerilor de către femei.</p> <p>În anul 2016, a fost lansat procesul de înscriere la componenta I "Suport la crearea afacerii" a Programului "Femei în Afaceri", în cadrul căreia femeile participante au beneficiat de instruire antreprenorială, consultanță la întocmirea planului de afaceri și îndrumare la demararea afacerii.</p> <p>Pentru implementarea componentei financiare a programului sub formă de granturi, în anul 2017, au fost atrase mijloace financiare în sumă totală de 15 mil. lei.</p>
2.1.2	Cofinanțarea IMM prin acordarea de granturi în scopul creșterii competitivității și promovării produselor acestora pe piețele externe	2015-2017	Ministerul Economiei, Programul de Ameliorare a Competitivității, finanțat de Banca Mondială	<p><u>Acțiune realizată:</u></p> <p>Prin intermediul Proiectului Băncii Mondiale pentru Ameliorare a Competitivității în Republica Moldova - PAC (componenta grant), întreprinderile din sectorul privat beneficiază de asistență în formă de granturi prin acoperirea a 50% (dar nu mai mult de 200 mii lei) din cheltuielile de consultanță pentru activități de sporire a competitivității la export, pentru servicii de dezvoltare a companiilor orientate spre export sau care fac parte de lanțul valoric la export.</p> <p>În perioada de referință, au fost examinate 73 solicitări de grant, dintre care 62 de proiecte ale întreprinderilor au fost acceptate spre finanțare, iar 11 au fost respinse.</p>
2.1.3	Elaborarea, diversificarea și implementarea instrumentelor de suport financiar al antreprenoriatului inovativ	2015-2017	Academia de Științe a Moldovei, Agenția pentru Inovare și Transfer Tehnologic	<p><u>Acțiune realizată:</u></p> <p>Pe parcursul anului 2016, Agenția pentru Inovare și Transfer Tehnologic (AITT) a implementat instrumentul de suport financiar al antreprenoriatului inovativ "voucher de inovare" prin intermediul proiectului PC7 ENER2I (609532), finanțat de UE. În rezultatul concursului anunțat, 11 IMM-uri au beneficiat de suport financiar în mărime de 4000 Euro per companie, pentru achiziționarea serviciilor de cercetare de la instituțiile de cercetare din Republica Moldova, care ar conduce la sporirea eficienței energetice în cadrul companiilor și/sau lansarea noilor produse/servicii pe piața internă și externă.</p> <p>Astfel, AITT a dezvoltat mecanismul de implementare a "voucherului inovațional" la scară națională. Urmează să fie identificate sursele de finanțare și adaptat cadrul legal.</p> <p>De asemenea, în vederea implementării instrumentelor de suport financiar al antreprenoriatului inovativ, în anul 2016, AITT în parteneriat cu 4 entități naționale care promovează și încurajează mediul de afaceri din Republica Moldova, a aplicat cu o propunere de proiect în cadrul Programului</p>

				Cadru "Orizont 2020". Scopul propunerii este de a consulta IMM-urile inovatoare în implementarea proiectelor de finanțare "Orizont 2020", în cadrul Instrumentului pentru IMM-uri.
2.2	Obiectiv: Asigurarea eficientizării transferului de remitențe			
2.2.1	Continuarea procesului de atragere a remitențelor în crearea și dezvoltarea afacerilor prin implementarea Programului de atragere a remitențelor în economie „PARE 1+1”	2015-2017	Organizația pentru Dezvoltarea Sectorului Întreprinderilor Mici și Mijlocii	<p>Acțiune realizată:</p> <p>În vederea implementării Programului de Atragere a Remitențelor în Economia „PARE 1+1”, pe parcursul anului 2016 au fost întreprinse următoarele acțiuni:</p> <ul style="list-style-type: none"> - au fost instruiți privind crearea și gestionarea afacerilor 283 migrați și rude de gradul I ai acestora (34% dintre care sunt femei); - au fost încheiate 346 contracte de finanțare nerambursabilă (din care 136 contracte sunt obligația finanțării din anul 2015), în sumă de 51,91 mil. lei, ceea ce va favoriza investiții în economie de 158,09 mil. lei; - în urma recepționării actelor justificative aferente investițiilor efectuate de către beneficiari, au fost transferate granturi în sumă de circa 46,95 mil. lei; - au fost acordate 520 consultații post-finanțare aferente implementării proiectelor investiționale; - au fost chestionați telefonic circa 450 beneficiari ai Programului PARE 1+1; - au fost efectuate vizite de monitorizare a programului la 150 de beneficiari PARE 1+1 (companii care se află la diverse etape de dezvoltare: pre-finanțare, monitorizare și monitorizare finală) din raioanele: Anenii Noi, Briceni, Cantemir, Cahul, Ceadr-Lunga, Cimișlia, Călărași, Căușeni, Criuleni, Comrat, Drochia, Dondușeni, Edineți, Glodeni, Ialoveni, Hîncești, Nisporeni, Ocnița, Orhei, Soroca, Strășeni, Șoldănești, Ștefan –Vodă, Taraclia, Telenești, Sîngerei și municipiile Chișinău și Bălți.
2.3	Obiectiv: Atragerea liniilor de credit pe termen lung de la instituțiile financiare internaționale			
2.3.1	Atragerea liniilor de credit pentru finanțarea afacerilor mici și mijlocii prin intermediul Programului național de abilitare economică a tinerilor (PNAET), al Programului de atragere a remitențelor în economie „PARE 1+1”, al Schemei de garantare a creditelor a organizației pentru Dezvoltarea Sectorului Întreprinderilor Mici și Mijlocii, Japanese Non-Project Grand Aid (JNPGA)	2015-2016	Ministerul Economiei, Organizația pentru Dezvoltarea Sectorului Întreprinderilor Mici și Mijlocii, Japanese Non-Project Grand Aid	<p>Acțiune realizată:</p> <p>În perioada de referință, Fondul de Garantare a Creditelor (FGC) gestionat de ODIMM, a fost suplinit cu 15,260 mil. lei, Programul de Atragere a Remitențelor în Economie PARE 1+1 cu 50mil. lei, iar Programul Național de Abilitare Economică a Tinerilor cu 3,6 mil.lei.</p> <p>În cadrul Programului de susținere și dezvoltare a sectorului întreprinderilor mici și mijlocii, destinat facilitării procurării de către agenții economici ai sectorului întreprinderilor mici și mijlocii a echipamentelor și utilajului pentru sporirea capacităților de producere, finanțat din contul mijloacelor de Grant acordat de Guvernul Japoniei și a Fondurilor Parteneriale Grantului destinate promovării eforturilor privind ajustările economice structurale, s-au implementat proiectele selectate pentru finanțare în cadrul programului în anii precedenți. Implementarea cu întârziere a fost din motivul excluderii contractelor de leasing privind vânzarea utilajului, achiziționat din mijloacele fondului de partener în anexa 2 a Hotărârii Guvernului nr. 246 din 08.04.2010.</p> <p>În urma implementării proiectelor finanțate anterior, în anul 2016 s-au acumulat mijloace</p>

				<p>suplementare în Fondul Partener în sumă de 2,4 mil. lei.</p> <p>La solicitarea Nr. 13-5126 din 22.09.15 privind obținerea permisiunii de utilizare a Fondurilor Partenere ale Grantului Japonez în sumă de 5,5 mil. lei, expediată în adresa Guvernului Japoniei, a fost primit răspuns negativ. Actualmente Unitatea elaborează solicitarea pentru utilizare a Fondurilor Partenere ale Grantului Japonez în sumă de 7,5 mil. lei.</p> <p>În conformitate cu decizia Comitetului Consultativ al Programului, începînd cu data de 01 iulie 2017 va fi inițiată procedura de dizolvare a Unității de implementare a grantului acordat de Guvernul Japoniei.</p>
2.3.2	Finanțarea afacerilor în cadrul componentei a II-a a Programului Național de Abilitare Economică a Tinerilor	2015-2016	<p>Ministerul Finanțelor, Directoratul Liniei de Credit pe lângă Ministerul Finanțelor</p>	<p>Acțiuni realizată:</p> <p>În cadrul Programului Național de Abilitare Economică a Tinerilor (PNAET) în anul 2016 au fost aprobate și decontate 31 subproiecte în sumă totală de 9,17 mil. lei, inclusiv porțiunea de granturi nerambursabile - în sumă de 3,6 mil. lei.</p> <p>Conform datelor prezentate de către beneficiari, în anul 2016, au fost create circa 35 locuri noi de muncă.</p> <p>De la începutul derulării Programului PNAET (inițiat prin Hotărîrea Guvernului nr.664 din 3 iunie 2008, cu modificările ulterioare de extindere a Programului) au fost finanțate 1678 de subproiecte ale tinerilor beneficiari în sumă totală de 482,2 mil. lei, inclusiv granturi aferente nerambursabile (40% din suma împrumutului) în mărime de 189,9 mil. lei. Din grantul total alocat, cota grantului Comisiei Europene constituie 135,2 mil. lei sau 71,2%.</p>
2.3.3	Identificarea și implementarea schemelor și modelelor de investiții inovative (venture capital, crowdfunding și businessangels)	2015-2017	<p>Ministerul Economiei, Proiectul Băncii Mondiale „Ameliorarea Competitivității II”, Organizația pentru Dezvoltarea Sectorului Întreprinderilor Mici și Mijlocii, Agenția pentru Inovare și Transfer Tehnologic</p>	<p>Acțiuni realizată:</p> <p>Pe parcursul anului 2016, Agenția pentru Inovare și Transfer Tehnologic (AITT) a implementat instrumentul de suport financiar al antreprenorialului inovativ ”voucher de inovare” prin intermediul proiectului PC7 ENER2I (609532), finanțat de UE. În rezultatul concursului anunțat, 11 IMM-uri au beneficiat de suport financiar în mărime de 4000 Euro per companie, pentru achiziționarea serviciilor de cercetare de la instituțiile de cercetare din Republica Moldova, care ar conduce la sporirea eficienței energetice în cadrul companiilor și/sau lansarea noilor produse/servicii pe piața internă și externă.</p> <p>Astfel, AITT a dezvoltat mecanismul de implementare a ”voucherului inovațional” la scară națională. Urmează să fie identificate sursele de finanțare și adaptat cadrul legal.</p> <p>De asemenea, în vederea implementării instrumentelor de suport financiar al antreprenorialului inovativ, în anului 2016, AITT în parteneriat cu 4 entități naționale care promovează și încurajează mediul de afaceri din Republica Moldova, a aplicat cu o propunere de proiect în cadrul Programului Cadru “Orizont 2020”. Scopul propunerii este de a consulta IMM-urile inovaționale în implementarea proiectelor de finanțare Orizont2020, în cadrul Instrumentului pentru IMM-uri.</p> <p>În context, în perioada 07-19 noiembrie 2016, Organizația pentru Dezvoltarea Sectorului Întreprinderilor Mici și Mijlocii (ODIMM) a participat la o vizită de studiu în Danemarca, în cadrul proiectului național ”Introducerea învățării bazate pe probleme în Moldova: Spre consolidarea</p>

				competitivității și șanselor de angajare ale studenților", unde un subiect separat a fost dedicat platformei de multifinanțare tip crowdfunding. Pentru implementarea unei astfel de platforme este necesar să fie elaborat un cadru legislativ corespunzător, ceea ce la moment în Republica Moldova nu există. Progresul înregistrat se referă doar la includerea acestui termen în noua lege a IMM-urilor.
2.3.4	Extinderea gamei serviciilor financiare (sistemul pc-banking, internet-banking, mobile-banking, phone-banking, ATM (bancomat-banking) și sporirea competitivității în cadrul acestor servicii	2015-2017	Banca Națională a Moldovei, instituțiile financiar-bancare, companiile de furnizori de comunicații electronice	<p>Acțiune realizată:</p> <p>Sistemele de deservire bancară la distanță (SDBD) sunt incluse în scopul Politicii de supraveghere a sistemului de plăți din Republica Moldova și sunt supravegheate de Banca Națională a Moldovei (BNM) sub aspectul eficienței și siguranței utilizării acestora.</p> <p>Drept urmare, la finele anului 2016 din cele 11 bănci licențiate de BNM, toate dispun de cel puțin un SDBD și prestează servicii de plăți prin SDBD persoanelor juridice. Pe parcursul anului 2016 trei bănci au lansat servicii adiționale aferente SDBD ce permit înscrierea remiterilor de bani în conturile de plăți sau pe cardurile de plată, iar o bancă a înregistrat la BNM un SDBD de tip mobile-banking destinat persoanelor juridice.</p> <p>În anul 2016, a fost licențiată o companie în calitate de societate emitentă de monedă electronică. În prezent, în conformitate cu prevederile Legii nr.114 din 18.05.2012 ”Cu privire la serviciile de plată și moneda electronică”, 8 companii sunt licențiate în calitate de prestatori de servicii de plată, dintre care 4 dețin licență în calitate de societăți de plată, iar 4 în calitate de societăți emitente de monedă electronică.</p> <p>De asemenea, prin Hotărârea CE al BNM nr. 104 din 21.04.2016, au fost aprobate modificări și completări la Regulamentul cu privire la activitatea emitenților de monedă electronică și prestatorilor de servicii de plată nebancari, în scopul simplificării cerințelor pentru înregistrarea băncilor, societăților de plată, furnizorilor de servicii poștale și societăților emitente de monedă electronică în calitate de agenți de plată, fapt ce contribuie la sporirea competitivității aferente serviciilor de plată.</p> <p>Totodată, în scopul implementării Conceptului privind optimizarea transferurilor naționale prin utilizarea codului IBAN, au fost operate modificări la Regulamentul cu privire la transferul de credit (aprobat prin HCA al BNM nr.157 din 01.08.2013). Implementarea codului IBAN la efectuarea plăților în lei moldovenești pe teritoriul Republicii Moldova a fost realizată în vederea diminuării erorilor la executarea instrucțiunilor de plată (prin standardizarea structurii codului IBAN), a timpului de procesare (prin aplicarea mecanismului de procesare automatizată a plăților interbancare) și reducerii costurilor serviciilor de transfer (prin micșorarea intervenției manuale și verificarea automatizată).</p> <p>De asemenea, în scopul extinderii valorii maxime a documentului de plată inițiat și transmis de către Centrul de Guvernare Electronică (prin serviciul Mpay) în sistemul de compensare pe bază netă (de la 50 000 lei până la 250 000 lei), au fost operate modificări și completări în Regulamentul cu privire la sistemul automatizat de plăți interbancare (aprobat prin Hotărârea CA al BNM nr. 53 din 02.03.2006).</p> <p>Astfel, urmare modificărilor menționate, va fi acoperit tot volumul de plăți de mare valoare, care sunt transmise spre procesare în favoarea Serviciului Vamal prin intermediul serviciului Mpay (în contextul integrării Serviciului Mpay cu Serviciul vamal al RM).</p>

				<p>Concomitent, în anul de raport, Î.S. Poșta Moldovei a desfășurat următoarele activități în vederea extinderii gamei serviciilor financiare prestate:</p> <ul style="list-style-type: none"> - a dezvoltat Serviciul de eliberare a banilor în numerar în oficiile poștale din sate prin intermediul Postterminalelor cititoare de carduri; - a implementat Serviciul „Factura Mobile” - achitarea facturilor de utilități în oficiile poștale prin intermediul telefonului mobil; - a dezvoltat serviciile de intermediere în favoarea instituțiilor financiare și companiilor de micro-finanțare.
2.4	Obiectiv: Dezvoltarea sistemului de garantare a creditelor pentru IMM			
2.4.1	Elaborarea și implementarea schemelor eficiente de garantare a creditelor IMM prin preluarea bunelor practici din domeniu, inclusiv a celor bazate pe remitențe	2015-2016	Ministerul Economiei, Proiectul Băncii Mondiale „Ameliorarea Competitivității II”, Organizația pentru Dezvoltarea Sectorului Întreprinderilor Mici și Mijlocii	<p>Acțiune realizată parțial:</p> <p>În scopul elaborării schemelor eficiente de garantare a creditelor IMM-urilor și în vederea includerii în aceste scheme organizațiile de microfinanțare și asociațiile de economii și împrumut, Organizația pentru Dezvoltarea Sectorului Întreprinderilor Mici și Mijlocii (ODIMM) a intervenit cu măsuri de îmbunătățire a schemei actuale de garantare, inclusiv:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Au fost majorate plafoanele de garantare: <ul style="list-style-type: none"> - de la 2 milioane lei la 5 milioane lei pentru IMM-rile exportatoare; - de la 1 milion lei la 3 milioane lei pentru IMM-urile active; - de la 500 mii lei la 700 mii lei pentru IMM-urile noi create; - de la 150 mii lei la 500 mii lei pentru IMM-urile gestionate de tineri. 2. Au fost micșorate comisioanele de emisie a garanției financiare de la 1,5-2% la 0,5% pentru toate produsele de garantare. 3. A fost inclusă în procesul de executare a garanției financiare o nouă etapă de pre executare parțială a garanției financiare la 90 de zile de la înregistrarea restanțelor la achitare creditului / împrumutului de către IMM-uri. 4. Au fost stabilite criteriile de eligibilitate pentru emiterea garanției financiare. 5. A fost introdus un nou produs de garantare pentru femeile antreprenoare. 6. Au fost puse bazele schemei de garantare prin portofoliul cu suportul experților Băncii Mondiale.
2.4.2	Organizarea campaniilor de mediatizare a avantajelor produselor de garantare pentru dezvoltarea afacerilor	2015-2017	Organizația pentru Dezvoltarea Sectorului Întreprinderilor Mici și Mijlocii	<p>Acțiune realizată:</p> <p>În perioada de raport, Organizația pentru Dezvoltarea Sectorului Întreprinderilor Mici și Mijlocii a organizat următoarele campanii de mediatizare a avantajelor produselor de garantare pentru dezvoltarea afacerilor:</p> <p>La 4 februarie 2016, în incinta Centrului expozițional „MOLDEXPO”, a organizat atelierul de lucru: ”Credite accesibile cu garanții financiare”. Scopul evenimentului a fost de a sensibiliza publicul larg privind contribuția și impactul Fondului de Garantare a Creditelor la dezvoltarea sectorului întreprinderilor mici și mijlocii. La eveniment au participat 70 reprezentanți din sectorul IMM-urilor, reprezentanții ministerului economiei, băncilor comerciale și societății civile.</p> <p>La 10.06.2016, a fost organizată masa rotundă cu actorii implicați în procesul de garantare. La</p>

				<p>eveniment au fost discutate modificările procedurii de acordare a garanțiilor financiare întru eficientizarea utilizării acestora.</p> <p>În lunile august-septembrie 2016 au fost desfășurate campanii de consultanță și informare a băncilor partenere cu privire la noile produse și proceduri de garantare întru semnarea Contractele de colaborare în redacție nouă.</p> <p>La 30 septembrie 2016 a fost efectuată o campanie de informare despre noile produse și proceduri de garantare în or. Edineț, la care au participat 55 de reprezentanți ai autorităților publice locale și IMM-urilor, din 5 raioane (Edineț, Briceni, Ocnita Dondușeni și Rîșcani).</p> <p>Pe parcursul anului 2016 au fost publicate 5 articole informative despre activitatea Fondului de Garantare a Creditelor (FGC) pe site-ul Fondului și ODIMM, care au fost preluate de către mass-media.</p> <p>La 23 noiembrie 2016, reprezentanții ODIMM au desfășurat un seminar practic privind particularitățile de gestionare a FGC și conlucrarea în procesul de acordare a garanției financiare între Organizație și banca parteneră. Seminarul a fost organizat pentru 22 reprezentanți ai secțiilor de creditare a BC "Comertbank" SA.</p>
2.4.3	Capitalizarea Fondului de Garantare a Creditelor în vederea asigurării accesului la credite al unui număr mai mare de IMM	2015-2017	Ministerul Economiei, Organizația pentru Dezvoltarea Sectorului Întreprinderilor Mici și Mijlocii	<p>Acțiune realizată:</p> <p>Pe parcursul anului 2016, Fondul de Garantare a Creditelor gestionat de ODIMM, a fost suplinit cu 15,26 mil. lei.</p> <p>La data de 31.12.2016, au fost active 137 garanții financiare, care au facilitat obținerea creditelor bancare în valoare de 87,2 mil. lei, contribuind la implementarea proiectelor investiționale în valoare cumulativă de 154 mil. lei.</p> <p>Totodată, în perioada de referință au fost stinse 32 garanții în sumă totală de 8,7 mil. lei și, respectiv, rambursate integral credite în sumă de 28 mil. lei.</p>
2.4.4	Îmbunătățirea mecanismului de garantare a creditelor pentru IMM prin elaborarea propunerilor de politici publice cu privire la dezvoltarea sistemului de garantare a creditelor și preluarea practicilor internaționale. Monitorizarea impactului activității de garantare	2015-2017	Ministerul Economiei, Proiectul Băncii Mondiale „Ameliorarea Competitivității II”, Organizația pentru Dezvoltarea Sectorului Întreprinderilor Mici și Mijlocii	<p>Acțiune realizată:</p> <p>În scopul elaborării schemelor eficiente de garantare a creditelor IMM-urilor și în vederea includerii în aceste scheme organizațiile de Microfinanțare și asociațiile de economii și împrumut, Organizația pentru Dezvoltarea Sectorului Întreprinderilor Mici și Mijlocii (ODIMM) a intervenit cu măsuri de îmbunătățire a schemei actuale de garantare, inclusiv:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Au fost majorate plafoanele de garantare: <ul style="list-style-type: none"> - de la 2 milioane lei la 5 milioane lei pentru IMM-rile exportatoare; - de la 1 milion lei la 3 milioane lei pentru IMM-urile active; - de la 500 mii lei la 700 mii lei pentru IMM-urile noi create; - de la 150 mii lei la 500 mii lei pentru IMM-urile gestionate de tineri. 2. Au fost micșorate comisioanele de emiterie a garanției financiare de la 1,5-2% la 0,5% pentru toate produsele de garantare. 3. A fost inclusă în procesul de executare a garanției financiare o nouă etapă de pre executare

				<p>parțială a garanției financiare la 90 de zile de la înregistrarea restanțelor la achitare creditului / împrumutului de către IMM-uri.</p> <p>4. Au fost stabilite criteriile de eligibilitate pentru emiterea garanției financiare.</p> <p>5. A fost introdus un nou produs de garantare pentru femeile antreprenoare.</p> <p>6. Au fost puse bazele schemei de garantare prin portofoliul cu suportul experților Băncii Mondiale.</p> <p>A început procesul de implementare a Softului pentru gestiunea garanțiilor financiare cu suportul Băncii Mondiale în scopul eficientizării emiterii garanțiilor financiare în scheme de garantare individuale și de portofoliul în colaborare cu băncile comerciale, companiile de microfinanțare și asociațiile de economii și împrumut.</p>
--	--	--	--	--

2.5	Obiectiv: Facilitarea accesului IMM la achizițiile publice			
2.5.2	Organizarea seminarelor de instruire pentru sectorul IMM cu privire la cadrul legislativ și normativ ce reglementează domeniul achizițiilor publice	2016	Ministerul Finanțelor, Agenția Achiziții Publice	<p>Acțiune realizată:</p> <p>În perioada de raportare Agenția Achiziții Publice a instruit 78 operatori economici cu privire la cadrul normativ în domeniul achizițiilor publice, ajustat la aquis-ul comunitar.</p> <p>De asemenea, Organizația pentru Dezvoltarea Sectorului Întreprinderilor Mici și Mijlocii, în cadrul Programului de instruire continuă ”Gestiunea Eficientă a Afacerii” a instruit 103 antreprenori din r.Cahul, r.Cimișlia și r.Taraclia în domeniul achiziții publice și legislația în vigoare în domeniu.</p>

Prioritatea a 3-a. DEZVOLTAREA CAPITALULUI UMAN PRIN PROMOVAREA COMPETENTELOR ȘI CULTURII ANTREPRENORIALE

3.1	Obiectiv: Dezvoltarea și promovarea educației și culturii antreprenoriale			
3.1.1	Analiza continuă a instruirii antreprenoriale din sistemul educațional și identificarea noilor module de instruire	2015-2017	Ministerul Educației	<p>Acțiune realizată:</p> <p>Conform Planului-cadru pentru învățământul primar, gimnazial și liceal pentru anul de studii 2016-2017, aprobat prin ordinul ministrului educației nr. 242 din 25 martie 2016, în lista disciplinelor opționale recomandate pentru clasele I-IV, V-IX, X-XII a fost inclusă și disciplina Educație economică și antreprenorială, care conține următoarele cursuri: Etica în afaceri, Protecția consumatorului, Instruire antreprenorială, ABC-ul economic, Finanțele mele, Compania Școlară, Minifirma școlară, Spirit întreprinzător, Educația economică, Economia aplicată, Cheia succesului ș. a., realizate în baza programelor Junior Achievement (JA Moldova).</p> <p>Totodată, formarea și promovarea dimensiunii de educație antreprenorială realizată prin prisma conceptelor din economie, este asigurată prin disciplina școlară Educația civică și orele de dirigenție, ambele cu statut de discipline obligatorii în Planul - cadru.</p> <p>Curriculum-ul la disciplina Educație civică (1 oră/săptămână în clasele V-XII), vizează formarea la elevi a unor competențe specifice, care sunt formate prin asigurarea procesului educațional la disciplină, utilizându-se, preponderent, tehnologiile educaționale interactive în baza următoarelor module:</p> <p>- ciclul gimnazial - Dezvoltarea personală și orientarea pentru carieră; Dezvoltarea personală și</p>

				<p>ghidarea în carieră;</p> <p>- ciclul liceal - Creșterea personală și orientarea pentru carieră (Calitățile unui antreprenor de succes. Oportunități pentru dezvoltarea activității profesionale și a afacerilor în comunitatea locală și națională. Micul și marele business etc.).</p> <p>De asemenea, pentru anul 2016, în lista disciplinelor opționale este inclusă și Educația socială și financiară, curriculumul căreia a fost elaborat sub egida Institutului de Științe ale Educației și realizat cu suportul organizațiilor neguvernamentale: Centrul de dezvoltare creativă a copiilor și adolescenților „Indigo” și CCF Moldova – Copil, Comunitate, Familie.</p> <p>Ministerul Educației, în parteneriat cu - Junior Achievement Moldova și Centrul de Dezvoltare Creativă a Copiilor și Adolescenților Indigo, a elaborat suportul educațional pentru disciplina menționată pentru ciclul gimnazial.</p> <p>O altă modalitate de promovare a educației economice sunt orele de dirigenție, care sunt o parte componentă obligatorie a instruirii antreprenoriale.</p> <p>Anual, în parteneriat cu JA Moldova și ASEM, se desfășoară Olimpiada Republicană de Economie. La 13 februarie, a avut loc ediția anului 2016, etapa zonală, a Olimpiadei de Economie, la Liceul Teoretic ”Gaudeamus”, mun. Chișinău, organizată de către Asociația Obștească Junior Achievement Moldova, în parteneriat cu Ministerul Educației și cu susținerea financiară a Fundației ”Familia Sturza”, Companiei StarNet și Moldova Agroindbank. La eveniment au participat 145 de elevi din cl. X-XII din licee și din colegii din 10 raioane ale țării, care studiază programul ”Economia Aplicată”.</p> <p>Etapa republicană a Olimpiadei Republicane de Economie, s-a desfășurat în perioada 22-24 aprilie 2016, în cadrul ASEM. La Olimpiadă au participat 55 de elevi ai claselor a X-a – a XII-a din liceele și din colegiile din 9 raioane și 1 municipiu, care studiază programul ”Economia Aplicată”.</p> <p>În instituțiile de învățământ primar și secundar general, anual, se desfășoară Săptămîna Internațională a Educației Financiare.</p> <p>Pe parcursul anului 2016, în toate instituțiile de învățământ profesional tehnic din republică a fost studiată disciplina Bazele Antreprenoriatului, în instituțiile de învățământ profesional tehnic secundar-120 de ore (96 de ore teorie/practică și 24 de ore consultații), iar în instituțiile de învățământ profesional tehnic postsecundar - 90 de ore.</p> <p>Ministerul Educației a recomandat instituțiilor de învățământ superior, în scopul dezvoltării competențelor antreprenoriale ale viitorilor specialiști, elaborarea și implementarea unui curs de formare în domeniul antreprenoriatului. Astfel, educația antreprenorială se realizează în învățământul superior (universități) cu statut opțional pentru specialitățile din domeniul Științe ale educației și cu statut obligatoriu pentru specialitățile din domeniile economie, inginerie, agronomie etc. Cu statut de opțiuni, în cadrul Componentei socio-umanistice sunt incluse diverse cursuri din domeniul respectiv: Bazele antreprenoriatului; Inițierea unei afaceri; Antreprenoriatul social; Metode de stimulare a inovațiilor; Conceptualizarea ideilor pentru noile afaceri; Managementul operațional al afacerii; Managementul financiar și gestiunea riscului antreprenorial; etc.</p>
3.1.2	Instruirea cadrelor didactice pentru predarea cursului	2015-2016	Ministerul	<u>Acțiune realizată:</u>

	de educație antreprenorială		Educației	<p>Pe parcursul anului 2016, cadre didactice din diferite unități administrativ teritoriale au fost inițiate în programele de educație economică și antreprenorială de către Facultatea Formare Continuă a cadrelor didactice și a celor cu funcții de conducere de la Universitatea Pedagogică de Stat "Ion Creangă", în parteneriat cu Asociația Obștească Junior Achievement Moldova.</p> <p>În conformitate cu Programul de Suport Bugetar în domeniul reformei învățământului profesional tehnic și în scopul formării competențelor didactice pentru predarea disciplinei „Bazele Antreprenoriatului”, în școlile profesionale, Centrele de Excelență și colegii, a fost organizată formarea cadrelor didactice din învățământul profesional tehnic în domeniul antreprenoriatului. Evenimentul a avut loc în incinta Summit Events&Conference Center, organizatori ai instruirii fiind Centrul pentru Educație Antreprenorială și Asistență în Afaceri (CEDA), în parteneriat cu Ministerul Educației și cu suportul financiar al Fundației Servicii de Dezvoltare din Liechtenstein (LED). În cadrul programului au fost instruite peste 70 de cadre didactice din școlile profesionale, Centrele de Excelență și colegiile din țară.</p> <p>În Institutul de Formare Continuă este implementată programa de formare profesională anuală ”Antreprenoriatul” (150 de ore) a cadrelor didactice.</p>
3.1.3	Dezvoltarea sistemului de consiliere și proiectare a carierei pe parcursul întregii vieți. Sprijinirea dezvoltării unei rețele de instituții specializate în acordarea serviciilor de ghidare și proiectare a carierei pe parcursul întregii vieți	2015 -2017	Ministerul Educației	<p><u>Acțiune realizată:</u></p> <p>În Planului-cadru pentru învățământul profesional tehnic, disciplinele bazele antreprenoriatului sunt obligatorii pentru fiecare meserie/specialitate. Curriculumul la disciplina Educație civică (1 oră/săptămână în clasele V-XII), include la ciclul gimnazial unitățile de conținut - Dezvoltarea personală și orientarea pentru carieră (cl.V-VIII) și Dezvoltarea personală și ghidarea în carieră (cl.IX); la ciclul liceal - Creșterea personală și orientarea pentru carieră (“Calitățile unui antreprenor de succes”, ”Oportunități pentru dezvoltarea activității profesionale și a afacerilor în comunitatea locală și națională”, ”Micul și marele business”, etc.).</p> <p>La 6 iunie 2016, s-a desfășurat cea de-a doua ediție a Galei Antreprenoriatului Creativ (GALA), Cupa Businessului Creativ (CBC) și Competiția Agrobusinessului Progresiv (CAP). La eveniment au participat companii școlare dezvoltate în cadrul instituțiilor de învățământ secundar ciclul I și II, ca urmare a studierii de către elevi a disciplinei opționale Educație economică și antreprenorială. Compania școlară este unul dintre programele aplicative ale disciplinei opționale sus menționate, conform Curriculumului pentru învățământul liceal (cl.X-XII), aprobat de către Consiliul Național pentru Curriculum, și reprezintă un laborator de activitate economică și antreprenorială, care exprimă sensul practic al multor principii teoretice. În perioada de activitate a companiei școlare, elevii fac cercetări ale pieții, obțin un capital inițial prin vânzare de acțiuni, fabrică și vând produse.</p> <p>În învățământul profesional tehnic, în cadrul proiectului Reconceptualizarea orientării profesionale și consilierii în carieră (REVOC), a fost realizat un studiu privind situația actuală în domeniul ghidării/proiectării carierei. A fost revizuit cadrul legal privind ghidarea/proiectarea carierei, au fost formulate și sugestiile pentru îmbunătățirea lui. Pe parcursul anului 2016, în cadrul Proiectului, au fost organizate activități de formare profesională continuă a cadrelor în astfel de domenii ca dezvoltarea personală și proiectarea carierei și Educația pentru carieră fiind instruite 214 cadre didactice și 4 directori adjuncți pentru educație, din 176 de instituții.</p> <p>În anul 2016 a fost elaborat conceptul metodologic de ghidare/proiectare a carierei în cadrul</p>

				<p>disciplinei Educație Civică, modulul IV, și corelarea lui cu orele de dirigiență. De asemenea, a fost elaborat proiectul de concept metodologic privind ghidarea/proiectarea carierei în cadrul școlilor profesionale. Au fost identificate serviciile extrașcolare de ghidare/proiectare a carierei în cadrul Agențiilor pentru Ocuparea Forței de Muncă.</p> <p>Promovarea necesității ghidării/proiectării carierei s-a realizat în cadrul a 5 emisiuni TV și 10 emisiuni radio.</p> <p>În învățământul superior, în anul 2016, în conformitate cu Ghidul metodologic de creare și funcționare a Centrului universitar de ghidare și consiliere în carieră au funcționat Centre de Ghidare în carieră în cadrul USM, UTM, UPS „I. Creangă”, USBălți, ASEM, USTiraspol, USEFS. Centrele de ghidare și consiliere în carieră, colaborează cu reprezentanții pieței muncii, în scopul repartizării studenților la stagii de practică și angajării absolvenților în câmpul muncii.</p> <p>Actualmente, cursul în domeniul antreprenoriatului ca unitate distinctivă sau ca parte componentă a unui modul, este prezent cu statut obligatoriu în curricula pentru specialitățile din domeniul Științe ale educației, iar pentru alte specialități, cu statut de opțiuni, în cadrul Componentei socio-umanistice, în total în 12 universități.</p> <p>În vederea orientării corecte și strategice în domeniul alegerii profesiei, cât și a consilierii studenților vizavi de situația și cerințele pieței muncii din Republica Moldova, au fost create și funcționează Centre de orientare profesională /Incubatoare de afaceri în cadrul Universității de Stat din Moldova, Universității Tehnice a Moldovei, Academiei de Studii Economice din Moldova, în total 7 centre.</p> <p>Se preconizează deschiderea unor astfel de centre de consiliere profesională în cadrul tuturor instituțiilor de învățământ superior cu funcții de stabilire /dezvoltare a relațiilor cu agenții economici, potențiali angajatori, plasare în câmpul muncii a absolvenților și monitorizare a promovării în carieră a tinerilor specialiști.</p>
3.1.4	Implementarea Programului național de instruire continuă a antreprenorilor „Gestiunea Eficientă a Afacerii”	2015-2017	Organizația pentru Dezvoltarea Sectorului Întreprinderilor Mici și Mijlocii	<p>Acțiune realizată:</p> <p>În cadrul Programului de instruire continuă „Gestiunea Eficientă a Afacerii(GEA)”, Organizația pentru Dezvoltarea Sectorului Întreprinderilor Mici și Mijlocii a realizat 89 cursuri de instruire pentru 2397 de antreprenori, dintre care 66% sunt femei. Modulele solicitate au fost: „Contabilitatea pe domenii de aplicare”, „Marketing”, inclusiv marketing on-line, „Legislația muncii și managementul resurselor umane”, „Management financiar”, „Achizițiile publice și legislația în domeniu”, „Managementul timpului”, „Proceduri de Participare la Proiecte Europene” și „Planificarea strategică a afacerii”.</p> <p>Cursurile de instruire GEA au fost realizate în următoarele localități: mun. Bălți, Chișinău, Soroca, Ungheni, Rîșcani, Strășeni, Sîngerei, Telenești, Glodeni, Fălești, Criuleni, Cimișlia, Cahul, Ștefan Vodă, Comrat, Anenii Noi, Leova, inclusiv Tighina și Tiraspol.</p>
3.1.5	Organizarea trainingurilor pentru tineri în cadrul Programului național de abilitare a tinerilor (Implementarea componentei I „Instruire și	2015-2017	Organizația pentru Dezvoltarea Sectorului Întreprinderilor	<p>Acțiune realizată:</p> <p>În perioada de referință, în cadrul Programului național de abilitare a tinerilor (PNAET), Organizația pentru Dezvoltarea Sectorului Întreprinderilor Mici și Mijlocii (ODIMM) a desfășurat 8 cursuri de</p>

	consultanță antreprenorială”)		Mici și Mijlocii, Camera de Comerț și Industrie	instruire în raioanele Sîngerei, Ungheni, Ștefan Vodă, Edineț și Ceadâr-Lunga și Chișinău. La seminare au fost instruiți 202 de tineri, inclusiv 40% femei. La comanda ODIMM, Centrul de Formare Antreprenorială a Camerei de Comerț și Industrie a organizat componenta de instruire din cadrul PNAET prin desfășurarea cursului ”Inițierea afacerii”, în volum total de 50 ore academice. Cursurile respective s-au desfășurat în orașele Orhei, Criuleni, Călărași, Edineț, Strășeni, Ungheni, Nisporeni, Cimislia, Carpineni, Stefan-Voda, Balti cu participarea a peste 500 beneficiari.
3.1.6	Elaborarea Programului privind subvenționarea agenților economici, inclusiv a IMM, pentru angajarea în câmpul muncii a absolvenților instituțiilor de învățământ	2015-2017	Ministerul Muncii Protecției Sociale și Familiei, Agenția Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă	<u>Acțiune în curs de realizare:</u> Ministerul Muncii, Protecției Sociale și Familiei a elaborat proiectul noii legi privind ocuparea forței de muncă și asigurării de șomaj, unde sunt prevăzute măsuri privind subvenționarea angajatorilor. Acestea stipulează faptul că agenții economici care angajează pe o perioadă nedeterminată șomeri (tineri) îndreptați de către agenția teritorială pentru ocuparea forței de muncă cu scopul instruirii pentru dobândirea abilităților practice, vor beneficia de o subvenție lunară, egală cu un salariu minim pe țară achitată pe o perioadă de cel mult 6 luni.
3.1.7	Elaborarea Strategiei naționale cu privire la ocuparea forței de muncă pentru anii 2016-2020	2015	Ministerul Muncii Protecției Sociale și Familiei, Agenția Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă	<u>Acțiune realizată:</u> Strategia națională privind ocuparea forței de muncă pentru anii 2017-2021 a fost elaborată și aprobată în ședința Guvernului la 28 decembrie 2016. La moment Strategia se află în proces de publicare.
3.1.8	Elaborarea mecanismului privind procurarea serviciilor de formare profesională a șomerilor	2015	Ministerul Muncii Protecției Sociale și Familiei, Agenția Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă	<u>Acțiune realizată:</u> În scopul perfecționării procesului de formare profesională a șomerilor, a fost elaborat și definitivat de comun cu Ministerul Educației și Agenția Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă, Ordinul Ministrului muncii protecției sociale și familiei nr. 186 din 11.10.2016 ”Cu privire la aprobarea modificărilor și completărilor în Ordinul Ministerului Muncii, Protecției Sociale și Familiei nr.42/1 din 13.03.2012, în baza căruia a fost concretizată lista meseriilor/profesiilor pentru pregătirea profesională a șomerilor și durata studiilor. Astfel a fost aprobată lista la 74 de meserii/profesii, precum și lista programelor de formare profesională pe 9 specialități, cu durata concretă a studiilor și tipurile cursurilor de formare profesională pentru șomeri (calificare profesională, recalificare și perfecționare).
3.1.9	Organizarea cursurilor de formare profesională a tinerilor și altor categorii de populație neangajate la specialitatea contabilitate	2015-2017	Ministerul Muncii Protecției Sociale și Familiei, Agenția Națională pentru Ocuparea	<u>Acțiune realizată:</u> Pe parcursul anului 2016, în vederea organizării cursurilor de formare profesională a tinerilor și altor categorii de populație neangajate la specialitatea contabilitate, au fost contractate 15 instituții de învățământ (8 instituții din mun. Chișinău, 5 instituții din mun. Bălți și 2 instituții din r. Cahul). Pentru zona Centru, pentru instruirea centralizată au fost disponibile 29 profesii/meserii, iar pentru

			Forței de Muncă	<p>Nord și Sud - 33 și respectiv 10 profesii/meserii, inclusiv la specialitatea contabilitate.</p> <p>Pentru instruirea la locul de trai, 11 Agenții pentru Ocuparea Forței de Muncă au încheiat contracte cu 10 instituții de învățământ din teritoriu (total 12 contracte) la 14 profesii, inclusiv la specialitatea contabilitate.</p> <p>În total în perioada de raportare au absolvit cursuri de formare profesională 2902 șomeri, dintre care 1960 sunt tineri (68%). Au fost plasați în câmpul muncii 2598 absolvenți ai cursurilor de formare profesională (89,5%).</p> <p>Cursuri de formare profesională în contabilitate au absolvit 183 șomeri (6,3% din numărul total al absolvenților cursurilor de formare profesională), dintre care 147 au fost angajați în câmpul muncii (80,3%).</p> <p>Cursurile de formare profesională au fost organizate:</p> <ul style="list-style-type: none"> - la nivel centralizat, în baza contractelor încheiate între agențiile pentru ocuparea forței de muncă (AOFM) Chișinău, Bălți, Cahul cu instituțiile de învățământ, învingătoare a procedurii de Achiziții Publice; - la locul de trai, între AOFM și instituțiile de învățământ din localitate, învingătoare a procedurii de achiziții publice sau în cazul în care lipsește o concurență între instituțiile de învățământ pentru o profesie/meserie anumită, se încheie contract direct de prestare a serviciilor.
3.1.10	Dezvoltarea, adaptarea și punerea în aplicare a noilor tehnologii și metode de dezvoltare a carierei profesionale, căutarea locurilor de muncă și promovarea spiritului antreprenorial în cadrul proiectului „Antreprenariat inovativ pentru angajarea durabilă în câmpul muncii”, implementat de Ministerul Economiei, Programul Națiunilor Unite pentru Dezvoltare Moldova și Compania „SYSLAB International” (Norvegia)	2015-2017	Ministerul Economiei, Centrul SYSLAB	<p>Acțiuni realizată:</p> <p>Pe parcursul perioadei 2015 – 2016, cu suportul proiectului „Antreprenariat inovativ pentru angajarea durabilă în câmpul muncii” implementat de Ministerul Economiei, PNUD Moldova (Programul Națiunilor Unite pentru Dezvoltare) și compania SYSLAB International (Norvegia), un total de 739 de persoane au beneficiat de sprijin în grupuri full-Time la Centrele de dezvoltare a carierei, dintre care 679 de beneficiari în grupuri de căutare de job și 60 în grupuri de antreprenariat. Până la 31 decembrie 2016, 80% dintre beneficiari din grupurile în căutare de servicii, au fost angajați, 3% au planificat propria afacere. Acești indicatori depășesc indicatorul minim a ratei de ocupare indicat în Documentul de Proiect, care constituie 60%.</p> <p>Pe parcursul perioadei 2015 - 2016, un total de 679 de șomeri au primit suport în cadrul celor 5 centre de carieră, iar rata medie de ocupare pentru întreaga perioadă a proiectului este de 85%.</p> <p>Proiectul și-a încheiat activitatea la data de 31 decembrie 2016, iar doua Centre de dezvoltare a carierei (Comrat și Cahul) vor continua să activeze și pe parcursul anilor 2017-2018.</p>
3.1.11	Susținerea organizării trainingurilor, a meselor rotunde și a atelierelor de creație în scopul dezvoltării abilităților antreprenoriale ale tinerilor	2015-2017	Ministerul Tineretului și Sportului	<p>Acțiuni realizată:</p> <p>Pe parcursul anului 2016, în scopul stimulării inițiativelor și dezvoltării cunoștințelor și abilităților antreprenoriale în rândul tinerilor, Ministerul Tineretului și Sportului a susținut spre finanțare și implementare 7 proiecte, și anume:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. „ Dezvoltarea și consolidarea abilităților antreprenoriale în rândul tinerilor prin oferirea de acces la rețelele de antreprenori și instruire” implementat de A.O „Asociația Națională a Tinerilor

			<p>Manageri (ANTiM)", în cadrul căruia au fost organizate: "Concursului Național de Business Planuri pentru Tineri" CBP2016 ediția XII în perioada februarie - iunie, la care s-au înregistrat circa. 750 de participanți; Școala de Vară "Importanța orientării profesionale, pentru o alegere corectă a profesiei", care s-a desfășurat în perioada 18-22 iulie 2016, la care au participat 20 tineri; Conferința - Forum de Afaceri "Realitățile și potențialul de dezvoltare a afacerilor de către tinerii antreprenori în R. Moldova", care s-a desfășurat la data de 25 noiembrie, la care au participat 100 de tineri.</p> <p>2. „Campania de promovare a Carierei IT în rândul tinerilor”, proiect implementat de A.O „Asociația Națională a Companiilor din Domeniul Tehnologiei Informației și Comunicațiilor”, în cadrul căruia au fost organizate: Campania de informare privind perspectivele și oportunitățile de angajare în domeniul TIC, în luna iulie 2016, cu 700 de beneficiari; Sesiuni de orientare „Alege o Carieră IT” în școli, în perioada noiembrie-decembrie 2016, cu 600 de beneficiari; Conferința „Women în ICT - oportunități egale din perspectiva gen”, ediția a III-a, 25.10.2016, cu 160 de beneficiari; „ICT Career Fair”, 01.12.2016, cu 800 de beneficiari; „Junior Inițiative Leadership”, ediția a III-a, care s-a desfășurat în perioada 5-9 decembrie 2016, cu 50 de beneficiari.</p> <p>3. „Abilitarea economică a tinerilor din zona de sud a țării”, implementat de A.O „Centrul Regional de Dezvoltare Socio-Economică”, în cadrul căruia, în perioada iunie - august 2016, au fost organizate instruirii privind facilitarea integrării în câmpul muncii, aspectele legislative ale antreprenoriatului, planificarea afacerii și scrierea unui plan de afaceri pentru 93 de beneficiari din zona de sud a țării.</p> <p>4. „Dezvoltarea abilităților antreprenoriale și promovarea culturii antreprenoriale în rândul tinerilor din Republica Moldova”, implementat de A.O „Acceleratorul de inovații și antreprenoriat Dreamups”, în cadrul căruia au fost organizate: a) 12 prezentări publice cu speakeri internaționali, în perioada mai-decembrie 2016, cu 660 de tineri familiarizați cu tehnici și modele inovatoare de dezvoltare și creștere a afacerii; b) prezentarea a 5 afaceri de succes, în august 2016, 90 de beneficiari; c) 57 de tineri/grupuri de tineri consultați cu privire la teme de interes individual (beneficiari ai programului de mentorat cu experți naționali și internaționali), 190 de tineri au fost familiarizați cu activitatea, oportunitățile și rezultatele unui accelerator de afaceri.</p> <p>5. „Dezvoltarea metodelor participative de abilitare socioeconomică a tinerilor”, proiect implementat de organizația necomercială „Fundația pentru Dezvoltare din Republica Moldova”, în cadrul căruia a fost dezvoltată metodologia programului de informare și instruire (modul) pentru 20 de tineri din instituții de învățământ profesional din țară, axat pe cunoștințe și abilități practice în angajarea lor în câmpul muncii. Modulul a fost desfășurat la: Colegiul Agroindustrial, Rîșcani; Colegiul "Mihai Eminescu", or. Soroca; Colegiul de Medicină or. Cahul; Colegiul "Iulia Hașdeu", or. Cahul; Centrul de Excelență în Transporturi, mun. Chișinău; Colegiul Internațional de Administrare și Business mun. Chișinău; Colegiul "Vasile Lupu" or. Orhei; Liceul Teoretic "Dimitrie Cantemir" s. Văsieni, r-nul Ialoveni.</p> <p>6. „Angajarea și auto angajarea — soluții pentru îmbunătățirea situației socio-economice a tinerilor din Republica Moldova”, proiect implementat de A.O. „Făclia”, în cadrul căruia au fost organizate: crearea Consiliului Consultativ Național privind drepturile socio-economice ale tinerilor în luna iunie 2016; au fost desfășurate 4 ateliere cu participarea membrilor Consiliului</p>
--	--	--	---

				<p>Consultativ Național privind drepturile socio-economice ale tinerilor cu participarea a 16 reprezentanți ai actorilor socio-economici implicați într-un dialog civic și social eficient orientat spre contribuirea la îmbunătățirea situației socio-economice a tinerilor din Republica Moldova; 220 de tineri au participat la Programul național "Abilitarea tinerilor pentru angajare"; 40 tineri au participat la Programul național "Abilitarea tinerilor pentru auto-angajare"; 1000 de tineri au fost beneficiari ai Ghidului „De la idei spre afaceri” elaborat în luna septembrie 2016; a fost organizată Conferința națională „Drepturile tinerilor - provocări și perspective”, desfășurată în decembrie 2016, cu participarea a 112 de tineri.</p> <p>7. "Abilitarea antreprenorială a copiilor muncitorilor migranți din mediul rural în zona de nord a Republicii Moldova pentru valorificarea oportunităților de auto-angajare și creare a locurilor de muncă", proiect implementat de A.O. "CERTITUDINE", în cadrul căruia au fost organizate mai multe activități: instruire în domeniul abilitării antreprenoriale pentru 146 de copii ai lucrătorilor migranți, în perioada aprilie – noiembrie 2016; au fost efectuate 5 vizite de studiu la 5 antreprenori care activează în zona de nord a Republicii Moldova pentru 146 de tineri cu scopul de a-i familiariza cu istoria și modelul de afaceri al antreprenorului; a fost desfășurat în luna noiembrie 2016 Tîrgul Tinerilor Antreprenori, la care au participat 7 tineri antreprenori și circa 120 de tineri au preluat din experiența tinerilor antreprenori; au fost elaborate, publicate și distribuite tinerilor 100 de Ghiduri de Abilitare Antreprenorială a Tinerilor.</p> <p>Totodată, în perioada 15-17 noiembrie 2016, în mun. Chișinău, Cahul și Bălți, în cadrul proiectului Ialoveni - Capitala Tineretului 2016, a fost desfășurată Conferința Națională pentru Antreprenariat Social. La eveniment au participat circa 150 de tineri, care împreună cu experți, decidenți și practicieni au dezbătut teme privind dezvoltarea cadrului normativ în domeniul antreprenoriatului social și mecanismele de cooperare dintre părțile interesate, întreprinderea socială ca instrument de integrare pe piața muncii a grupurilor vulnerabile, recunoașterea și stadiul dezvoltării antreprenoriatului social în Republica Moldova.</p>
3.1.12	Organizarea cursurilor, seminarelor, meselor rotunde, workshopurilor și a forumurilor pentru agenții economici în scopul informării și sporirii performanței manageriale în domeniul antreprenoriatului inovativ	2015-2017	Academia de Științe a Moldovei, Ministerul Tineretului și Sportului, Agenția de Stat pentru Proprietatea Intelectuală	<p>Acțiune realizată:</p> <p>La data de 5 februarie 2016 - Agenția pentru Inovare și Transfer Tehnologic a organizat seminarul „Oportunități de dezvoltare și promovare a afacerilor inovative”, în cadrul celei de-a XV-a ediții a Expoziției Naționale ”Fabricat în Moldova”, în scopul pregătirii mediului de afaceri în domeniile: comercializării rezultatelor inovative, informării despre programele de finanțare, și despre serviciile prestate de către Institutele de Cercetare din RM în vederea promovării colaborării între știință și business.</p>
3.1.13	Asigurarea realizării ciclului de instruire pentru managerii și rezidenții incubatoarelor inovative și ai parcurilor științifico-tehnologice	2015-2017	Academia de Științe a Moldovei, Agenția pentru	<p>Acțiune realizată:</p> <p>Pentru asigurarea instruirii administratorilor și personalului infrastructurii de inovare în domeniul managementului inovațiilor, Incubatorul de Inovare IT4BA, cu suportul Agenției pentru Inovare și Transfer Tehnologic (AITT), a aplicat o propunere de organizare a unui atelier de lucru pentru</p>

			Inovare și Transfer Tehnologic	<p>instruirea personalului infrastructurii de inovare cu privire la managementul și marketingul inovațiilor, în cadrul instrumentului de asistență tehnică TAIEX. Evenimentul se va organiza în martie-aprilie 2017. Numărul preconizat de participanți: 25</p> <p>De asemenea, AITT a aplicat o propunere de organizare a unei vizite de studiu, prin intermediul instrumentului de asistență tehnică TAIEX. Scopul vizitei este de a familiariza participanții cu modalitățile de funcționare a incubatoarelor din Europa de Nord – Vest. De asemenea, vizita va avea loc în anul 2017.</p> <p>AITT, de asemenea, a asigurat instruirea personalului infrastructurii inovaționale în cadrul proiectelor de finanțare a infrastructurii prin intermediul vizitelor de studiu și seminarelor peste hotarele țării, precum: II IT4BA- Cehia, II Inventica - USM- Lituania, PȘT Academica - Romania.</p>
3.1.14	Dezvoltarea unui ghid electronic cu privire la inițierea unei afaceri inovaționale	2015	Academia de Științe a Moldovei, Agenția pentru Inovare și Transfer Tehnologic, Agenția de Stat pentru Proprietatea Intelectuală	<p>Acțiune realizată:</p> <p>În perioada de raportare, AITT a elaborat câteva ghiduri electronice cu privire la inițierea unei afaceri inovaționale, care sunt plasate pe pagina web:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Ghidul privind elaborarea planului de afaceri inovațional; - Ghidul privind scrierea proiectelor de transfer tehnologic; - Ghidul solicitantului pentru elaborarea proiectelor de dezvoltare a infrastructurii de inovare; - Ghidul rezidentului Parcului Științifico - Tehnologic/ Incubatorului de Inovare.
3.2	Obiectiv: Formarea infrastructurii de suport educațional			
3.2.1	Constituirea rețelei prestatorilor de servicii în afaceri autorizate prin instruirea acestora și stimularea cererii de consultanță	2015-2017	Ministerul Economiei, Organizația pentru Dezvoltarea Sectorului Întreprinderilor Mici și Mijlocii	<p>Acțiune în curs de realizare:</p> <p>În perioada 2015-2016, Organizația pentru Dezvoltarea Sectorului Întreprinderilor Mici și Mijlocii a menținut baza de date a prestatorilor de servicii în afaceri pe pagina web a instituției. Totodată, în cadrul tuturor evenimentelor de informare a fost promovată această bază de date pentru ca IMM să acceseze serviciile oferite de către aceste companii întru dezvoltarea afacerii.</p> <p>De asemenea, cu suportul experților din Japonia și Ucraina a fost elaborat un nou model de informație pentru prestatorii de servicii în afaceri și instrumente de promovare a acestor servicii în zonele rurale și elaborat un sistem de acreditare a prestatorilor de servicii.</p> <p>În perioada 17-19 martie 2016, Organizația pentru Dezvoltarea Sectorului Întreprinderilor Mici și Mijlocii cu suportul Organizației Internaționale pentru Migrație, a desfășurat training-ul „Formare de formatori” pentru Coordonatorii Regionali ai Platformei Naționale a Femeilor din Moldova (PNFM). Obiectivul acestui training a fost de a spori abilitățile profesionale ale Coordonatorilor Regionali din cadrul Platformei Naționale a Femeilor din Moldova. Programul training-ului a inclus următoarele subiecte:</p> <ul style="list-style-type: none"> - dezvoltarea personală; - planificarea activităților PNFM pentru anul 2016; - scrierea de proiecte în cadrul Programului HORIZONT 2020;

				- organizarea training-urilor și sesiunilor de informare.
3.2.2	Dezvoltarea serviciilor acordate în cadrul Centrului de Consultanță și Suport în Afaceri	2016-2017	Organizația pentru Dezvoltarea Sectorului Întreprinderilor Mici și Mijlocii	Acțiune realizată: Pe parcursul perioadei de referință, prin intermediul Centrului de Consultanță și Asistență în Afaceri al Organizația pentru Dezvoltarea Sectorului Întreprinderilor Mici și Mijlocii, de servicii de consultanță și informații legate de inițierea și dezvoltarea afacerilor au beneficiat 1350 antreprenori. Serviciile de consultanță oferite s-au focusat pe necesitățile individuale ale solicitanților.
3.2.3	Eficientizarea activității ghișeului unic din cadrul Centrului de Consultanță și Suport în Afaceri	2015-2017	Ministerul Economiei, Organizația pentru Dezvoltarea Sectorului Întreprinderilor Mici și Mijlocii	Acțiune realizată: În scopul îmbunătățirii suportului acordat IMM-urilor la inițierea și dezvoltarea afacerilor, în perioada raportată, Centrul de Consultanță și Suport în Afaceri a creat Baza de date a beneficiarilor serviciilor de consultanță, a standardizat procesul de consultanță și a elaborat Manualul Serviciului de Consultanță.
3.2.4	Acordarea serviciilor de mentorat pentru antreprenori în vederea extinderii și promovării afacerii, precum și a accesării resurselor financiare	2015-2017	Ministerul Economiei, Organizația pentru Dezvoltarea Sectorului Întreprinderilor Mici și Mijlocii	Acțiune realizată: În perioada 09 februarie – 03 martie 2016, a fost efectuată prima vizită de mentorat de către experții norvegieni și locali în toate Incubatoarele de Afaceri (IA) existente, membri ai Rețelei Incubatoarelor de Afaceri din Moldova. Experții, împreună cu managerii IA au revizuit planurile de acțiuni ale incubatoarelor pentru anul 2016, precum și au intervenit cu propuneri de îmbunătățire. Totodată, au fost studiate problemele cu care se confruntă IA și au fost propuse soluții alternative de soluționare a acestora. Experții norvegieni au analizat business-planurile rezidenților IA, care au fost elaborate conform modelului CANVAS. Prin intermediul modelului CANVAS rezidenții IA au găsit noi posibilități de dezvoltare a afacerii și excluderea problemelor identificate în urma analizei detaliate.
3.3	Obiectiv: Crearea sistemului informațional și consultativ pentru IMM			
3.3.1	Facilitarea accesului IMM la informare prin intermediul Enterprise Europe Network (EEN)	2015-2017	Organizația pentru Dezvoltarea Sectorului Întreprinderilor Mici și Mijlocii, în comun cu Camera de Comerț și Industrie	Acțiune realizată: Într-o promovare oportunităților oferite de Rețeaua Europeană a Întreprinderilor (EEN) și Programul COSME, Organizația pentru Dezvoltarea Sectorului Întreprinderilor Mici și Mijlocii a desfășurat următoarele activități: - la 24 mai, au avut loc o sesiune de informare pentru 40 reprezentanți ai asociațiilor de tineri din toată republică și antreprenori. - la 25 mai și 27 mai 2016, în cadrul Incubatoarelor de Afaceri de la Cimișlia și Nisporeni au avut loc sesiuni de informare referitoare la oportunitățile oferite de Enterprise Europe Network. - la 6 iulie 2016, a fost desfășurat un atelier de lucru (zi informativă) pentru antreprenoarele din cadrul Platformei Naționale a Femeilor cu prezentarea oportunităților EEN, abilităților de creare a

				<p>profilului companiilor pe platforma EEN și exerciții de comunicare internațională.</p> <ul style="list-style-type: none"> - la 06 octombrie, consorțiul EEN (CCI, ODIMM, AITT, RTTM) a organizat în cadrul evenimentului anual "Moldova Business Week" un eveniment de brokeraj, care a reunit aproximativ 100 de participanți din Moldova, România, Turcia, Italia și Germania în căutare de parteneri de afaceri (ODIMM participă în calitate de co-organizator la 7 evenimente de tip "brokerage" la nivel internațional). - au fost acordate 370 consultații individuale privind oportunitățile oferite de EEN; - a fost oferit suport la înregistrarea a 15 profile ale companiilor autohtone pe platforma electronică EEN. <p>În vederea asimilării oportunităților de dezvoltare a afacerilor pe plan intern și extern, Camera de Comerț și Industrie (CCI) a utilizat întreg setul de mijloace de care dispune pentru a promova și a stimula ideile inovative, pentru a susține procesele de diversificare și reorientare, printre care rețeaua Enterprise Europe Network (EEN)– cea mai mare rețea de suport a întreprinderilor mici și mijlocii din întreaga lume, cu peste 3000 de experți și aproape 600 de organizații membre din peste 60 de state.</p> <p>În perioada de referință 6 companii autohtone și-au plasat ofertele în baza de date a rețelei, promovându-și produsele/serviciile pe piețele internaționale.</p> <p>Deoarece posibilitățile oferite de EEN nu sunt încă pe deplin valorificate de către agenții economici de la noi din țară, de aceea reprezentanții EEN din cadrul CCI au organizat 13 seminare de informare, inclusiv la filialele Hîncești, Cahul și Orhei, în total beneficiind de consiliere peste 60 de companii autohtone.</p> <p>În perioada noiembrie noiembrie 2015 – 2016, CCI a organizat seminare de informare pentru agenții economici din toate raioanele pe teme ce vizează oportunitățile de export, deschiderea noilor piețe de desfacere, etc.</p>
3.3.2	Identificarea oportunităților Enterprise Europe Network pentru antreprenorii regionali	2015-2017	Organizația pentru Dezvoltarea Sectorului Întreprinderilor Mici și Mijlocii	<p><u>Acțiuni în curs de realizare:</u></p> <p>La 30 iunie 2016, Organizația pentru Dezvoltarea Sectorului Întreprinderilor Mici și Mijlocii în consorțiu cu alți parteneri naționali a depus în cadrul COS-EEN-SGA2-2016-2-01 Enterprise Europe Network 2017-2018 (Programul COSME), proiectul Business-INN-Moldova, care a fost acceptat, asigurând astfel continuarea proiectului Enterprise Europe Network în Moldova pentru anii 2017–2018.</p> <p>Obiectivul proiectului este de a oferi o gamă largă de servicii integrate prin: îmbunătățirea capacităților inovatoare ale întreprinderilor din Moldova; creșterea competitivității internaționale a IMM-urilor în conformitate cu calitatea și standardele de pe piața internă și creșterea cooperării între IMM-urile din Moldova, statele membre ale UE și întreprinderile din statele terțe.</p>
3.3.3	Consolidarea procesului de difuzare a informației pentru potențialii antreprenori și IMM active prin: a) desfășurarea campaniilor regionale de informare a	2015-2017	Ministerul Economiei, Organizația pentru Dezvoltarea	<p><u>Acțiune realizată:</u></p> <p>În perioada 22 iunie – 11 august 2016, Organizația pentru Dezvoltarea Sectorului Întreprinderilor Mici și Mijlocii (ODIMM) a organizat sesiuni de informare regionale cu tematica "Oportunități pentru dezvoltarea IMM" pe platforma celor 9 incubatoare de afaceri din țară, membri Rețelei</p>

<p>societății;</p> <p>b) elaborarea broșurilor, ghidurilor și pliantelor informative;</p> <p>c) promovarea exemplelor bunelor practici prin intermediul televiziunii, radioului și presei scrise;</p> <p>d) administrarea portalului www.businessportal.md și a paginii web www.odimm.md</p>	<p>Sectorului Întreprinderilor Mici și Mijlocii, Organizația Internațională pentru Migrație</p>	<p>Incubatoarelor de Afaceri a Moldovei. Scopul acestor evenimente publice a fost de a consolida dialogul public privat, de a identifica nevoile mediului de afaceri regional și al autorităților publice locale, cât și prezentarea oportunităților și a instrumentelor de dezvoltare a afacerilor a fondurilor interne și externe. În cadrul fiecărui eveniment a fost realizată activitatea de Focus Grup dedicată problemelor antreprenorilor privind internaționalizarea afacerii în contextul DCFTA. În total la aceste evenimente au participat 268 de persoane din 33 de raioane, inclusiv antreprenori, reprezentanți ai APL și ai prestatorilor de servicii în afaceri.</p> <p>În perioada octombrie - noiembrie 2016, ODIMM a organizat Campania de informare pentru tinerii studenți ai anilor terminali ai instituțiilor superioare de învățământ privind Programele de Suport în afaceri. Scopul Campaniei a fost informarea tinerilor privind Programele de suport ale ODIMM și posibilitățile de accesare ale acestora întru inițierea sau dezvoltarea unei activități antreprenoriale. Pe parcursul campaniei au fost informați circa 450 de tineri.</p> <p>Au fost realizate 75 de comunicate de presă distribuite pe pagina web ODIMM, facebook și în presă. Evenimentele ODIMM au fost oglindite în reportajele realizate de următoarele posturi de televiziune:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Moldova 1: 7 reportaje și 3 participări în emisiunea „Dincolo de cifre”; - PRO TV: 3 reportaje; - Publika: 3 reportaje și 2 participări în emisiunea „Țara lui Dogaru”, „Banii tăi”; - N4: 2 reportaje; - TV7: 2 reportaje; - Euro TV: 4 reportaje; - AgroTV: 5 reportaje și 2 participări în emisiuni; - Prime: 3 reportaje; - Radio Moldova – 5 reportaje și 3 participări în emisiunea „Spațiul public”. <p>În presa scrisă, comunicatele de presă au fost preluate de către agențiile de presă IPN, Moldpress, Infotag, portalurile diez, edufin.md, realitatea.md, agora.md. allmoldova.md.</p> <p>Pentru agenția de presă IPN a fost realizat un interviu despre Programul PARE 1+1.</p> <p>În presa scrisă („Economist”, „Economiceskoe obozrenie”, „Timpul”, www.eunighbours.eu) a fost publicate articole despre Programele Pare 1+1 și Programul nou lansat „Femei în afaceri”.</p> <p>Totodată, au fost stabilite parteneriate de colaborare cu portalul www.fisc.md, care preia și distribuie toate materialele pentru presă realizate de ODIMM, precum și materialele promoționale disponibile. Portalul www.pivesc.eu a difuzat live Conferința Națională „Programul PARE 1+1: rezultate și noi provocări”, Conferința națională a IMM-urilor.</p> <p>Pe Platforma de Educație Financiară www.edufin.md, în anul 2016, au fost publicate articole de informare despre programele ODIMM:</p> <ul style="list-style-type: none"> - 8 articole despre Fondul de Garantare a Creditelor (FGC); - 2 articole despre Programul Național de Abilitare a Tinerilor (PNAET); - 1 articol despre Programul Gestiunea Eficientă a Afacerii (GEA); - 8 articole despre Programul de Atragere a Remitenților în Economie (PARE 1+1); - 1 articol despre Incubatoarele de Afaceri;
---	---	---

				<p>- 1 articol despre Programul Femei în Afaceri (PFM); - 2 articole despre Platforma Națională a Femeilor din Moldova (PNFM); - 16 articole despre activitatea generală a ODIMM.</p> <p>Pe paginile web www.fgc.odimm.md, www.eco.md, www.realitatea.md, www.interlic.md, www.cunosc.md, www.eu4business.eu, www.mbc.md au fost publicate articole despre activitatea Fondului de garantare a creditelor, iar la postul de TV MBC a fost efectuat un reportaj despre produsele de garantare ale Fondului.</p> <p>În perioada anului 2016, site-ul www.odimm.md a fost vizitat de peste 31 vizitatori unici, care au accesat peste 148 640 pagini de pe portal. Top 10 țări după numărul de accesări se includ cronologic: Moldova, România, Marea Britanie, Italia, Rusia, SUA, Germania, Franța, Ucraina, etc. În decursul acestei perioade, au fost plasate 118 articole cu noutăți și evenimente importante care s-au desfășurat cu succes.</p> <p>În aceeași perioadă, site-ul www.businessportal.md a fost vizitat de 55 670 vizitatori, care au accesat peste 187 712 pagini de pe portal. Top 10 țări după numărul de accesări se includ cronologic: Moldova, România, Franța, Rusia, Ucraina, Italia, SUA, Marea Britanie, Germania, etc.. De menționat că la moment, este în proces de implementare un nou concept modernizat al portalului.</p> <p>Organizația Internațională pentru Migrație, Misiunea în Republica Moldova (OIM), cadrul programului “Susținerea implementării componente de migrație și dezvoltare a Parteneriatului de Mobilitate UE-Moldova și valorificarea beneficiilor acestuia pentru locuitorii regiunii Transnistriei a Republicii Moldova” cu susținerea financiară a Uniunii Europene, în anul 2016 a remodelat pagina web www.businessportal și a plasat pe portal informația actualizată privind situația micului business în regiunea transnistreană.</p> <p>De asemenea în anul 2016 OIM a tradus în limba rusă, a imprimat și a diseminat în cadrul Conferinței PARE 1+1 din martie 2016, istoriile de succes din cadrul Programului PARE 1+ 1.</p>
3.3.4	Informarea potențialilor beneficiari privind oportunitățile de finanțare prin intermediul programelor europene (COSME, Horizon 2020 etc.)	2015-2017	Ministerul Economiei, Organizația pentru Dezvoltarea Sectorului Întreprinderilor Mici și Mijlocii	<p>Acțiune realizată:</p> <p>Organizația pentru Dezvoltarea Sectorului Întreprinderilor Mici și Mijlocii (ODIMM) a diseminat informația referitor la principalele evenimente și surse de asistență financiară oferite de fondurile internaționale IMM-urilor, prin intermediul site-ului www.odimm.md sau prin canalele mass-media specifice.</p> <p>Pe parcursul anului 2016, ODIMM a elaborat și diseminat un Info grafic dedicat Programului COSME care conține informații succinte despre program, eligibilitate și metoda de aplicare la apelurile de proiecte. De asemenea, ODIMM a publicat un articol despre apelurile deschise în cadrul Programului COSME.</p> <p>La 24 mai 2016, ODIMM a organizat o sesiune de informare despre oportunitățile oferite de Programul COSME, inclusiv Enterprise Europe Network, și Programul Orizont 2020 pentru 40 de reprezentanți ai asociațiilor de tineri și antreprenori din toată republica.</p> <p>La 10 iunie 2016, ODIMM a prezentat Programul european COSME și EEN cadrului didactic și studenților ASEM.</p>

				<p>La 20 iulie 2016, Programul COSME și instrumentul EEN au fost prezentate în cadrul Zilei de Informare organizate de Platforma Națională a Femeilor în raionul Nisporeni.</p> <p>În cadrul parteneriatului cu Asociația Națională a Tinerilor Manageri din Moldova ANTiM, ODIMM a informat câștigătorii Concursului de Business Planuri privind oportunitățile oferite de către aceste Programe europene de consultanță și suport.</p> <p>Începînd cu anul 2016, ODIMM a stabilit un Punct Național de Contact (PNC) în domeniul „Acces la Finanțare” în cadrul Programului ”Orizont 2020”, pentru a facilita accesul la informație referitor la oportunitățile existente pentru IMM-uri. De asemenea, ODIMM menține o colaborare activă cu reprezentanții PNC din alte domenii. Pe parcursul anului de raport, Programul ”Orizont 2020” a fost prezentat antreprenorilor în cadrul a 5 evenimente de informare.</p>
3.3.5	Organizarea seminarelor, meselor rotunde, atelierelor de lucru pentru agenții economici în scopul dezvoltării culturii antreprenoriale și a performanțelor manageriale	2015-2017	<p>Ministerul Economiei, Organizația pentru Dezvoltarea Sectorului Întreprinderilor Mici și Mijlocii, Ministerul Educației, Camera de Comerț și Industrie</p>	<p><u>Acțiune realizată:</u></p> <p>La 25-26 februarie și 02-04 martie 2016, Ministerul Economiei în comun cu proiectul UE „Asistență tehnică pentru implementarea DCFTA” în RM a organizat cursul de instruire pentru reprezentanții consiliilor raionale cursul de instruire în domeniul relațiilor comerciale UE-RM.</p> <p>La 25 și 27 mai în cadrul Incubatoarelor de Afaceri Cimișlia și Nisporeni, ODIMM a organizat Ziua Ușilor Deschise pentru antreprenorii din regiune și cei care doresc să inițieze o afacere. În cadrul evenimentelor, peste 60 persoane au fost informate despre oportunitățile de suport în afaceri și posibilitățile de valorificare a DCFTA.</p> <p>La 31 martie 2016, ODIMM a organizat primul Pitch Training din anul 2016, în cadrul căruia au fost instruiți 23 de participanți, antreprenori tineri cu afaceri inovative, în vederea fortificării și impulsivării capacităților de prezentare a ideilor de afaceri pentru atragere a investitorilor locali și internaționali.</p> <p>În perioada 17-19 martie 2016, ODIMM, cu suportul Organizației Internaționale pentru Migrație, a desfășurat training-ul „Formare de formatori” pentru 40 de coordonatorii regionali ai Platformei Naționale a Femeilor din Moldova (PNFM). Obiectivul acestui training a fost, de a spori abilitățile profesionale și persoanele ale participantelor.</p> <p>În perioada 22 iunie – 11 august 2016, ODIMM a organizat sesiuni de informare regionale cu tematica ”Oportunități pentru dezvoltarea IMM” pe platforma celor 9 incubatoare de afaceri din țară, membri ai Rețelei Incubatoarelor de Afaceri din Moldova. Această serie de evenimente publice au avut drept scopul de a consolida dialogul public privat, de a identifica nevoile mediului de afaceri regional și al autorităților publice locale, cât și prezentarea oportunităților și a instrumentelor de dezvoltare a afacerilor din fondurile interne și externe.</p> <p>La finele fiecărui eveniment, a fost organizat un Focus Grup dedicat problemelor antreprenorilor privind internaționalizarea afacerii în contextul DCFTA. Cumulativ, în cadrul evenimentelor au participat peste 300 de persoane, reprezentanți ai APL și agenți economici din toate raioanele republicii.</p> <p>În perioada octombrie - noiembrie 2016, ODIMM a organizat Campania de informare pentru tinerii studenți ai anilor terminali ai instituțiilor superioare de învățămînt privind Programele de Suport în</p>

			<p>afaceri. Scopul Campaniei a fost informarea tinerilor privind Programele de suport ale ODIMM și posibilitățile de accesare ale acestora întru inițierea sau dezvoltarea unei activități antreprenoriale. Pe parcursul campaniei au fost informați circa 450 de tineri.</p> <p>Pe parcursul anului 2016, în instituțiile de învățământ din republică, au fost realizate următoarele activități, în scopul dezvoltării culturii antreprenoriale și a performanțelor manageriale:</p> <ul style="list-style-type: none"> - 30 de tineri de la LT Stăuceni s-au întrunit, în cadrul unui club de discuții, desfășurat la data de 23 februarie 2016 și organizat de către A.O. Junior Achievement Moldova în parteneriat cu tinerii antreprenori, Angela Sobol reprezentând compania care produce fulgi de cereale dulci „Ronți”, Afanasie Ciutac, reprezentând compania de mobilier școlar “table.md”. - La 11 aprilie 2016, A.O. Junior Achievement Moldova împreună cu METRO Cash & Carry Moldova, au organizat o activitate sub forma unor discuții antreprenoriale, în cadrul Colegiului Național de Viticultură și Vinificație din Chișinău. Vadim Rotaru, reprezentantul METRO Cash & Carry Moldova, le-a relatat tinerilor despre experiența companiei pe piața R. Moldova, dar și peste hotarele ei, despre succesele înregistrate, dar și despre provocări, despre riscuri și oportunitățile succesului în domeniul antreprenoriatului. - La ASEM, peste 70 de studenți au participat la concursul economic ”Azi student, mâine antreprenor” . În cadrul facultății Finanțe, a fost organizat un Brain-ring cu genericul Etica în afaceri, cu participarea a circa 50 de studenți. De asemenea, studenții ASEM au participat, la seminarul informativ pentru tinerii antreprenori ”De la Idee la Afacere”, organizat de ODIMM în cadrul Săptămânii Europene a Întreprinderilor Mici și Mijlocii (IMM). <p>În scopul promovării culturii antreprenoriale, ODIMM, în parteneriat cu alți donatori, a organizat un șir de mese rotunde și ateliere de lucru cum ar fi „Educația antreprenorială”, organizat de Ministerul Economiei, Ministerul Educației și Fundația Europeană pentru Instruire, Chișinău.</p> <p>De asemenea, Camera de Comerț și Industrie (CCI), în scopul dezvoltării culturii antreprenoriale și a performanțelor manageriale, a organizat 112 activități de instruire a agenților economici, (au participat circa 1479 de persoane) la subiectele:</p> <p>1. Seminare și traininguri:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Practica și psihologia vânzărilor, - Gestiunea echipelor, - Motivarea personalului, - Gestiunea conflictelor - Managementul proiectului, - Audit și optimizarea business proceselor, - Arta oratorică, - Pregătirea ofertelor investiționale și gestiunea proiectelor investiționale, - Operațiuni de export import, - Sistemul de Management al Calității și Audit Intern, - Time Management, - Fundraising – elaborarea proiectelor de finanțare, - Leadership, - Prin calitate spre excelență. Sistemul de managementul al calității conform ISO 9001:2008.
--	--	--	--

				<p>2. Cursuri modulare</p> <ul style="list-style-type: none"> - Contabilitate si IC, - EUREM – Manager energetic European, - HR Manager, - Manager de proiect, - Office Manager European, - Fundraising – elaborarea proiectelor de finanțare, - Gestiunea proiectelor, - IT in Project Management. <p>La solicitarea agenților economici, ex. DAAC Hermes, MAIB, CNAS, CNAM, Camera de Comerț și Industrie a elaborat programe noi de formare continuă conform cerințelor pieței locale și internaționale în domeniile: vânzari, optimizarea business proceselor, leadership, dezvoltarea echipei, managementul proiectelor, riscurile în cadrul afacerilor.</p>
--	--	--	--	---

Prioritatea a 4-a. SPORIREA COMPETITIVITĂȚII IMM ȘI ÎNCURAJAREA SPIRITULUI INOVATOR

4.1	Obiectiv: Îmbunătățirea și dezvoltarea capacităților tehnice și inovatoare ale IMM			
4.1.1	Elaborarea studiului INNOIndex în Republica Moldova privind determinarea gradului de inovare a unui IMM (fiind luat ca exemplu modelul pentru România http://innoindex.ro/)	2015-2016	Academia de Științe a Moldovei, Agenția pentru Inovare și Transfer Tehnologic	<p>Acțiune realizată:</p> <p>Agenția pentru Inovare și Transfer Tehnologic (AITT) în parteneriat cu ASEM a elaborat studiu INNObarometru 2015, care poate fi accesat pe pagina web a AITT: http://aitt.md/ro/publicatii.html . Varianta pe hîrtie a studiului se găsește la sediul AITT. Exemplul românesc modelului de studiu INNOIndex privind determinarea gradului de inovare a unui IMM nu a fost identificat (http://innoindex.ro/).</p>
4.1.2	Evaluarea randamentului infrastructurii inovaționale existente și dezvoltarea continuă a acesteia	2015-2017	Academia de Științe a Moldovei, Agenția pentru Inovare și Transfer Tehnologic	<p>Acțiune realizată:</p> <p>Pentru dezvoltarea infrastructurii inovaționale, în anul 2016 din bugetul de stat au fost alocate mijloace în valoare de 1790 mii lei pentru dezvoltarea a 5 incubatoare de inovare și a unui parc științifico-tehnologic. Au fost examinate rapoartele privind implementarea proiectelor din anul 2016 și au fost analizați cei mai importanți indicatori care caracterizează activitatea II și PȘT. Pentru fiecare II/PȘT finanțat în anul 2016, a fost elaborată o notă informativă.</p>
4.1.3	Dezvoltarea unei baze de date a IMM implicate în activități inovative, cu includerea indicatorilor de inovare	2015-2016	Agenția pentru Inovare și Transfer Tehnologic, Agenția de Stat pentru Proprietatea	<p>Acțiune realizată:</p> <p>Pe parcursul anului 2016, Agenția pentru Inovare și Transfer Tehnologic AITT a completat baza de date a companiilor din Republica Moldova care au potențial inovator cu 30 de întreprinderi, activitatea cărora a fost studiată minuțios (domeniul, potențialul inovator, date de contact). Scopul creării bazei de date este facilitarea cooperării mediului de afaceri cu potențial de inovare cu mediul științific.</p>

			Intelectuală, Biroul Național de Statistică	<p>În perioada de raport, AITT a înregistrat 60 de companii din Republica Moldova în baza de date internațională pentru crearea Catalogului companiilor cu potențial inovator în contextul proiectului privind ”Promovarea Inovațiilor In Republica Moldova”, desfășurat în parteneriat cu Lituania. După elaborarea acestuia, catalogul a fost prezentat și expediat comunităților de afaceri europene, instituțiilor publice, Ambasadelor Republicii Moldova în străinătate precum și altor reprezentanți străini în Republica Moldova.</p> <p>De asemenea în anul 2016, 244 de IMM-uri au solicitat protecție pentru 434 de obiecte de proprietate intelectuală create/deținute de întreprinderi, și anume:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Cereri de înregistrare a mărcii – 425/ 236 întreprinderi; - Cereri de înregistrare a desenelor și modelelor industriale – 5/ 4 întreprinderi; - Cereri de brevet de invenție– 3/ 3 întreprinderi; - Cereri de brevet de invenție de scurtă durată – 1/ 1 întreprinderi. <p>În scopul dezvoltării unei baze de date a IMM-urilor implicate în activități inovative, cu includerea indicatorilor de inovare, pe parcursul anului 2016, Biroul Național de Statistică a elaborat instrumentarul cercetării statistice privind activitatea de inovare în întreprinderi (chestionarul statistic și metodologia cercetării statistice) conform cerințelor Uniunii Europene, care urmează să fie implementat în anul 2017 în conformitate cu Planul de lucrări statistice pentru anul 2017 aprobat de Guvernul Republicii Moldova.</p>
4.1.4	Acordarea granturilor pentru susținerea IMM în implementarea proiectelor din domeniul eficienței energetice	2015-2017	Proiectul „Business Advisory Services” al Băncii Europene pentru Reconstrucție și Dezvoltare	<p>Acțiune realizată:</p> <p>În contextul acordării granturilor pentru susținerea IMM-urilor în implementarea proiectelor din domeniul eficienței energetice, cu suportul Proiectului „Business Advisory Services” al Băncii Europene pentru Reconstrucție și Dezvoltare au fost finanțate 75 proiecte începute în anul 2016 (inclusiv 25 proiecte Women in Business și 23 proiecte în domeniul eficienței energetice). Costul total al proiectelor 916,363 Euro, dintre care contribuția BERD a fost în mărime de 435,599 Euro, oferită de donatorii noștri UE și Guvernul Suediei. De asemenea, echipa ASB BERD a implementat 8 activități de dezvoltare a pieței, printre care 2 instruirii pentru consultanți locali, 1 instruire pentru femei antreprenoare și un șir de evenimente pentru IMM-uri în vederea creșterii competitivității acestora.</p>
4.2	Obiectiv: Facilitarea dezvoltării grupării IMM în clustere, incubatoare de afaceri etc.			
4.2.1	Integrarea IMM în activitatea antreprenorială prin constituirea incubatoarelor de afaceri noi și dezvoltarea Rețelei incubatoarelor de afaceri la nivel național	2015-2016	Ministerul Economiei, Organizația pentru Dezvoltarea Sectorului Întreprinderilor Mici și Mijlocii	<p>Acțiune realizată:</p> <p>În contextul integrării IMM-urilor în activitatea antreprenorială prin constituirea incubatoarelor de afaceri (IA) noi și dezvoltarea Rețelei incubatoarelor de afaceri la nivel național, conform cerințelor Uniunii Europene, Organizația pentru Dezvoltarea Sectorului Întreprinderilor Mici și Mijlocii a realizat următoarele activități:</p> <ul style="list-style-type: none"> - a elaborat analizele sectoriale corespunzătoare; - a efectuat expertizele tehnice a imobilelor pentru crearea incubatoarelor; - a elaborat, avizat și aprobat documentele de proiect pentru reconstrucția edificiilor propuse spre

				<p>amplasarea IA;</p> <ul style="list-style-type: none"> - a petrecut procedurile de achiziții, și a contractat companiile de construcții care au dat start lucrărilor de renovare a edificiilor; - a desfășurat seminare de mediatizare a rolului IA în economia locală; - a lansat campaniei de identificare a potențialilor rezidenți ai IA. Astfel, a fost relansat procesul de colectare a ideilor de afaceri viabile din regiuni. În acest sens, agenții economici interesați, formulează ideile sale de afaceri, și în scurt timp va fi organizat programul de instruire a acestora. Concomitent, se oferă consultanță cu privire la oportunitățile de finanțare a IMM-urilor din RM. <p>În cadrul celor 9 Incubatoare de Afaceri (Soroca, Ștefan-Vodă, Leova, Rezina, Singerei, Dubăsari, Ceadr-Lunga, Nisporeni, Cimișlia), membre a Rețelei de Incubatoare de Afaceri din Moldova (RIAM), au fost incubate 147 companii, din care:</p> <ul style="list-style-type: none"> - 63 sunt întreprinderi nou create (43%), - 70 sunt fondate și/sau administrate de către tineri cu vârsta de până la 35 ani (48%), - 57 de companii sunt fondate și administrate de femei (39%). <p>Companiile rezidente IA au creat cumulativ 600 locuri de muncă, dintre care 42% sunt pentru femei și 40% sunt pentru tineri.</p> <p>Cifra de afaceri estimativă a companiilor rezidente la finele anului 2016 constituie 80 mil. lei.</p>
4.2.2	Elaborarea recomandărilor și a altor documente normative pentru crearea și dezvoltarea clusterelor în conformitate cu Concepția dezvoltării clusteriale a sectorului industrial al Republicii Moldova	2015-2017	Ministerul Economiei, Institutul Național de Cercetări Economice	<p>Acțiune realizată:</p> <p>În anul 2016, la solicitarea Ministerului Economiei, INCE a elaborat studiul ”Analiza economică a sectorului industrial la nivel regional și național în vederea dezvoltării politicii statului în domeniul clusterial” (Coordonator de proiect – dr. A.Novac). Rezultatele principale ale cercetărilor au fost prezentate Ministerului Economiei la 29.12.2016.</p> <p>În scopul fortificării rolului cooperării între întreprinderile și instituțiile științifice, academice și educaționale, printr-o formă nouă pentru Republica Moldova de organizare a businessului, cum ar fi asocierea clusterială în vederea creării condițiilor de dezvoltare efectivă a procesului de inovare în Republica Moldova și a unei economii sustenabile și competitive bazate pe cunoaștere și inovare, precum și pentru a stimula inovarea în cadrul firmelor și în societate în general, a fost elaborată și aprobată Hotărârea Guvernului nr. 28 din 01.02.2016 cu privire la modificarea și completarea Strategiei inovaționale a Republicii Moldova pentru perioada 2013-2020 „Inovații pentru competitivitate”.</p> <p>În perioada de raport, Ministerul Economiei a conlucrat cu compania „German Economic Team Moldova” (GET Moldova), fiind desfășurate 3 întâlniri de lucru în cadrul cărora au fost examinate chestiunile dezvoltării politicii clusteriale și elaborării proiectului Foi de parcurs pentru dezvoltarea clusterială al sectorului industrial al RM.</p> <p>În afară de aceasta, pe data de 23.11.2016, de către Ministerul Economiei de comun cu GET Moldova a fost organizată masa rotundă cu genericul ”Clusterelor – punctul de sprijin pentru dezvoltarea sectorului industrial al Republicii Moldova” cu participarea Autorităților Publice Centrale, Agenției pentru Inovare și Transfer Tehnologic, MIEPO, asociațiilor patronale, Agențiile de Dezvoltare Regională și mediului de afaceri. În cadrul mesei rotunde au fost prezentate rezultatele</p>

				<p>analizelor sectorului industrial, efectuate de GET Moldova și Institutul Național pentru Cercetări Economice (INCE) și recomandările pentru dezvoltarea clusterială.</p> <p>De asemenea, Ministerul Economiei în comun cu INCE a elaborat raportul de evaluare a potențialului economic pentru crearea clusterelor în profil raional.</p>
4.2.3	Susținerea creării clusterelor științifico-tehnologice în domenii înguste de specializare	2015-2017	<p>Agenția pentru Inovare și Transfer Tehnologic</p>	<p>Acțiune realizată:</p> <p>Cu scopul încurajării creării de clustere științifico-tehnologice și dezvoltarea celor existente, pe parcursul perioade de raportare, Agenția pentru Inovare și Transfer Tehnologic (AITT) a atras asistență informațională prin intermediul instrumentului european TAIEX și a rețelei Enterprise Europe Network (consorțiu Business-INN-Moldova), organizând în perioada 28 – 29 ianuarie 2016 seminarul “Noi Strategii de Dezvoltare a Clusterelor Inovative” (60 participanți). Scopul evenimentului a fost de a instrui IMM-urile, Universitățile și Instituțiile de cercetare privind crearea și administrarea clusterelor inovative. Totodată, pe parcursul seminarului s-a pus accentul pe consolidarea relațiilor de cooperare între clusterelor existente și pe crearea de noi acorduri de clusterizare.</p> <p>De asemenea, AITT a acordat suport informațional privind modalitatea de creare și gestionare a clusterului identificat unei companii care a intenționat să deschidă un nou cluster în r-nul Telenești.</p> <p>Totodată, posibilitățile privind dezvoltarea politicilor clusteriale la nivel național și regional, au fost discutate în cadrul mesei rotunde cu genericul „Dezvoltarea clusterială a UTA Găgăuzia” în contextul evenimentului din 20 decembrie 2016, la Comrat (30 participanți), organizat de către Incubatorul de Inovare „InnoCenter”, în parteneriat cu AITT. Reprezentantul AITT a avut o prezentare la subiectul „Rolul facilitatorilor în administrarea companiilor” și a consultat în domeniul 3antreprenori.</p>
4.2.4	Consolidarea capacității de cooperare a IMM prin integrarea acestora în rețele de clustere	2015-2017	<p>Ministerul Economiei</p>	<p>Acțiune în curs de realizare:</p> <p>În perioada de raport, Ministerul Economiei a conlucrat cu compania „German Economic Team Moldova” (GET Moldova), fiind desfășurate 3 întâlniri de lucru în cadrul cărora au fost examinate chestiunile dezvoltării politicii clusteriale și elaborării proiectului Foi de parcurs pentru dezvoltarea clusterială al sectorului industrial al RM.</p> <p>În context, la 23.11.2016, de către Ministerul Economiei de comun cu GET Moldova a fost organizată masa rotundă cu genericul ”Clusterelor – punctul de sprijin pentru dezvoltarea sectorului industrial al Republicii Moldova” cu participarea Autorităților Publice Centrale, Agenției pentru Inovare și Transfer Tehnologic, MIEPO, asociațiilor patronale, Agențiile de Dezvoltare Regională și mediului de afaceri. În cadrul mesei rotunde au fost prezentate rezultatele analizelor sectorului industrial, efectuate de GET Moldova și Institutul Național pentru Cercetări Economice (INCE) și recomandările pentru dezvoltarea clusterială.</p> <p>De asemenea, Ministerul Economiei în comun cu INCE a elaborat raportul de evaluare a potențialului economic pentru crearea clusterelor în profil raional.</p> <p>Urmare a elaborării Foi de parcurs menționate, va fi desfășurată o campanie amplă de mediatizare și</p>

				consolidare a capacității de cooperare a IMM-urilor prin integrarea acestora în rețele de clustere
4.2.5	Organizarea instruirilor pentru managerii incubatoarelor de afaceri	2015-2017	Organizația pentru Dezvoltarea Sectorului Întreprinderilor Mici și Mijlocii, Camera de Comerț și Industrie	<p>Acțiuni realizate:</p> <p>În vederea fortificării capacităților managerilor, consultanților Incubatoarelor de Afaceri și companiilor incubate, ODIMM a organizat o serie de activități:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. La 14-15 martie 2016, Organizația pentru Dezvoltarea Sectorului Întreprinderilor Mici și Mijlocii (ODIMM) în parteneriat cu „PRONEO” – experți norvegieni, a desfășurat atelierul de lucru cu tema „Managementul proiectelor”, la care au participat managerii și consultanții angajați în cadrul celor 9 incubatoare de afaceri, membre a Rețelei de Incubatoare de Afaceri din Moldova (RIAM). 2. În perioada 09 februarie – 03 martie 2016, a fost efectuată prima vizită de mentorat de către experții norvegieni și locali în toate IA existente, membre ale RIAM. Experții, împreună cu managerii IA au revizuit planurile de acțiuni pentru anul 2016 a tuturor IA, precum și au intervenit cu propuneri de îmbunătățire a activității acestora. Totodată, au fost studiate problemele cu care se confruntă IA și au fost propuse soluții alternative de soluționare a acestora. Experții norvegieni au analizat business-planurile rezidenților IA, care au fost elaborate conform modelului CANVAS. 3. În luna martie 2016, ODIMM a organizat în orașele Cahul și Călărași 2 seminare de informare cu tema ”Rolul Incubatoarelor de afaceri în dezvoltarea abilităților antreprenoriale”. La eveniment au participat antreprenori din regiunile date, reprezentanți ai APL și a altor organizații de suport. Scopul seminarului a fost de a spori gradul de cunoaștere a antreprenorilor din regiunile date privind importanța incubatoarelor de afaceri și contribuția acestora la dezvoltarea economică regională. Participanților la seminar li-au fost prezentate exemple de succes ale actualilor rezidenți și impactul produs la nivel de 9 localități unde deja funcționează cu succes incubatoarele de afaceri, cât și programele de suport pentru IMM implementate de către ODIMM cu suportul statului și a altor parteneri de dezvoltare. 4. În vederea preluării bunelor practici din Polonia privind gestionarea eficientă a incubatoarelor de afaceri și altor instrumente de sprijin a IMM, în perioada 30 mai - 03 iunie 2016, managerii IA membri RIAM, reprezentanții ODIMM și partenerilor Proneo, au participat la o vizită de studiu în cadrul incubatoarelor de afaceri și organizațiilor de suport în afaceri din Polonia. 5. La 17 iunie 2016, ODIMM a organizat un atelier de lucru pentru managerii IA privind instituirea sistemului de consultanță în afaceri în cadrul incubatoarelor, precum și standardizarea serviciilor de consultanță. 6. La 25 august 2016 a fost realizată instruirea rezidenților Incubatorului de Afaceri din Cimișlia cu tematica ”Time management”. 7. La 17-18 noiembrie 2016, ODIMM a organizat un training pentru administratorii și consultanții celor 9 Incubatoare de Afaceri (membri RIAM) cu tema “Dezvoltarea capacităților de consultanță în cadrul Incubatoarelor de Afaceri”.
4.3	Obiectiv: Promovarea proprietății intelectuale pentru IMM			

4.3.1	Continuarea procesului de oferire a serviciilor de pre-diagnoză a proprietății intelectuale în vederea valorificării potențialului intelectual	2015-2017	Agenția de Stat pentru Proprietatea Intelectuală	<p><u>Acțiuni în curs de realizare:</u></p> <p>În perioada de raport IMM-urile nu au solicitat servicii de pre-diagnoză.</p> <p>Totodată, Agenția de Stat pentru Proprietatea Intelectuală (AGEPI) a prestat servicii de pre-diagnoză la doi din rezidenții Incubatorului de Afaceri din Sîngerei: ÎI „Aliona Ivanenco”, care prestează servicii de logopedie, pregătire psihologică a copiilor pentru școală, consiliere psihologică pentru copii, adolescenți și adulți, terapie de cuplu și „Constatforj” SRL, care are ca obiect de activitate producerea și comercializarea produselor din fier executate în baza unui design individual.</p> <p>Totodată, în vederea valorificării potențialului intelectual al întreprinderii, AGEPI a promovat Serviciul de pre-diagnoză a proprietății intelectuale în rîndul agenților economici, inclusiv din sectorul IMM, participanți la expozițiile naționale și internaționale organizate atât la CIE „Moldexpo” (mun. Chișinău) - 12 expoziții, cât și în teritoriu (Bălți).</p> <p>În cadrul expozițiilor menționate, AGEPI a diseminat 13 titluri/4725 ex. de materiale informative (pliante, broșuri) în domeniul proprietății intelectuale.</p> <p>De asemenea, în anul 2016, AGEPI a realizat 2 rapoarte de pre-diagnoză – pentru rezidenții Incubatorului de Afaceri din Sîngerei.</p>
4.3.2	Organizarea seminarelor tematice în domeniul proprietății intelectuale destinate IMM, cu participarea experților naționali și internaționali	2015-2017	Ministerul Economiei, Agenția de Stat pentru Proprietatea Intelectuală, asistența donatorilor	<p><u>Acțiune realizată:</u></p> <p>În anul 2016 Agenția de Stat pentru Proprietatea Intelectuală (AGEPI) a organizat 26 de seminare tematice în domeniul proprietății intelectuale, cu participarea reprezentanților sectorului IMM, dintre care 11 - în mun. Chișinău și 15 - în teritoriu (Bălți, Edineț, Soroca, Ungheni, Hîncești, Cahul, Orhei, Comrat, Rîbnița, Călărași, Căușeni etc.).</p> <p>În cadrul acestor seminare au fost școlarizate în domeniul PI – 1846 de persoane și diseminate 3880 ex. de publicații/materiale promoționale.</p> <p>De asemenea, AGEPI a participat la organizarea a 3 concursuri cu participarea reprezentanților IMM, în cadrul cărora au fost diseminate materiale informative (110 pers., 3 titluri/90 ex. publicații).</p>
4.3.3	Crearea unei platforme de comunicare și colaborare în domeniul proprietății intelectuale, creativității și inovării, pentru IMM în cadrul Expoziției Internaționale Specializate „INFOINVENT”	2015-2017	Agenția de Stat pentru Proprietatea Intelectuală, Organizația pentru Dezvoltarea Sectorului Întreprinderilor Mici și Mijlocii	<p><u>Acțiune realizată:</u></p> <p>Expoziția Internațională Specializată „INFOINVENT”, se desfășoară o dată în doi ani. Prin urmare, ținînd cont de faptul că evenimentul precedent a avut loc în anul 2015 (25-28 noiembrie), următorul se va desfășura în anul 2017 (15-18 noiembrie).</p> <p>Detalii despre EIS ”INFOINVENT”, inclusiv regulamentul expoziției, pot fi accesate aici http://www.infoinvent.md/md/</p> <p>Totodată, începînd cu anul 2016, Organizația pentru Dezvoltarea Sectorului Întreprinderilor Mici și Mijlocii de comun cu Agenția de Stat pentru Proprietate Intelectuală fac parte dintr-un consorțiu format din 15 organizații internaționale care implementează proiectul “VIP4SME- Value Intellectual Property for SMEs”. Activitățile prevăzute în cadrul proiectului includ:</p>

				<ul style="list-style-type: none"> - dezvoltarea unor servicii de Proprietate Intelectuală mai calitative în urma analizei necesităților IMM-urilor; - sporirea gradului de conștientizare și înțelegere a PI; - oferirea informațiilor publicului larg pe o pagină web destinată PI. <p>Participarea la acest proiect va facilita accesul IMM-urilor din la informații și servicii de calitate referitor la aplicarea și comercializarea drepturilor de Proprietate Intelectuală la nivel internațional.</p>
4.3.4	Elaborarea propunerilor de politici publice cu privire la dezvoltarea industriilor creative	2016-2017	<p>Ministerul Culturii, Ministerul Economiei, Agenția de Stat pentru Proprietatea Intelectuală, Consiliul Coordonator al Audiovizualului</p>	<p><u>Acțiune în curs de realizare:</u></p> <p>Ministerul Culturii a elaborat propunerea de politică publică ”Creșterea capacității economice a sectorului cultural”. La moment, se elaborează un studiu privind piața culturii, urmare a căruia va fi înaintată spre aprobare documentul de politici publice vizat.</p> <p>În anul 2016, la 14 decembrie, în incinta Muzeului Național de Artă al Moldovei, Agenția de Stat pentru Proprietatea Intelectuală (AGEPI) în colaborare cu YOUBESC Creative Institute, a organizat un eveniment cu genericul „Istorie de succes din domeniul industriilor creative” (120 de participanți), cu scopul de a prezenta modelele de succes din diverse sectoare ale industriilor creative, promovarea importanței acestor industrii, evidențierea soluțiilor ce ar impulsiona creșterea economică în acest domeniu, precum și mediatizarea Studiului privind contribuția economică a industriilor creative în Republica Moldova.</p> <p>În cadrul evenimentului, 8 speakeri din domeniile industriilor creative, și anume: audiovizuale, fonografice, software, artistice și publicitare, și-au împărtășit istoriile de succes, au vorbit despre potențialul substanțial al acestui sector care ar putea fi un atu important în dezvoltarea socială și economică a Republicii Moldova în viitorul apropiat.</p> <p>Studiul realizat la nivel național la solicitarea AGEPI, cu suportul Organizației Mondiale a Proprietății Intelectuale, a confirmat că, și în Republica Moldova, industriile creative pot fi considerate un sector important care influențează creșterea economică și creează noi locuri de muncă.</p> <p>În perioada 6-7 iunie 2016 AGEPI în cooperare cu OMPI și participarea Camerei de Comerț și Industrie a RM au organizat seminarul „Rolul semnelor distinctive în dezvoltarea afacerilor”, cu scopul de a promova utilizarea obiectelor de proprietate intelectuală (mărci comerciale, design industrial, indicații geografice, alte semne distinctive) în calitate de instrumente pentru dezvoltarea afacerilor și creșterea capacității de export a produselor și serviciilor autohtone.</p> <p>În cadrul acestui seminar, la care au participat peste 90 de reprezentanți ai întreprinderilor din RM, inclusiv din sectorul IMM, precum și specialiști ai AGEPI și ai instituțiilor publice de profil, AGEPI a familiarizat participanții cu rolul indicațiilor geografice ca instrument de promovare a produselor tradiționale cu origine și calitate determinate. De asemenea, experții internaționali au prezentat cele mai bune practici internaționale și europene, ce țin de înregistrarea și valorificarea drepturilor de proprietate intelectuală de către întreprinderi și cadrul internațional de protecție a mărcilor, designului și indicațiilor geografice: Sistemele de la Madrid, Haga și Lisabona și informații despre instrumentele de promovare a produselor cu origine și calitate determinate, inclusiv prin mărci de certificare și colective.</p>

4.4	Obiectiv: Facilitarea accesului IMM pe piețele interne și externe			
4.4.1	<p>Organizarea evenimentelor dedicate facilitării comerțului exterior în:</p> <ul style="list-style-type: none"> - anul 2015 – 8 misiuni și evenimente de export (4 vizite la fața locului) - anul 2016 – 10 misiuni și evenimente de export (4 vizite la fața locului) 	2015-2016	<p>Ministerul Economiei, Organizația de Atragere a Investițiilor și Promovare a Exportului din Moldova</p>	<p>Acțiune realizată:</p> <p>În scopul facilitării comerțului exterior pe parcursul anului 2016, au fost realizate următoarele:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Facilitarea participării companiilor autohtone la 13 expoziții internaționale dedicate promovării exportului, și anume: expoziția "HANNOVER MESSE 2016", Germania (echipamente electrice și electronice), expoziția "GACS", Germania (automotive), expoziția internațională a produselor alimentare "SIAL 2016", Franța (agroalimentar), expoziția "WORLD TRAVEL MARKET 2016", Marea Britanie (turism), expoziția "PREMIER VISION MANUFACTURING", Franța (textile), expoziția "INDAGRA", România (agroalimentar), expoziția "GLOBAL DESTINATION FOR SHOES AND ACCESORIES – GDS", Germania (încălțăminte), Tîrgul Internațional de mobilă, echipamente și accesorii „BIFE SIM 2016”, România (fabricarea mobilei), expoziția "WORLD FOOD MOSCOW", Federația Rusă (agroalimentar), expoziția "FOOD FEST", Estonia (agroalimentar), expoziția "THE INTERNATIONAL SUPPLIERS FAIR – IZB 2016", Germania (automotive, echipamente electrice și electronice), expoziția "VINEXPO 2016", Japonia (vinuri), Tîrgul de Crăciun din Palas Mall Iași, România (textile). 2. Facilitarea desfășurării a 2 misiuni B2B dintre companiile autohtone și cele străine pentru promovarea exportului și stabilirea potențialelor parteneriate, și anume: B2B sectorul agroalimentar la expoziția „INTERPOMA”, Bolzano; vernisaj cu prezentarea ofertei turistice a republicii Moldova și misiune B2B, Varșovia. <p>În rezultat, au fost sprijinite 191 de companii autohtone implicate în activitatea de export.</p>
4.4.2	<p>Acordarea consultanței și asistenței IMM exportatoare în vederea elaborării strategiilor de export și a perfecționării tehnicilor de marketing</p>	2015-2017	<p>Organizația de Atragere a Investițiilor și Promovare a Exportului din Moldova</p>	<p>Acțiune realizată:</p> <p>În scopul acordării consultanței și asistenței IMM exportatoare, pe parcursul anului 2016, Organizația de Atragere a Investițiilor și Promovare a Exportului din Moldova (MIEPO) a realizat următoarele:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. A organizat ediția a IV-a a Forului Exportatorilor, "RO EXPORT FORUM 2016" – în cadrul căruia 12 de vorbitori din 3 țări, cu experiență vastă în domeniile afacerilor internaționale, au venit cu tehnici concrete de accesare a piețelor, utilizare a diverselor instrumente de finanțare și scheme de garantare a exportului, reducerea asimetriilor informaționale, dedicat exportatorilor autohtoni. Evenimentul a fost vizitat de către cca 300 agenți economici, reprezentanți ai administrațiilor publice și parteneri de dezvoltare. 2. A elaborat un Ghid pentru participarea la expoziții internaționale pentru producătorii autohtoni, care este destinat exportatorilor din Republica Moldova care doresc să penetreze piețele externe și să utilizeze cu eficiență maximă așa instrumente de promovare a exportului precum sunt expozițiile internaționale. Acest document sistematizează recomandările practice privind toate etapele de participare la expoziție, începînd cu momentul luării deciziei și trecînd prin toate treptele ulterioare: pregătirea evenimentului, participarea propriu-zisă la expoziție și activitățile post-eveniment.

				De asemenea, MIEPO a acordat suport companiilor autohtone să elaboreze materiale promoționale pentru penetrarea piețelor de export..
4.4.3	<p>Introducerea normelor și standardelor internaționale în domeniul vamal în vederea reducerii duratei și a costurilor efective suportate de agenții economici pentru vămuirea în vamă, prin:</p> <p>a) implementarea și dezvoltarea programului „Operator economic autorizat” (AEO);</p> <p>b) implementarea și promovarea procedurii de declarare electronică;</p> <p>c) implementarea procedurilor simplificate de vămuire</p>	2016	Ministerul Finanțelor, Serviciul Vamal	<p>Acțiuni realizată:</p> <p>a) În urma implementării și dezvoltării conceptului de „Operator economic autorizat” (AEO) pe parcursul anului 2016, au fost obținute următoarele realizări:</p> <ul style="list-style-type: none"> - A fost atins la finele anului 2016 un număr de 102 titulari ai certificatelor AEO. - A fost elaborat proiectul de modificare a Codului Vamal în vederea corelării cu normele noului Cod Vamal al Uniunii nr. 952/2013. - A fost elaborat proiectul Hotărârii Guvernului care cuprinde regulamentul cu privire la utilizarea logo-ului AEO, și care urmează să fie aprobat în anul 2017. - În urma evaluării pozitive din partea UE a Proiectului-pilot de recunoaștere unilaterală a statutului AEO, lansat la 1 iulie 2015 la punctul de trecere a frontierei de stat Leușeni-Albița, a fost extins pentru anul 2017. Concomitent, au fost inițiate discuții privind extinderea proiectului-pilot în alte puncte de trecere a frontierei și de recunoaștere mutuală a statutului AEO. - A fost aprobat prin Hotărâre de Guvern Regulamentul cu privire la modul de prelungire a termenului de plată a drepturilor de import, pentru agenții economici cu statutul de AEO. <p>b) În vederea implementării și promovării procedurii de declarare electronică, pe parcursul anului 2016 indicatorii stabiliți au înregistrat următoarele valori:</p> <ul style="list-style-type: none"> - ponderea exportului perfectat electronic a constituit cca 97,91%, comparativ cu cca 65% în anul 2015; - ponderea importului perfectat electronic din totalul importului a constituit cca 18,03%, comparativ cu cca 4,5% în anul 2015. <p>Cu referire la durata perfectării declarației vamale, conform SIIV Asycuda World indicatorul s-a încadrat în ținta stabilită și a constituit pentru culoarul verde – media de 10 min, și pe galben -56 min.</p> <p>c) Pe parcursul anului 2016, de vămuirea la domiciliu au beneficiat 45 antreprenori.</p> <p>La 16.11.2016, prin Hotărârea Guvernului nr. 1258 a fost aprobat Memorandumul de Înțelegere dintre Serviciul Vamal și Conferința Națiunilor Unite pentru Comerț și Dezvoltare privind dezvoltarea Sistemului Informațional Integrat Vamal bazat pe softul ASYCUDA World, semnat la Geneva la 7 noiembrie 2016.</p> <p>Extinderea procedurilor simplificate va fi realizată după modernizarea acestui sistem.</p>
4.4.4	Dezvoltarea și consolidarea continuă a relațiilor economice, comerciale și contribuirea la promovarea exportului de mărfuri autohtone pe piețele externe de către misiunile diplomatice și oficiile consulare ale Republicii Moldova prin intermediul suportului informațional acordat IMM autohtone	2015-2017	Ministerul Afacerilor Externe și Integrării Europene, Organizația pentru Dezvoltarea Sectorului	<p>Acțiuni realizată:</p> <p>Pe parcursul perioadei de raportare, în vederea realizării acestei acțiuni, Misiunile diplomatice și oficiile consulare (MDOC) ale Ministerului Afacerilor Externe și Integrării Europene (MAEIE) au realizat următoarele acțiuni:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Ambasada Republicii Moldova în SUA: <ul style="list-style-type: none"> - a oferit suportul pentru aranjamentele logistice și participarea prin prezentarea la expoziția de la

		<p>Întreprinderilor Mici și Mijlocii, Camera de Comerț și Industrie, Organizația de Atragere a Investițiilor și Promovare a Exportului din Moldova</p>	<p>Blair House (Casa Albă), a articolelor de port popular și modern confecționate de producătorii naționali. Evenimentul a oferit posibilitatea promovării confecțiilor și accesoriilor moldovenești parte a proiectului „Din Inima”, prin expunerea lucrărilor designerului Alina Bradu. (21.10.2016);</p> <ul style="list-style-type: none"> - a prezentat oportunitățile investiționale ale Republicii Moldova în cadrul Forumului Național din 2016 al Competitivității Americane (09.12.2016); - a organizat expoziția cu vânzare a lucrărilor designerului Alina Bradu, în cadrul eveniment festiv prilejuit sărbătorilor de iarnă, organizat la Ambasada împreună cu reprezentanții comunității moldovenilor din regiunea Washington D.C.; <ol style="list-style-type: none"> 2. Ambasada RM în Japonia a oferit suportul logistic necesar companiilor naționale vitivinicole participante și a asigurat reprezentarea în cadrul brandului de țară „Wines of Moldova” în cadrul expoziției tematice “Vinexpo Tokyo 2016” (15-16 noiembrie 2016); 3. Ambasada RM la Viena a organizat o prezentare cu degustare de vinuri produse în Republica Moldova în incinta, realizată de directorul companiei Via Vinum din Austria. (6.12.2016); 4. Ambasada RM în Bulgaria a prezentat standul de țară la Iarmarocul de caritabil de Crăciun din Sofia cu produsele companiilor moldovenești „Franzeļuța”, „Bucuria”, „Viorica cosmetic”, ZEL Tvardița (divin, vin, mezeluri), „Floare –Carpet”, „Vartely”, „Orhei-Vit” (04.12.2016); 5. Ambasada RM în Republica Cehă: <ul style="list-style-type: none"> - a organizat prezentarea vinurilor moldovenești în cadrul Festivalului gastronomic internațional „Vino&Delikatesy” din Praga (26.04.2016); - a acordat suport și asistență producătorilor din Republica Moldova în vederea participării la Expoziția „Export Festival CZ 2016”, la care au fost prezentate vinurile și divinurile moldovenești (15-16 iunie 2016) - a oferit suport în participarea a 13 companii vitivinicole din Republica Moldova la expoziția specializată International Wine Show Prague (12.10.2016).; 6. Ambasada RM în Estonia: <ul style="list-style-type: none"> - a acordat suport și asistență producătorilor din Republica Moldova în vederea participării la expoziția Tallinn Food Fest 2016 în perioada 27-29.10.2016. Mai mulți producători de fructe proaspete, uscate și procesate, miere de albiși și vinuri din Republica Moldova au participat la expoziția anuală Tallinn Food Fest 2016, în Estonia; - a organizat un eveniment de prezentare și degustare a vinurilor și produselor moldovenești la Taverna moldovenească „Lăutarii” din orașul Tallinn (28.10.2016). 7. Ambasada RM la Paris a asigurat sprijinul necesar în vederea inaugurării standului Republicii Moldova la expoziția internațională agroalimentară SIAL 2016 și a oferit asistența necesară delegației de la Chișinău pe toată durata evenimentului (16-20.11.2016); 8. Ambasada RM la Atena a participat la Tîrgul internațional de Crăciun din Atena, unde s-a comercializat și promovat produsele autohtone, precum vinuri, divinuri, dulciuri, produse cosmetice (26-27.11.2016); 9. Ambasada RM în Regatul Țărilor de Jos a oferit suport delegației naționale conduse de Viceministrul Agriculturii, Vasile Luca, la expoziția internațională a vinurilor în vrac “World Bulk Wine Exhibition”, desfășurată în Amsterdam. În acest an, pentru prima dată Republicii
--	--	--	---

			<p>Moldova (Wine of Moldova) i-a fost oferit premiul mare al expoziției “Voice of Wine” pentru “eforturile deosebite ale producătorilor, distribuitorilor și autorităților de stat în promovarea exporturilor vinurilor în vrac, precum și abilității de adaptare la standardele piețelor internaționale, în particular în privința calității înalte a vinurilor moldovenești” (21-22.11.2016);</p> <p>10. Ambasada RM în România:</p> <ul style="list-style-type: none"> - a acordat asistența necesară Asociației „Moldova Fruct” pentru organizarea Standului Național al Republicii Moldova în cadrul Expoziției „INDAGRA FOOD 2016”, 2–6 noiembrie 2016, ROMEXPO SA; - de comun cu Camera de Comerț și Industrie Bihor (Oradea), în parteneriat cu MIEPO și BCR Chișinău, a organizat un Eveniment promoțional dedicat Republicii Moldova pentru companiile românești și cele străine ce își desfășoară activitatea în Județul Bihor (6.10.2016); - de comun cu Camera de Comerț și Industrie și Agricultură Timiș (Timișoara), în parteneriat cu MIEPO și BCR Chișinău, a fost organizat un Eveniment promoțional dedicat Republicii Moldova pentru companiile românești și cele străine ce își desfășoară activitatea în Județul Timiș (14.12.2016); - de comun cu Consutul Republicii Moldova la Iași, au acordat asistența necesară pentru organizarea la Iași, a expoziției „Fabricat în Moldova” și a Forumului de afaceri moldo-român, evenimente economice organizate de către Camera de Comerț și Industrie a Republicii Moldova în parteneriat cu Camera de Comerț și Industrie Iași, autoritățile publice locale, precum Consiliul Județean și Primăria Iași (25-27.11.2016); <p>11. Ambasada RM în Federația Rusă a organizat expoziția-iarmaroc cu produse moldovenești „Struguri de smarald” (25.09.-09.10.2016);</p> <p>12. Ambasada RM în Regatul Suediei a organizat prezentarea cu degustare și vinuri de calitate produse de Combinatul de vinuri Cricova SA, Vinăria din Cimișlia, Asconi, Vinăria din Vale și Mileștii Mici. (Clubul nobil Sallskapet, Stockholm, 05.10.2016);</p> <p>13. Ambasada RM în Ungaria a organizat un eveniment de prezentare și degustare a vinului moldovenesc, vinificatori Asconi Winery și Et Cetera Winery, Wine of Moldova (17.11.2016);</p> <p>De asemenea, MAIE a organizat întrevederea reprezentanților comunității moldovenilor din Elveția cu Directorul General al Agenției de Stat pentru Proprietate Intelectuală (AGEPI), dl Octavian Apostol (Geneva, 12.04.2016), în cadrul căreia a fost efectuată o prezentare a platformei „Din Inimă. Branduri de Moldova” și a fost efectuat un schimb de opinii cu privire la rolul proprietății intelectuale în dezvoltarea economică, socială și culturală a societății, importanța indicațiilor geografice în promovarea producătorilor autohtoni, rolul diasporei în susținerea brandurilor și produselor moldovenești.</p> <p>În trimestrul III al anului 2016, MAEIE prin intermediul Misiunilor Diplomatie și a Oficiilor Consulare a dispus diseminarea informațiilor cu privire Programul de Atragere a Remitențelor în Economie ”PARE 1+1” în adresa comunităților moldovenilor din statele de reședință și cele gestionate prin cumul. De asemenea, MDOC au difuzat informațiile despre programul menționat pe site-urile oficiale ale misiunilor diplomatice.</p> <p>Anul 2016, Camera de Comerț și Industrie (CCI) l-a demarat cu pregătirile pentru un eveniment de</p>
--	--	--	--

			<p>importanță majoră în activitatea direcției, expoziția națională „Fabricat în Moldova”, care s-a desfășurat în perioada 03-07 februarie, Evenimentul a fost vizitat de peste 40 mii de persoane din țară și de peste hotare, inclusiv: Grecia, Italia, Franța, Turcia etc. Aceștia au fost impresionați de produsele expuse de meșterii populari și standurile colective ale consiliilor raionale. La expoziție (spațiul expozițional de peste 4000 m.p.) au participat peste 267 agenți economici din diferite ramuri ale economiei naționale: industria alimentară, ramura vitivinicolă, industria mobilei, industria ușoară, utilaje, tehnică și aparataje, instituții de cercetări științifice, meșteri populari, alte domenii. La ediția curentă au fost prezentate 17 standuri colective și anume ale: UTA Găgăuzia și 16 consilii raionale precum: Leova, Rîșcani, Anenii Noi, Ialoveni, Cimișlia, Criuleni, Edineț, Cahul, Rezina, Hîncești, Ungheni, Fălești, Florești Călărași, Nisporeni și Strășeni.</p> <p>În cadrul expoziției au avut loc 3 foruri bilaterale între agenții economici autohtoni și reprezentanți din România, Belarus și Ucraina. Concomitent, au fost desfășurate seminare, mese rotunde pe teme actuale și prezentări de companii. În cadrul evenimentului au fost încheiate circa 50 contracte de intenții și acorduri de colaborare.</p> <p>O premieră a constituit și un alt eveniment expozițional, organizat în luna noiembrie 2016, de către Camera de Comerț și Industrie a Republicii Moldova împreună cu Camera Bilaterală de Comerț și Industrie Republica Moldova - România, MIEPO și Primăria Municipiului Iași. Este vorba despre expoziția ”Fabricat în Moldova” la Iași, ce a avut loc în incinta Palas Mall. La ea au participat peste 70 de expozați autohtoni din diferite domenii de activitate (agricultură, industrie, servicii etc.), care au prezentat și promovat mărfurile moldovenești peste Prut. Evenimentul a fost o proiectare a expoziției naționale ”Fabricat în Moldova”, desfășurat de CCI pentru a crea condiții favorabile în vederea susținerii producătorilor autohtoni și promovării imaginii Republicii Moldova peste hotare. Programul adițional al târgului expozițional a inclus un forum bilateral moldo-român, sesiuni B2B și de informare privind beneficiile colaborării dintre Republica Moldova și România.</p> <p>Pentru a contribui la internaționalizarea companiilor autohtone, paralel cu expoziția reală pentru prima dată a fost lansată expoziția virtuală ”Fabricat în Moldova” pe o platformă multifuncțională, care încorporează toate beneficiile unei expoziții reale, numită Platforma națională a expozițiilor virtuale, la care s-au înregistrat, circa 50 de companii.</p> <p>Concomitent CCI a organizat și a desfășurat concursurile „Marca comercială a anului” și „Premiul pentru realizări în domeniul calității”. Decernarea învingătorilor a avut loc pe data de 07 iunie 2016, în cadrul Galei Businessului Moldovenesc, la care au participat reprezentanți ai Administrației Publice Centrale și Locale, Ambasadori acreditați în RM reprezentanți ai cercurilor de afaceri și ai mass media.</p> <p>Cu scopul de a dezvolta relațiile internaționale, în perioada de referință, CCI a stabilit o colaborare fructuoasă cu instituții similare străine atât la nivel bilateral, cât și multilateral, atrăgând o atenție deosebită regiunilor. Filialele CCI au semnat acorduri bilaterale cu reprezentanțele regionale ale Camerelor de Comerț din Ucraina, România, Rusia, Belarus, Polonia etc. În cadrul protocoalelor au fost organizate vizite de afaceri, întrevederi B2B, reuniuni economice, schimburi de informații.</p> <p>La internaționalizarea companiilor au contribuit forumurile moldo-român, moldo-belarus, moldo-ucrainean, aceste evenimente fiind organizate pe parcursul anului 2016 de CCI, în cadrul expoziției naționale ”Fabricat în Moldova”. În a doua jumătate a lunii noiembrie 2016 întreprinzătorii au</p>
--	--	--	--

				<p>participat la Forumul moldo-român, desfășurat în contextul expoziției ”Fabricat în Moldova” la Iași.</p> <p>La Misiunea economică de la Cernăuți, organizată de CCI în perioada 1-2 noiembrie 2016 au luat parte cca 100 de companii ucrainene și 10 companii de la noi din țară care activează în diferite sectoare. Tot atunci, în cadrul forumului trilateral Moldova-România-Ucraina a fost semnat Acordul de colaborare bilaterală științifico-tehnică între IF ”Porumbeni” și Stația Experimentală Agricolă de Stat din Bucovina.</p> <p>Pentru promovarea relațiilor comerciale pe plan internațional în perioada vizată, CCI, a organizat mai multe întreveneri cu ambasadori acreditați în Moldova, dar și cu reprezentanți ai mediului de afaceri de peste hotare. În context, CCI a acordat servicii companiilor din străinătate în vederea identificării potențialilor parteneri din R. Moldova. De asemenea, au fost organizate 3 vizite la companiile autohtone pentru a evalua capacitățile lor de producere.</p> <p>Concomitent, la 08 iunie 2016, ODIMM, în parteneriat cu CCI Moldo-Franceză, a organizat întâlnirile de afaceri „Speed Business Meeting”, care este un eveniment B2B, ce oferă participanților posibilitatea de a se întâlni într-un cadru organizat. Acest tip de format îi ajută pe antreprenori să-și identifice noi parteneri, să exploreze noi piețe de desfacere și să-și extindă numărul de clienți și furnizori într-un timp scurt. Evenimentul a întrunit 50 persoane - reprezentanți ai companiilor mixte moldo-franceze și întreprinderilor autohtone, beneficiari ai Programelor de stat oferite de ODIMM, din diverse domenii de activitate, printre care turism, agricultură, sănătate, din domeniul producerii mierii de albine, patiserie și panificație, agricultură, construcții, panificație, servicii de consultanță, etc</p> <p>La 28.07.2016, în cadrul evenimentului organizat de către ODIMM, în parteneriat cu CCI, MIEPO și DAL Consulting din Iași România, Rețeaua de Incubatoare de Afaceri din Republica Moldova (RIAM) și Asociația Incubatoarelor și Centrelor de Afaceri din România (AICAR) au semnat un Acord de colaborare în vederea stabilirii unui parteneriat sustenabil și reciproc avantajos.</p> <p>De asemenea la 28.07.2016 a avut loc un eveniment de brockeraj între antreprenorii din Republica Moldova (15 IMM-uri) și România (10 IMM-uri). Întreprinderile au participat la ateliere de lucru, instruire, schimb de experiență și întâlniri B2B între companiile incubate. Au reușit să stabilească contacte noi și să cunoască potențialii parteneri de afaceri. De asemenea, au avut ocazia să pună întrebări experților în domeniu pentru a iniția o colaborare avantajoasă pe viitor.</p>
4.4.5	Consolidarea capacităților agenților economici pentru elaborarea proiectelor investiționale și pentru dezvoltarea afacerilor	2015-2017	Camera de Comerț și Industrie	<p>Acțiuni realizată:</p> <p>În vederea consolidării capacităților de elaborare și implementare a programelor și proiectelor finanțate din surse externe, pe parcursul anilor 2015-2016 Camera de Comerț și Industrie (CCI) a implementat 22 programe și proiecte internaționale, dintre care 4 - finanțate pe linia Programului ”East Invest 2”; 5 - finanțate pe linia PNUD; 5 - implementate cu sprijinul financiar al Guvernului Republicii Federative Germania; 2 - finanțate pe linia UNIDO; 6 – alți donatori.</p> <p>În anul 2016 au ajuns la etapa de finalizare 3 proiecte, iar la momentul actual în gestiunea CCI sunt 12 proiecte în faza activă de implementare, 4 din care vor fi finalizate pînă la sfîrșitul anului 2016, 6 - în anul următor, 1 proiect - în anul 2018 și 1 proiect - în anul 2020.</p> <p>În cadrul proiectelor, CCI a organizat cu scop informativ, seminare privind accesul la finanțare.</p>

				<p>Reprezentanții sectorului privat au fost informați despre proiectele de finanțare externă, iar membrii Comitetelor Sectoriale au participat la conferințele naționale tematice.</p> <p>Totodată, prin intermediul liniei fierbinți, precum și a consultațiilor individuale la sediul central și în teritoriu, CCI a răspuns la solicitările agenților economici privind sursele de informare referitoare la proiectele și granturile externe de care beneficiază RM și care sunt orientate spre dezvoltarea sectorului privat.</p> <p>În total, CCI a oferit 95 de consultații individuale și 250 de consultații la apelurile venite la linia fierbinte privind elaborarea proiectelor investiționale, inițierea/dezvoltarea afacerii, posibilitățile de finanțare, programe de dezvoltare, măsurile de suport a dezvoltării afacerilor.</p>
4.4.6	Crearea și punerea în aplicare a unei platforme on-line de comerț exterior pentru mediul de afaceri. Conectarea acesteia la sistemele informaționale ale Organizației de Atragere a Investițiilor și Promovare a Exportului din Moldova (MIEPO), Consiliului Camerei de Comerț și Industrie (CCI), Organizației pentru Dezvoltarea Sectorului Întreprinderilor Mici și Mijlocii (ODIMM)	2015-2017	Ministerul Economiei, Organizația pentru Dezvoltarea Sectorului Întreprinderilor Mici și Mijlocii, Camera de Comerț și Industrie, Organizația de Atragere a Investițiilor și Promovare a Exportului din Moldova	<p><u>Acțiune realizată în anul 2015:</u></p> <p>Camera de Comerț și Industrie a inițiat în anul 2015 o platformă inovativă de marketing online, cu suportul partenerilor internaționali din Bulgaria, Georgia, Grecia și Turcia, devenind co-fondator al organizației „Rețeaua expozițiilor virtuale”. Pe baza acesteia, în luna mai 2015, la Chișinău a fost organizată prima expoziție virtuală.</p>
4.5	Obiectiv: Implementarea sistemelor de management bazate pe standardele internaționale și europene			
4.5.1	Încurajarea implementării sistemelor de management al calității, inclusiv a celor integrate în sectorul IMM, conform standardelor europene și internaționale	2015-2017	Ministerul Economiei, Programul de Ameliorare a Competitivității, finanțat de Banca Mondială, Camera de Comerț și Industrie	<p><u>Acțiune realizată:</u></p> <p>În vederea încurajării implementării sistemelor de management al calității, inclusiv a celor integrate în sectorul IMM, conform standardelor europene și internaționale, Camera de Comerț și Industrie a organizat diverse activități de instruire, inclusiv seminare și traininguri la subiectele:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Managementul proiectului, - Pregătirea ofertelor investiționale și gestiunea proiectelor investiționale, - Sistemul de Management al Calității și Audit Intern - Time Management - Prin calitate spre excelență. Sistemul de management al calității conform ISO 9001:2008 <p>În aceste activități au fost pe larg implicate Filialele Camerei de Comerț și Industrie a Republicii Moldova, majoritatea seminarelor fiind desfășurate în teritoriu, cu contribuția nemijlocită a filialelor în atragerea participanților și diseminarea informației.</p> <p>Întru asigurarea accesului agenților economici la standardele care stabilesc cerințe pentru sisteme de</p>

				<p>management, au fost adoptate în calitate de standarde moldovene, următoarele standarde europene:</p> <ul style="list-style-type: none"> - SM SR EN ISO 9001:2015 Sisteme de management al calității; - SM SR EN ISO 14001:2016 Sisteme de management de mediu; - SM SR EN ISO 22000:2006 Sisteme de management al siguranței alimentelor; - SM SR ISO 31000:2012 Managementul riscului. Principii și linii directoare; - SM SR ISO/CEI 27001:2016 Tehnologia informației. Tehnici de securitate. Sisteme de management al securității informației; - SM SR EN ISO 50001:2015 Sisteme de management al energiei; - SM SR ISO 26000:2011 Linii directoare privind responsabilitatea socială.
4.6	Obiectiv: Asistența pentru IMM în crearea afacerilor inovatoare			
4.6.1	Extinderea infrastructurii inovatoare prin crearea și susținerea incubatoarelor de inovare (inclusiv pe lângă universități) și a parcurilor științifico-tehnologice, a business incubatoarelor inovative și dezvoltarea noilor forme de infrastructură în sprijinul IMM: business acceleratoare și garaje	2015-2017	Academia de Științe a Moldovei, Agenția pentru Inovare și Transfer Tehnologic	<p>Acțiune în curs de realizare:</p> <p>În scopul susținerii extinderii infrastructurii inovatoare, în anul 2016, Agenția pentru Inovare și Transfer Tehnologic (AITT) a oferit suport informațional pentru crearea unui cluster și a unui incubator de inovare în raionul Telenești.</p> <p>De asemenea, AITT colaborează cu II „IT4BA” în vederea organizării unui business accelerator, cu suportul unui Fond de capital de risc din SUA.</p>
4.6.2	Promovarea Programului „Horizon 2020” și facilitarea participării IMM la prioritatea „industrial leadership”	2015-2017	Academia de Științe a Moldovei, Agenția pentru Inovare și Transfer Tehnologic	<p>Acțiune realizată:</p> <p>În scopul promovării programelor de finanțare, Agenția pentru Inovare și Transfer Tehnologic (AITT) a realizat următoarele :</p> <p>La 5 februarie 2016 AITT a organizat seminarul „Oportunități de dezvoltare și promovare a afacerilor inovatoare”, în cadrul celei de-a XV-a ediții a Expoziției Naționale ”Fabricat în Moldova”. La seminar, reprezentantul AITT a oferit suport informațional privind aplicarea la programul Orizont 2020 în cadrul prezentării - ”Oportunități de dezvoltare și finanțare a entităților inovatoare”. Grupul țintă l-au reprezentat IMM-urile, administratorii parcurilor științifico-tehnologice și ai incubatoarelor de inovare, etc. În total, seminarul a avut 40 de participanți.</p> <p>La 28 mai 2016, în cadrul Forumului Antreprenoriatului Social, AITT a acordat suport informațional (pentru 50 de participanți prin intermediul unei prezentări și discuții deschise), cu privire la oportunitățile de finanțare oferite atât de către entitățile naționale cât și cele internaționale precum Orizont 2020. Grup țintă a fost reprezentat de întreprinderile sociale, tinerii cu idei inovatoare, etc.</p> <p>De asemenea, AITT în parteneriat cu 3 entități naționale care promovează și încurajează mediul de afaceri din Republica Moldova, a aplicat cu o propunere de proiect în cadrul Programului Cadru “Orizont 2020”, scopul căreia este de a consulta IMM-urile inovatoare în implementarea proiectelor Orizont2020, în cadrul Instrumentului pentru IMM-uri.</p>
4.6.3	Asistență pentru IMM pentru dezvoltarea ideilor de	2015-2017	Academia de Științe a	Acțiune în curs de realizare:

	afaceri inovatoare		Moldovei, Agenția pentru Inovare și Transfer Tehnologic	<p>La 5 februarie 2016 - Agenția pentru Inovare și Transfer Tehnologic a organizat seminarul „Oportunități de dezvoltare și promovare a afacerilor inovatoare”, în cadrul celei de-a XV-a ediții a Expoziției Naționale ”Fabricat în Moldova”, în scopul pregătirii mediului de afaceri în domeniile: comercializării rezultatelor inovatoare, informării despre programele de finanțare, și despre serviciile prestate de către Institutele de Cercetare din RM în vederea promovării colaborării între știință și business.</p> <p>Pe parcursul anului 2016, AITT a reactualizat informația despre: Ghidul de aplicare la COSME în limba de stat, Regulamentul COSME și Acordul între Uniunea Europeană și Republica Moldova cu privire la participarea Republicii Moldova în cadrul Programului Uniunii Europene „COSME” 2014–2020.</p> <p>De asemenea, AITT a planificat pentru anul 2017 organizarea evenimentului ”Tîrgul Inovațiilor” care va avea drept scop promovarea ideilor de afaceri inovatoare, implicînd nemijlocit atragerea investitorilor.</p>
--	--------------------	--	---	---

Prioritatea a 5-a. FACILITAREA DEZVOLTĂRII IMM ÎN REGIUNI

5.1	<i>Obiectiv: Stimularea dezvoltării echilibrate și durabile a IMM pe întreg teritoriul Republicii Moldova</i>			
5.1.1	Dezvoltarea capacităților instituționale ale secțiilor economie din cadrul consiliilor raionale și ale Rețelei „Punctelor de contact”	2015-2017	Ministerul Economiei, Organizația Internațională pentru Migrație	<p><u>Acțiune realizată:</u></p> <p>În perioada 2015-2016, Organizația Internațională pentru Migrație, Misiunea în Republica Moldova (OIM), în cadrul programului “Susținerea implementării componente de migrație și dezvoltare a Parteneriatului de Mobilitate UE-Moldova și valorificarea beneficiilor acestuia pentru locuitorii regiunii Transnistriei a Republicii Moldova” cu susținerea financiară a Uniunii Europene a organizat un eveniment de networking și 2 workshopuri cu tematica “Consolidarea capacității structurilor naționale și locale de sprijin pentru IMM-uri pentru a răspunde într-un mod cuprinzător nevoilor migranților antreprenori care au revenit de peste hotare” pentru prestatorii de servicii de consultanță în deschiderea afacerilor de pe întreg teritoriul al Moldovei, inclusiv regiunea transnistreană.</p> <p>La aceste evenimente au fost invitați și reprezentanți ai camerelor de comerț și industrie, ai incubatoarelor de afaceri, de pe ambele maluri ale râului Nistru și ODIMM (în total au fost instruiți 19 reprezentanți ai instituțiilor menționate).</p>
5.2	<i>Obiectiv: Asigurarea dezvoltării infrastructurii de suport a IMM în regiuni</i>			
5.2.1	Crearea grupurilor de producători agricoli în regiunile rurale	2015-2017	Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	<p><u>Acțiune realizată:</u></p> <p>Pe parcursul anului 2016, cu suportul Proiectului Băncii Mondiale „Agricultura Competitivă în Moldova”, care are drept obiectiv sporirea competitivității produselor agricole autohtone prin crearea grupurilor de producători în domeniul horticola și acordarea acestora a granturilor investiționale întru facilitarea accesului la piețele de desfacere, au fost constituite 30 grupuri de producători, 14 din care sunt recunoscute de Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare.</p>

5.2.2	Îmbunătățirea și sporirea capacităților de procesare a producției agricole a IMM din localitățile rurale	2015-2017	Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	<p>Acțiuni realizată:</p> <p>Prin politica de subvenționare, statul stimulează investițiile în infrastructura de prelucrare, uscare, congelare a fructelor, legumelor, de prelucrare primară și finită, ambalare, refrigerare, congelare și păstrare a cărnii, prelucrare, ambalare și păstrare a laptelui, prelucrare primară și finită a cerealelor și produselor oleaginoase, în casele de ambalare și frigidere de păstrare a fructelor și legumelor, precum și în certificarea mierii de albine.</p> <p>Astfel, potrivit prevederilor Hotărârii Guvernului nr. 910 din 25 iulie 2016 „Cu privire la modul de repartizare a mijloacelor fondului de subvenționare a producătorilor agricoli pentru anul 2016”, subvenția acordată producătorilor agricoli este calculată sub formă de compensație în rate procentuale, din valoarea investiției eligibile, și anume:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. 50%, din valoarea echipamentelor, utilajelor instalate și materialelor de construcție pentru investițiile realizate în localitățile rurale pentru depozite frigorifice de păstrare a fructelor, strugurilor și legumelor și case de ambalare, 2. 40% din valoarea echipamentelor și utilajelor instalate pentru prelucrarea primară/finită, procesarea, uscarea și/sau congelarea fructelor, strugurilor, legumelor și cartofilor, 3. 30% din valoarea echipamentelor și utilajelor instalate la întreprinderile agricole, amplasate în localitățile rurale, pentru prelucrarea primară/finită, uscarea, condiționarea, depozitarea, păstrarea și ambalarea cerealelor, oleaginoaselor, florii-soarelui și soia; 4. 50% din valoarea echipamentelor și utilajelor destinate prelucrării primare/finite, ambalare, procesare și păstrare a laptelui, amplasate în localitățile rurale; 5. 40% din valoarea echipamentelor și utilajelor destinate analizei mierii de albine; 6. 30% din valoarea echipamentelor și utilajelor destinate prelucrării primare/finite, ambalare, refrigerare, congelare, procesare și păstrare a cărnii, amplasate în localitățile rurale. <p>Ca rezultat, în anul 2016 au fost subvenționate: 75 frigidere; 12 case de ambalare; 43 utilaje pentru procesarea, uscarea și/sau congelarea fructelor, strugurilor, legumelor și cartofilor; 122 utilaje pentru prelucrarea primară/finită, uscarea, condiționarea, depozitarea, păstrarea și ambalarea cerealelor, oleaginoaselor, florii-soarelui și soia; 12 utilaje pentru prelucrarea primară, ambalare, refrigerare, congelare și păstrare a cărnii, procesare, ambalare și păstrare a laptelui.</p>
5.2.3	Reutilizarea și modernizarea fabricilor de prelucrare a strugurilor și de producere a vinului	2015	Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	<p>Acțiune realizată:</p> <p>În anul 2016, cu suportul Programului „Filiera Vinului” finanțat din contul împrumutului acordat de către Banca Europeană de Investiții, au fost reutilizate și modernizate 15 fabrici de prelucrare a strugurilor și de producere a vinului.</p> <p>Valoarea totală a proiectelor investiționale, în anul 2016 au constituit 7,31 mil. euro, valoarea creditelor aprobate de BEI - 3,38 mil. euro iar valoarea contribuției beneficiarilor - 3,93 mil. euro.</p> <p>De menționat că din sursele citate, 98% au fost orientate în domeniul vinificație iar celelalte 2% - în</p>

				viticultură.
5.3	Obiectiv: Stimularea dezvoltării economiei verzi în regiuni			
5.3.2	Organizarea trainingurilor, meselor rotunde și a atelierelor de lucru în scopul conștientizării necesității de adaptare a IMM la tehnologiile noi de producție, pentru tranziția la economia verde	2016	<p>Ministerul Economiei, în comun cu autoritățile administrației publice locale,</p> <p>Organizația pentru Dezvoltarea Sectorului Întreprinderilor Mici și Mijlocii</p>	<p><u>Acțiuni în curs de realizare:</u></p> <p>Cu suportul Ministerului Mediului, Autoritățile administrației publice locale au organizat mai multe mese rotunde pentru agenți economici din regiuni, care au avut ca scop familiarizarea agenților economici cu asigurarea procesului de creștere și păstrare a produselor agricole prin valorificarea surselor de energie regenerabilă.</p> <p>În scopul reducerii consumului de energie, sporirii eficienței energetice, unei abordări a beneficiilor sistematice a managementului energetic la nivel de întreprindere cu suportul primăriei Bălți și în cooperare cu Clubul de Eficientizare a Resurselor și Producere mai Pură – ”NU RISIPI” – Bălți, în cadrul Programului Național de Producere mai Pură a organizat 2 ateliere de lucru (15.04.2016 și 17.06.2016) cu genericul „Eficientizarea consumului de energie - exemple concrete de economisire a energiei în cadrul întreprinderilor din Moldova”, la care au participat peste 60 de specialiști în domeniul managementul energetic, iar la 16 și 24 noiembrie 2016 în cadrul aceluiași parteneriat au fost organizate 2 ateliere de lucru, cu tematica „Eficiența consumului de apă. Eficiența consumului materiale, și minimizarea deșeurilor”; ”Gestionarea chimicalelor”.</p> <p>De asemenea, filiala Bălți a Cametei de Comerț a completat în perioada august - decembrie 2016 grupa de participanți pentru instruire la Programul de formare a Managerilor Energetici Europeni - EUREM, organizat în cadrul proiectului european de consolidare a încrederii între locuitorii ambelor maluri ale râului Nistru, care a demarat la 23.01.2017.</p> <p>La data de 23.03.2016 cu suportul USAID, pentru antreprenorii din raionul Căușeni a avut loc un seminar referitor la Programul de garantare a creditelor în scopul facilitării finanțării investițiilor mici în energie alternativă și eficiență energetică.</p> <p>La data de 06.04.2016 de către Mișcarea Ecologistă din Moldova, pentru producătorii agricoli din raioanele Căușeni și Ștefan Vodă a fost organizată o sesiune de informare cu referire la managementul durabil al terenurilor.</p> <p>La data de 19.02.2016, în cadrul Incubatorului de Afaceri Sîngerei (IASg) a avut loc seminarul de informare cu privire la implementarea Proiectului „Energie Regenerabilă pentru Activități Antreprenoriale - ERAA”. La seminar au fost prezenți: reprezentanții Autoritățile administrației publice locale, echipa Oficiului de Schimbare a Climei, Administrația Incubatorului de Afaceri Leova, antreprenorii locali și rezidenții IASg. La seminar au fost abordate tematici ca:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Schimbările climatice globale și necesitatea adaptării Republicii Moldova în contextul schimbărilor climatice; - Implementarea proiectelor pilot în sectorul energetic cu caracter de adaptare la schimbările climatice; - Modul și etapele de implementare a proiectului pilot „Energie Regenerabilă pentru Activități Antreprenoriale - ERAA”.

5.4	Obiectiv: Promovarea participării IMM în cooperare transfrontalieră și regională			
5.4.1	Organizarea și desfășurarea concursului „Cel mai bun antreprenor din sectorul întreprinderilor mici și mijlocii” la nivel local	anual	Ministerul Economiei, în comun cu autoritățile administrației publice locale, Organizația pentru Dezvoltarea Sectorului Întreprinderilor Mici și Mijlocii	Acțiune realizată: În perioada de referință, autoritățile publice locale au organizat și desfășurat Concursul ”Cel mai bun antreprenor din sectorul IMM”, la care au participat peste 200 agenți economici din regiuni, din care 158 de antreprenori din municipiul Bălți, UTA Gagauzia și 20 raioane, au aplicat pentru participare la concursul republican.
5.4.2	Antrenarea IMM în procesul de colaborare între euroregiunile „Prutul de Sus”, „Dunărea de Jos” și „Prut-Siret-Nistru”	anual	Autoritățile administrației publice locale, filialele Camerei de Comerț și Industrie	Acțiune realizată: De proiectele oferite de către Asociația Euroregiunea Prut-Siret-Nistru au beneficiat de surse financiare 11 agenți economici din raionul Nisporeni, în domenii variate de interes. În perioada de referință, primăria mun. Bălți a continuat menținerea dialogului cu persoanele responsabile de parteneriatul din cadrul Euroregiunii „Prutul de Sus”, în special cu Consiliul Județean Botoșani și Administrația de Stat a Regiunii Cernăuți, privind predarea, în anul 2017, a Președinției Euroregiunii către Administrația de Stat a Regiunii Cernăuți cu organizarea în or. Cernăuți a ședinței Consiliului Euroregiunii. Au fost expediate documentele necesare organizării ședinței (hotărârile și rezoluțiile precedente, etc.). Organizarea ședinței va fi asigurată de Administrația de Stat a Regiunii Cernăuți și este planificată, prealabil, pentru trimestrul II a anului 2017. În scopul antrenării IMM-urilor în procesul de colaborare între euroregiunile „Prutul de Sus”, „Dunărea de Jos” și „Prut-Siret-Nistru”, Autoritățile administrației publice locale Ungheni în colaborare cu ESPN au organizat un Forum Regional, cu participarea a 130 antreprenori. La 25.02.2016 a avut loc ședința de lucru a Asociației Euroregiunii Siret-Prut-Nistru cu reprezentanții relevanți ai mediului de afaceri și ai instituțiilor media a raionului Basarabeasca, unde au fost identificate temele de colaborare între instituțiile din raion cu cele similare din România. La data de 16.03.2016 a avut loc o întrevvedere între conducerea Euroregiunii Siret-Prut-Nistru cu reprezentanții autorităților publice locale Căușeni și mediului de afaceri din raion, în cadrul căreia a fost pusă în discuție implementarea Programului de Acțiuni pentru anul 2016. În perioada de raportare, a avut loc întâlnirea reprezentanților Asociației „Euroregiunea Prut-Siret-Nistru” cu 21 agenți economici din raionul Strășeni, cărora le-au fost prezentate posibilitățile de care ar putea beneficia în cadrul conlucrării cu asociația, printre care se pot enunța depozitarea și promovarea produselor, organizarea de întâlniri în vederea schimbului de experiență și posibilitatea realizării asociațiilor de producători dintr-un anumit domeniu. De asemenea, agenții economici au

				<p>fost invitați la Forumul Economic Transfrontalier – Ediția a II – a, care a avut loc în luna iunie 2016 la Ialoveni.</p> <p>La 01 noiembrie 2016 Camera de Comerț și Industrie a RM (CCI) cu reprezentanții a 7 agenți economici au participat la Forumul Economic Trilateral ”Ucraina, Romania, Moldova: Colaborare Inter-regională și Transfrontalieră - Starea actuală, Tendințe și Perspective”. Programul forumului a fost constituit din 2 paneluri, unul din care: Euroregiuni «Nistru», «Prutul de Sus» și «Dunărea de Jos»: experiența și perspective. Concomitent CCI a organizat 12 întâlniri bilaterale cu reprezentanții Ministerului Afacerilor Externe din Ucraina și conducătorii euroregiunilor.</p> <p>Filiala Cahul a CCI a RM a organizat 3 mese rotunde pe diverse probleme cu care se confruntă agenții economici din euroregiunea ”Dunărea de Jos” cu reprezentanții ai CCI din Tulcea, Galaț și Brăila, membrii Asociației Camerelor de Comerț și Industrie din Euroregiunea ”Dunărea de Jos”.</p> <p>La Misiunea economică de la Cernăuți, organizată de CCI în perioada 1-2 noiembrie 2016 au luat parte cca 100 de companii ucrainene și 10 companii de la noi din țară care activează în diferite sectoare. Tot atunci, în cadrul forumului trilateral Moldova-România-Ucraina a fost semnat Acordul de colaborare bilaterală științifico-tehnică între IF ”Porumbeni” și Stația Experimentală Agricolă de Stat din Bucovina.</p> <p>Filiala Edineț a CCI a RM, pe parcursul anului 2016 a organizat 2 misiuni economice în or. Vinnița și Cernăuți din Ucraina.</p>
--	--	--	--	---

Prioritatea a 6-a. DEZVOLTAREA PARTENERIATELOR ÎN AFACERI

6.1	Obiectiv: Dezvoltarea parteneriatului public-privat în afaceri			
6.1.1	Implementarea unui model eficient de parteneriat public-privat în sectorul tehnologiei informațiilor și comunicațiilor	anual	Ministerul Tehnologiei Informației și Comunicațiilor	<p>Acțiune în curs de realizare:</p> <p>În perioada de referință, Ministerul Tehnologiei Informației și Comunicațiilor a realizat următoarele:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Au fost create condiții legislativ-normative pentru atragerea și activitatea profesională în țară a specialiștilor IT străini de înaltă calificare, precum și au fost create condiții pentru extinderea în Republica Moldova a afacerilor companiilor IT transnaționale (Startup Visa înregistrată ca inițiativă legislativă și examinată în comisiile parlamentare). 2. Este la etapa de elaborare Conceptul de politică publică privind dezvoltarea ecosistemului antreprenorial pentru industria IT - Startup Moldova. 3. A fost desfășurată Campania anuală de promovare a Carierei IT în rândul tinerilor, încurajând tinerii să opteze pentru studii în domeniul TIC prin oferirea reperelor clare privind beneficiile și oportunitățile reale pe care le poate asigura activitatea în acest sector. 4. Au fost organizate o serie de măsuri de promovare a industriei IT atât în țară, cât și peste hotare, printre care Summitul TIC 2016, competiții pentru tinerii dotați în domeniul IT, hackatoane, generatoare de startup-uri, etc. 5. Este la etapa finală de creare Centrul de Excelență în domeniul TIC „Tekwill”, care va

				reprezenta o platformă educațională și un hub tehnologic și antreprenorial, avînd drept scop transformarea esențială a potențialul industriei IT din Moldova (deschiderea e stabilită pentru 15 martie 2017).
6.1.2	Promovarea climatului investițional prin participarea IMM la forumurile investiționale internaționale	anual	Organizația de Atragere a Investițiilor și Promovare a Exportului din Moldova	<p>Acțiune realizată:</p> <p>Activitatea dată a fost realizată de Organizația de Atragere a Investițiilor și Promovare a Exportului din Moldova (MIEPO) pe parcursul anului 2016 prin:</p> <ul style="list-style-type: none"> - participarea la 13 evenimente investiționale dedicate promovării investiționale, și anume: expozițiile "IAA COMMERCIAL VEHICLES 2016", "ILA Berlin", "AUTOMECHANIKA" și "AMB 2016" din Germania; - efectuarea a 4 vizite de lucru și forumuri privind oportunitățile investiționale și de afaceri al Republicii Moldova în România; - participarea la Forul de afaceri moldo – turc în Turcia; Comisia interguvernamentală de cooperare economică, tehnologică și științifică dintre republica elenă și Republica Moldova, Grecia; Forul de afaceri moldo – chinez, Republica Moldova; Forul de afaceri moldo – ceh, Republica Cehă; Forumul investițional al diasporei la Barcelona, Spania. <p>Pe parcursul anului 2016, MIEPO a sprijinit 23 vizite a companiilor străine – potențiali investitori, dintre care 12 companii sunt la o etapă avansată a procesului de luare a deciziei sau au inițiat deja afacerea în Republica Moldova, în urma vizitelor repetate în Republica Moldova pentru selectarea locației potrivite pentru amplasarea producerii. Potențialul acestor afaceri este de a crea circa 4 000 locuri de muncă în următorii 2 ani.</p>
6.1.3	Oferirea suportului întreprinderilor mici și mijlocii pentru participarea la expoziții și târguri naționale prin cofinanțarea costurilor de participare	2015-2017	Organizația pentru Dezvoltarea Sectorului Întreprinderilor Mici și Mijlocii	<p>Acțiune realizată:</p> <p>Pe parcursul anului 2016 Organizația pentru Dezvoltarea Sectorului Întreprinderilor Mici și Mijlocii (ODIMM) a subvenționat 88 de întreprinderi participante la expozițiile "Fabricat în Moldova", "Moldconstruct", "Moldenergy", "Food&Drinks. Food Technology", "Packaging.Depot", "Tourism.Leisure. Hotels", "Farmer" și "Fashion" în sumă totală de 169.032,48 lei.</p> <p>De asemenea, în cadrul expoziției "Fabricat în Moldova", ODIMM a participat cu stand colectiv unde au participat beneficiarii de programe si rezidenții incubatoarelor.</p>
6.1.4	Crearea platformei „Business cercetare”	anual	Academia de Științe a Moldovei, Agenția pentru Inovare și Transfer Tehnologic	<p>Acțiune realizată:</p> <p>La data de 25 octombrie 2016 a fost organizat evenimentul de lansare a Platformei Science to Business (S2B). Scopul evenimentului a fost de a aduce “față în față” reprezentanții organizațiilor din sfera științei și inovării, agențiilor naționale și internaționale de susținere a businessului, programelor donatoare străine, mediului bancar și start-uperi de succes din Republica Moldova, pentru a evidenția mecanismele de integrare a componentei inovaționale în lansarea unei afaceri, pîrghiile și condițiile de accesare la programele internaționale precum și noile instrumente de finanțare în condiții de risc.</p> <p>La eveniment au participat 150 de reprezentanți ai instituțiilor de stat, mediului de afaceri, companii mari și mici din Republica Moldova, organizații de business și consultantă în afaceri, reprezentanți ai</p>

				societății civile și unor misiuni diplomatice acreditate pe teritoriul Republicii Moldova, comunitatea științifică.
6.2	Obiectiv: Facilitarea parteneriatului în afaceri „business to business”			
6.2.1	Organizarea și desfășurarea concursului „Cel mai bun plan de afaceri inovațional”	anual	Academia de Științe a Moldovei, Agenția pentru Inovare și Transfer Tehnologic	Acțiune în curs de realizare: În luna noiembrie 2016 Agenția pentru Inovare și Transfer Tehnologic (AITT) a lansat concursul "Cea mai bună idee inovațională", destinat studenților și tinerilor care doresc să-și dezvolte propria afacere. Apelul de participare la concurs a fost difuzat de reprezentanții mass-media, astfel obținându-se o mediatizare eficientă a evenimentului. Au fost recepționate 32 de dosare ale participanților, repartizate pe cinci domenii de activitate: Tehnologii informaționale, Energie regenerabilă și valorificarea surselor regenerabile de energie, Biomedicină și Sănătate, Biotehnologii, Industria Alimentară. Concursul este preconizat să se desfășoare în primele luni ale anului 2017.
6.2.2	Organizarea și desfășurarea concursului național „Cel mai bun antreprenor din sectorul IMM”	anual	Ministerul Economiei, autoritățile administrației publice locale	Acțiune realizată: În anul 2016, pentru participare la Concursul național „Cel mai bun antreprenor din sectorul IMM”, au aplicat 158 de antreprenori din municipiul Bălți, UTA Gagauzia și 20 raioane. Ceremonia oficială de decernare a premiilor Concursurilor naționale „Cel mai bun antreprenor din sectorul IMM” a avut loc în cadrul celei de-a IX-a ediție a Conferinței Internaționale a IMM-urilor 2016, “Internaționalizarea IMM-urilor – perspective de dezvoltare pentru Republica Moldova”, care s-a desfășurat la 10.11.2016. În cadrul ceremoniei de decernare a premiilor pentru cele 10 nominalizări (gradul I și gradul II), au fost acordate 20 diplome de grațitudine, premii bănești și cadouri de preț antreprenorilor care au înregistrat cele mai bune reușite pe parcursul anului și au contribuit la dezvoltarea economică a țării.
6.2.3	Organizarea concursului național „IMM – model de responsabilitate socială”	anual	Organizația pentru Dezvoltarea Sectorului Întreprinderilor Mici și Mijlocii	Acțiune realizată: În anul 2016, Organizația pentru Dezvoltarea Sectorului Întreprinderilor Mici și Mijlocii (ODIMM) a lansat cea de-a VII-a ediție a Concursului național ”IMM - Model de responsabilitate socială”. La 10 noiembrie 2016, a avut loc ceremonia de decernare în cadrul Concursului Național „IMM-model de responsabilitate socială”, a IMM-urilor, care se implică activ în desfășurarea activității social-corporative, pentru următoarele patru nominalizări: - Protecția mediului înconjurător; - Grija față de angajați; - Grija față de clienți; - Integrarea socială și sprijinul acordat comunității; Premiul Mare, pentru realizarea acțiunilor importante în mai multe domenii.
6.3	Obiectiv: Facilitarea participării sectorului privat la procesele de îmbunătățire a cadrului de reglementare și luare a deciziilor			

6.3.1	Organizarea campaniilor de conștientizare a acțiunilor și activităților DCFTA, în special a celor ce vizează IMM (cel puțin 500 de participanți înregistrați)	2015-2016	Ministerul Economiei, Organizația de Atragere a Investițiilor și Promovare a Exportului din Moldova, Organizația pentru Dezvoltarea Sectorului Întreprinderilor Mici și Mijlocii	<p>Acțiune realizată:</p> <p>La 25-26 februarie și 02-04 martie 2016, Ministerul Economiei în comun cu proiectul UE „Asistență tehnică pentru implementarea DCFTA” în RM, a organizat cursul de instruire pentru reprezentanții consiliilor raionale cursul de instruire în domeniul relațiilor comerciale UE-RM.</p> <p>La 25 și 27 mai 2016, în cadrul Incubatoarelor de Afaceri Cimișlia și Nisporeni, ODIMM a organizat Ziua Ușilor Deschise pentru antreprenorii din regiune și cei care doresc să inițieze o afacere. În cadrul evenimentelor, peste 60 persoane au fost informate despre oportunitățile de suport în afaceri și posibilitățile de valorificare a DCFTA.</p> <p>În perioada 22 iunie – 11 august 2016, ODIMM a organizat sesiunile de informare regionale cu tematica ”Oportunități pentru dezvoltarea IMM” pe platforma celor 9 Incubatoare de Afaceri (Soroca, Ștefan-Vodă, Leova, Rezina, Sîngerei, Dubăsari, Ceadr-Lunga, Nisporeni, Cimișlia), membre a Rețelei de Incubatoare de Afaceri din Moldova (RIAM). Această serie de evenimente publice a avut drept scop consolidarea dialogului public privat, identificarea nevoilor mediului de afaceri regional și a autorităților publice locale, cât și prezentarea oportunităților și a instrumentelor de dezvoltare a afacerilor din fondurile interne și externe.</p> <p>Organizația de Atragere a Investițiilor și Promovare a Exportului din Moldova, de asemenea a organizat pe parcursul anului 2016 un șir de evenimente în vederea conștientizării acțiunilor și activităților DCFTA, în special a celor ce vizează IMM, după cum urmează:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Seminare regionale ”Liberalizarea comerțului dintre Uniunea Europeană și Republica Moldova”, care au avut loc în zilele de 24 martie (Bălți), 29 martie (Soroca), 5 aprilie (Ceadr Lunga) și 13 aprilie (Chișinău) și au fost organizate de de PwC Marea Britanie și PwC Moldova, Centrul analitic ”Expert-Grup” în strînsă colaborare cu Ambasada Marii Britanii din Chișinău, cu scopul de a promova oportunitățile de export ale companiilor autohtone odată cu instituirea DCFTA. Experții MIEPO au participat la eveniment în rol de moderatori. Per total, la aceste seminare au participat 208 agenți economici. 2. În cadrul PRO EXPORT FORUM 2016 au fost organizate Panelurile dedicate regimurilor comerciale și oportunităților oferite de acestea la export, care au elucidat particularitățile Acordurilor de Comerț Liber multilaterale și bilaterale, la care Republica Moldova este parte semnatară, în special Acordurile DCFTA, CSI și CEFTA. La eveniment au participat cca 150 reprezentanți ai mediului de afaceri, public și academic. 3. Cu ajutorul proiectului „Asistență tehnică pentru implementarea DCFTA în Republica Moldova” au fost elaborate studiile de piața mierii de albini din Franța și piața mobilei din Franța. Studiile elucidează tendințele și perspectivele acestuia și totodată prezintă obiceiurile consumatorilor din țară, dimensiunea și dinamica sectorului. Sunt scoase în evidență cerințele de calitate și de proceduri, iar oportunitățile sectorului de piață oferite exportatorilor moldoveni, în contextul DCFTA, sunt prezentate sub forma unor informații utile și practice pentru accesarea acestui sector. Studiile au fost prezentate unui număr de 40 companii din ambele sectoare. <p>Per total, MIEPO a informat circa 400 agenți economici despre acțiunile și activitățile DCFTA, în special a celor ce vizează IMM-urile.</p>
-------	---	-----------	--	---

				<p>De asemenea, Ministerul Economiei a organizat și a asistat pe parcursul anului 2016 la circa 25 evenimente despre acțiunile și activitățile DCFTA care vizează IMM-urile, cu un total de 1000 participanți, inclusiv:</p> <ul style="list-style-type: none"> - la 2-3 februarie 2016 - organizarea seminarului de instruire cu genericul „Prezentarea Programului COSME” de comun cu proiectul TAIEX (circa 60 persoane); - la 10 martie 2016 - asistarea Conferinței “DCFTA – informare eficientă pentru business-ul din Republica Moldova” (circa 100 participanți); - la 24-29 martie 2016 și la 5-7-13 aprilie 2016 - participarea și asigurarea procesului organizatoric al seminarelor pentru antreprenori dedicate DCFTA desfășurate în diverse regiuni ale țării: Balti, Soroca, Ceadir-Lunga, Ungheni, Chișinău (peste 300 participanți) - la 13 septembrie 2016 - organizarea Conferinței “DCFTA- 2 ani de implementare” (cca 100 participanți). - la 4-7 octombrie 2016 - asigurarea organizării și participării la evenimentul Moldova Business Week 2016 - la 28 noiembrie 2016 – participarea la conferința “Acordul de Asociere Moldova-UE – noi oportunități și provocări”, etc.
6.3.2	Crearea Consiliului consultativ pentru IMM	2015	Ministerul Economiei	<p>Acțiune realizată:</p> <p>Consiliului consultativ pentru întreprinderile mici și mijlocii a fost constituit în baza Hotărârii Guvernului nr.93 din 22.02.2017 ”Privind instituirea Consiliului consultativ pentru întreprinderile mici și mijlocii”.</p> <p>Prima ședință a Consiliului a avut loc la 17 martie 2017.</p>
6.3.3	Crearea asociațiilor regionale consultative, cu atragerea reprezentanților sectorului public și privat	2015-2017	Autoritățile administrației publice locale	<p>Acțiune realizată:</p> <p>Pe parcursul anului 2016, mediul de afaceri din raionul Ungheni, de comun cu mediul asociativ participă la implementarea politicilor de susținere a dezvoltării IMM-urilor prin prezența acestora în Consiliul economic, Consiliul de dezvoltare locală și regională, Grupul de lucru pentru organizarea și desfășurarea Concursului raional „Businessmanul Anului”.</p> <p>De asemenea autoritățile administrației publice locale Ungheni în colaborare cu Euroregiunea Sreț-Prut-Nistru au organizat un Forum Regional, cu participarea a 130 antreprenori.</p> <p>În raionul Glodeni în perioada de raportare au fost create și activează o asociație și 2 centre de consultanță a pentru IMM-urile din domeniul agriculturii.</p>
6.3.4	Organizarea și desfășurarea conferinței internaționale anuale a IMM	anual	Ministerul Economiei, Organizația pentru Dezvoltarea Sectorului Întreprinderilor Mici și Mijlocii	<p>Acțiune realizată:</p> <p>La 10 noiembrie 2016, Organizația pentru Dezvoltarea Sectorului Întreprinderilor Mici și Mijlocii și Ministerul Economiei au organizat Conferința Internațională a Întreprinderilor Mici și Mijlocii „Internaționalizarea IMM-urilor – perspective de dezvoltare pentru RM”, obiectivul cărei a fost consolidarea platformei de dialog între autoritățile publice, mediul de afaceri, organizațiile de suport în afaceri și partenerii de dezvoltare și de a evidenția instrumentele de internaționalizare a IMM-</p>

				<p>urilor din Republica Moldova.</p> <p>Evenimentul a fost structurat în două paneele:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Panelul I: a cuprins prezentarea de către reprezentanții Guvernului și partenerilor de dezvoltare a situației actuale în domeniul internaționalizării IMM-urilor și evoluarea în implementarea prevederilor Acordului de Asociere. - Panelul II (open space): a fost focusat pe consolidarea dialogului între companiile private și autoritățile publice precum și organizațiile implementatoare a instrumentelor de suport în afaceri. Antreprenorii au avut posibilitatea unică de a comunica și de a se informa în cadrul standurilor informative despre programele și proiectele de suport în domeniul antreprenoriatului active în Republica Moldova, prin organizarea unei platforme de interacțiune de tip open space. <p>În premieră, în cadrul Conferinței 3 tineri antreprenori din regiuni, și-au prezentat proiectele investiționale în scopul colectării fondurilor necesare pentru implementarea acestora.</p> <p>De menționat că Conferința Internațională a IMM-urilor din anul 2016 a reunit peste 400 de antreprenori, reprezentanți ai autorităților publice centrale și locale, precum și ai instituțiilor de suport în afaceri, și s-a înscris în șirul activităților din cadrul „Săptămîinii Europene a Întreprinderilor Mici și Mijlocii”.</p>
--	--	--	--	---

Prioritatea 7-a. DEZVOLTAREA ANTREPRENORIATULUI FEMININ ÎN REPUBLICA MOLDOVA

7.1	Obiectiv 1. Facilitarea accesului femeilor antreprenoare la instruire și resurse informaționale			
7.1.1	Elaborarea unei rubrici destinate antreprenoriatului feminin, ce ar cumula toate programele, proiectele, inițiativele de dezvoltare, studiile, rapoartele, istoriile de succes și evenimentele dedicate femeilor antreprenoare pe pagina www.businessportal.md	2015-2017	Organizația pentru Dezvoltarea Sectorului Întreprinderilor Mici și Mijlocii	<p><u>Acțiune realizată:</u></p> <p>Această activitate a fost realizată și raportată în anul 2015. <u>Reiterare:</u></p> <p>ODIMM a elaborat în anul 2015 o pagină web www.platformafemeilor.md, destinată femeilor antreprenoare sau doritoare de ași iniția propria afacere. Pe această pagină web, femeile au posibilitatea să se informeze cu referire la noutățile utile ce le-ar ajuta să-și îmbunătățească activitatea economică, să consulte publicații pentru dezvoltarea capacităților manageriale, să urmărească calendarul evenimentelor destinate femeilor în business și să participe la evenimentele interesante, să cunoască diverse proiecte în derulare de susținere a antreprenoriatului.</p>
7.1.2	Crearea bazei de date a organizațiilor neguvernamentale a femeilor antreprenoare din Republica Moldova	2015	Ministerul Economiei	<p><u>Acțiune realizată parțial:</u></p> <p>Pe parcursul anului 2016 a fost elaborat draftul bazei de date, care la moment se află la etapa de definitivare.</p>
7.1.4	Organizarea și desfășurarea cursurilor de orientare profesională, calificare și recalificare a femeilor	anual	Organizația pentru Dezvoltarea Sectorului Întreprinderilor Mici și Mijlocii,	<p><u>Acțiune realizată parțial:</u></p> <p>În perioada de raport, Organizația pentru Dezvoltarea Sectorului Întreprinderilor Mici și Mijlocii a organizat 9 întruniri cu femeile antreprenoare în 9 localități din Republica Moldova (Drochia, Ungheni, Cimișlia, Căușeni, Bălți, Ștefan Vodă, Nisporeni, Călărași și Tiraspol).</p> <p>Obiectivele propuse pentru aceste evenimente au fost:</p>

			Camera de Comerț și Industrie	<p>- crearea unui mediu de discuții pentru identificarea barierilor, necesităților și oportunităților de abilitare economică a femeilor;</p> <p>- sporirea atenției administrației publice locale și organizațiilor de suport a businessului mic și mijlociu asupra necesităților de dezvoltare economică a femeilor;</p> <p>- facilitarea elaborării programului de susținere a antreprenoriatului feminin în cadrul Agendei Locale de Business în fiecare raion.</p> <p>Participantele la întruniri au fost informate despre posibilitățile internaționalizării activității întreprinderilor pe care le gestionează utilizând rețeaua "Entreprise Europe Network"</p> <p>La 16 decembrie 2016, s-a desfășurat cea de a II-a ediție Forumului Național al Femeilor din Moldova cu genericul „Femeia care schimbă lumea”, organizată de ODIMM în parteneriat cu Platforma Națională a Femeilor din Moldova și cu suportul financiar al organizațiilor internaționale. În cadrul Forumului au fost organizate 3 ateliere de lucru:</p> <ul style="list-style-type: none"> - "Antreprenoriatul social: rolul organizațiilor pentru femei în dezvoltarea lui"; - "Rolul administrației publice locale în dezvoltarea antreprenoriatului feminin"; - "Rolul și posibilitățile organizațiilor obștești în dezvoltarea și protejarea intereselor sectorului întreprinderilor mici și mijlocii". <p>Evenimentul a reunit peste 300 de femei reprezentante ale administrației publice centrale, locale, antreprenoare, reprezentante ale asociațiilor obștești, femei antreprenoare și femei liber profesioniste.</p> <p>În cadrul Forumului au fost premiate întreprinderile câștigătoare în cadrul concursului "7 Principii de Abilitare a Femeilor". Premianți ai acestui concurs au fost companiile: "Arina -S", Valricardo-Felimateo SRL, "Iradex Textil" SRL, "Unfloria" SRL, "Edu Joc" SRL, ÎCS "TDV GRUP" SRL, "Agrodon" SRL, "ecoRazeni" SRL, "Revin-Pro".</p> <p>De asemenea, în perioada de raportare Camera de Comerț și Industrie (CCI) a semnat un acord de colaborare cu Asociația Femeilor de Afaceri din Moldova (AFAM), care stipulează stabilirea unei colaborări în vederea dezvoltării abilităților și culturii antreprenoriale, facilitării accesului la informații și la programele de finanțare, promovarea antreprenoriatului feminin etc.</p>
7.1.5	Elaborarea conceptelor și definițiilor statistice privind antreprenoriatul feminin	2015	Biroul Național de Statistică, Ministerul Economiei, Institutul Național de Cercetări Economice	<p>Acțiune realizată parțial:</p> <p>În vederea elaborării conceptelor și definițiilor statistice privind antreprenoriatul feminin, pe parcursul anului 2016 a fost elaborat proiectul metodologiei cercetării statistice privind antreprenoriatul din perspectiva dimensiunii de gen.</p> <p>Totodată, a fost efectuată cartografierea tuturor surselor de date (din cadrul sistemului statisticii oficiale, cât și în afara acestuia) din perspectiva relevanței pentru producerea informației statistice aferente antreprenoriatului feminin.</p>
7.1.6	Elaborarea metodologiei cercetării statistice privind antreprenoriatul din perspectiva dimensiunii de gen	2016	Biroul Național de Statistică, Institutul Național de Cercetări Economice	<p>Acțiune realizată parțial:</p> <p>Pe parcursul perioadei de raportare Biroul Național de Statistică elaborat proiectul metodologiei cercetării statistice privind antreprenoriatul din perspectiva dimensiunii de gen, care va fi definitivat pe parcursul anilor 2017-2018.</p>

7.1.7	Efectuarea studiului privind antreprenoriatul din perspectiva de gen: - colectarea datelor - diseminarea rezultatelor studiului	2016-2017	Biroul Național de Statistică, Institutul Național de Cercetări Economice	Acțiune realizată parțial: Studiul privind antreprenoriatul din perspectiva de gen studiului respectiv se va efectua în anii 2017-2018 ținând cont de lipsa la moment a resurselor financiare și umane necesare pentru realizarea acestei cercetări și implementării conceptului vizat.
7.1.8	Organizarea și efectuarea cercetării orientate asupra identificării problemelor și necesităților femeilor aflate la etapa proiectării, organizării, creării și dezvoltării propriei afaceri	2016-2017	Institutul Național de Cercetări Economice	Acțiune realizată: În anul 2016 INCE a transmis Ministerului Economiei proiectul Planului de acțiuni privind dezvoltarea antreprenoriatului feminin, elaborat în cadrul proiectului ”Revizuirea politicii și elaborarea recomandărilor pentru dezvoltarea Programului de stat cu privire la antreprenoriatul feminin” cu susținerea financiară a UN Women.
7.2	Obiectiv 2. Promovarea spiritului antreprenorial în rândul femeilor			
7.2.1	Instituirea unui grup de lucru pentru coordonarea dezvoltării antreprenoriatului feminin în Republica Moldova	2016-2017	Ministerul Economiei, Organizația pentru Dezvoltarea Sectorului Întreprinderilor Mici și Mijlocii	Acțiune realizată: Acțiunea a fost realizată anticipat, în anul 2015. Astfel, în temeiul prevederilor Regulamentului privind organizarea și funcționarea Ministerului Economiei, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.690 din 13.11.2009, precum și, în scopul armonizării politicilor naționale pentru întreprinderile mici și mijlocii la principiile ”Small Business Act pentru Europa” și întru promovarea dezvoltării antreprenoriatului feminin în Republica Moldova, direcție prioritară a Strategiei de dezvoltare a sectorului întreprinderilor mici și mijlocii pentru anii 2012-2020, a fost emis Ordinul Ministrului Economiei nr.89 din 04.05.2015 ”Privind instituirea Consiliului de coordonare a dezvoltării antreprenoriatului feminin în Republica Moldova”. Grupul de lucru vizat, pe parcursul anului 2015 s-a întrunit în 3 ședințe și a contribuit la elaborarea compartimentului ”prioritatea strategică 7-a – Dezvoltarea antreprenoriatului feminin în Republica Moldova” a Planului de acțiuni privind implementarea Strategiei de dezvoltare a sectorului întreprinderilor mici și mijlocii pentru anii 2015-2017.
7.2.2	Crearea Rețelei de mentorat pentru antreprenoriatul feminin	2015-2017	Organizația pentru Dezvoltarea Sectorului Întreprinderilor Mici și Mijlocii, Camera de Comerț și Industrie	Acțiune realizată parțial: În anul 2016, Organizația pentru Dezvoltarea Sectorului Întreprinderilor Mici și Mijlocii a inițiat procesul de creare a bazei de date Mentorilor. În context, la acest capitol a fost: - elaborat formularul pentru antreprenoarele ce doresc să devină mentori; - creată baza de date a mentorilor; - elaborat regulamentul cu privire la activitatea voluntarilor în cadrul PNFM; - elaborat setul de acte pentru înregistrarea voluntarilor în cadrul PNFM. La 31 decembrie, au fost depuse 17 aplicații ale mentorilor. De asemenea, în perioada de raportare Camera de Comerț și Industrie (CCI) a semnat un acord de colaborare cu Asociația Femeilor de Afaceri din Moldova (AFAM), care are ca obiectiv oferirea suportului financiar și non-financiar prin acordarea granturilor pentru investiții și servicii relevante pentru dezvoltarea afacerilor gestionate de femei.

				Memorandumul între CCI și AFAM stipulează stabilirea unei colaborări în vederea dezvoltării abilităților și culturii antreprenoriale, facilitării accesului la informații și la programele de finanțare, promovarea intereselor subiecților mediului de afaceri pe piața internă a și pe piețele externe, organizarea și participarea la diferite activități comune de promovare a intereselor IMM și a antreprenoriatului feminin, promovarea dialogului public-privat, etc.
7.2.3	Crearea Rețelei femeilor ambasadoare în antreprenoriatul feminin	2015-2017	Ministerul Economiei, Organizația pentru Dezvoltarea Sectorului Întreprinderilor Mici și Mijlocii	Acțiune în curs de realizare: Pe parcursul anului 2016, Organizația pentru Dezvoltarea Sectorului Întreprinderilor Mici și Mijlocii a desfășurat procesul de identificare a femeilor antreprenoare de succes din Republica Moldova, care ar fi potențiale membre ai Rețelei Femeilor Ambasadoare. Conceptului de creare a Rețelei Femeilor Ambasadoare în antreprenoriatul feminin în cadrul PNFMM este în proces de elaborare.
7.2.4	Promovarea istoriilor de succes ale femeilor antreprenoare din Moldova	anual	Organizația pentru Dezvoltarea Sectorului Întreprinderilor Mici și Mijlocii	Acțiune realizată: Pe parcursul anului 2016 au fost promovate 35 istorii de succes a femeilor antreprenoare în cadrul întrunirilor regionale și Forumului Național al Femeilor din Moldova care a avut loc la 16 decembrie 2016.
7.3	Obiectiv 3. Facilitarea accesului femeilor antreprenoare la resurse financiare			
7.3.1	Atragerea asistenței tehnice și financiare pentru elaborarea și implementarea programelor de susținere a antreprenoriatului feminin (instruire, consultanță, consiliere legală, mentorat și coaching, inclusiv finanțare)	2016-2017	Ministerul Economiei, Organizația pentru Dezvoltarea Sectorului Întreprinderilor Mici și Mijlocii	Acțiune realizată: Prin Hotărârea Guvernului nr. 1064 din 16.09.2016 a fost aprobat Programul-pilot ”Femei în Afaceri”, destinat femeilor care planifică să-și inițieze sau extindă afacerile, în special în zonele rurale. Scopul Programului constă în oferirea suportului financiar și non-financiar prin acordarea granturilor pentru investiții și servicii relevante pentru dezvoltarea afacerilor de către femei. La 06 octombrie 2016, în cadrul Moldova Business Week 2016, Organizația pentru Dezvoltarea Sectorului Întreprinderilor Mici și Mijlocii a organizat Conferința de lansarea Programului-pilot a ”Femei în Afaceri”, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 1064 din 16.09.2016. Evenimentul a găzduit peste 100 de persoane: potențiali beneficiari ai Programului, reprezentanți ai asociațiilor de business din țară, a consiliilor raionale și alte persoane interesate. În anul 2016, a fost lansat procesul de înscriere la componenta I ”Suport la crearea afacerii” a Programului ”Femei în Afaceri”, în cadrul căreia femeile participante au beneficiat de instruire antreprenorială, consultanță la întocmirea planului de afaceri și îndrumare la demararea afacerii.
7.3.2	Crearea unor produse financiare de garantare a creditelor pentru companiile gestionate de către femei	2015-2016	Organizația pentru Dezvoltarea Sectorului Întreprinderilor	Acțiune realizată: În anul 2016, Organizația pentru Dezvoltarea Sectorului Întreprinderilor Mici și Mijlocii a venit cu noi modificări și completări în activitatea Fondului de Garantare a Creditelor. Una din completările efectuate a fost crearea unui produs dedicat femeilor antreprenoare, care prevede acordarea unei

			Mici și Mijlocii	garanții financiare în valoare de până la 700 mii lei, cu rata de acoperire de până la 50% din valoarea creditului și perioada de garantare de până la 5 ani.
7.3.3	Promovarea și încurajarea femeilor din Moldova să-și dezvolte/inițieze propria afacere, prin informarea și orientarea acestora la aplicarea la programele de finanțare europene „COSME” și „Orizont-2020”	2015-2017	Organizația pentru Dezvoltarea Sectorului Întreprinderilor Mici și Mijlocii, Ministerul Economiei, Agenția pentru Inovare și Transfer Tehnologic	Acțiune realizată: În vederea promovării și încurajării femeilor din Moldova să-și dezvolte/inițieze propria afacere, prin informarea și orientarea acestora la aplicarea la programele de finanțare europene „COSME” și „Orizont-2020”, Organizația pentru Dezvoltarea Sectorului Întreprinderilor Mici și Mijlocii (ODIMM) a diseminat informația referitor la principalele evenimente și surse de asistență financiară oferite IMM-urilor de fondurile internaționale, prin intermediul site-ului www.odimm.md și prin canalele mass-media. Pe parcursul anului 2016, ODIMM a elaborat și diseminat un Info grafic dedicat Programului ”COSME”, care conține informații succinte despre program, criteriile de eligibilitate și metoda de aplicare la apelurile de proiecte. De asemenea, ODIMM a publicat un articol despre apelurile deschise în cadrul Programului vizat. La 24 mai 2016, ODIMM a organizat o sesiune de informare a antreprenorilor și reprezentanților asociațiilor de tineri, despre oportunitățile oferite de Programul ”COSME”, Enterprise Europe Network (EEN), și Programul ”Orizont 2020”. La 10 iunie, ODIMM a prezentat Programul european ”COSME” și EEN, cadrului didactic și studenților ASEM. La 20 iulie 2016, Programul ”COSME” și instrumentul EEN au fost prezentate în cadrul Zilei de Informare organizate de Platforma Națională a Femeilor în raionul Nisporeni. În cadrul parteneriatului cu Asociația Națională a Tinerilor Manageri din Moldova ANTiM, ODIMM a informat câștigătorii Concursului de Business Planuri privind oportunitățile oferite de către aceste Programele europene de consultanță și suport. Începând cu anul 2016, ODIMM a stabilit un Punct Național de Contact (PNC) în domeniul „Acces la Finanțare” în cadrul Programului ”Orizont 2020”, pentru a facilita accesul la informație referitor la oportunitățile existente pentru IMM-uri. De asemenea, ODIMM menține o colaborare activă cu reprezentanții PNC din alte domenii. Pe parcursul anului de raport, Programul ”Orizont 2020” a fost prezentat antreprenorilor în cadrul a 5 evenimente de informare.

Prioritatea a 8-a. DEZVOLTAREA ECONOMIEI VERZI PENTRU ÎNTRINDERILE MICI ȘI MIJLOCII

8.1.	Obiectiv: Adaptarea cadrului normativ-legal de reglementare a IMM-urilor verzi			
8.1.1.	Ajustarea cadrului legal vizând dezvoltarea antreprenoriatului la aquis-ul comunitar privind energetica, agricultura, mediul și economia verde pentru IMM-uri	2016-2017	Ministerul Economiei, Ministerul Mediului, Ministerul Agriculturii și	Acțiune realizată: În contextul acestei acțiuni pe parcursul anului 2016, Ministerul Economiei a elaborat și ulterior au fost aprobate: - Hotărârea Nr. 917 din 27.07.2016 cu privire la aprobarea modificărilor și completărilor ce se operează în Hotărârea Guvernului nr. 1003 din 10.12.2014 ”Pentru aprobarea regulamentelor

			<p>Industriei Alimentare, Ministerul Dezvoltării Regionale și Construcțiilor</p>	<p>privind cerințele de etichetare energetică a unor produse cu impact energetic”, ce transpune 8 regulamente europene în domeniul cerințelor de etichetare energetică aplicabile produselor cu impact energetic.</p> <p>- Hotărârea Guvernului nr. 750 din 13.06.2016 ”Pentru aprobarea regulamentelor privind cerințele în materie de proiectare ecologică aplicabile produselor cu impact energetic”, ce transpune 11 regulamente europene în domeniul cerințelor în materie de proiectare ecologică, aplicabile produselor cu impact energetic. Totodată, a fost elaborat proiectul de modificare a acestei Hotărâri a Guvernului, care transpune adițional încă 6 regulamente de proiectare ecologică, și care urmează a fi aprobat în trimestrul I al anului 2017.</p> <p>Aceste regulamente stabilesc cerințe privind proiectarea ecologică a produselor consumatoare de energie, care se intenționează a fi introduse pe piață, stabilind nivelurile minime de performanță a produsului, în vederea reducerii impactului asupra mediului de-a lungul ciclului de viață al produsului (proiectare, producție, distribuție și eliminare).</p> <p>De asemenea, în anul 2016 prevederile proiectului ”Strategiei de dezvoltare a sectorului construcțiilor până în anul 2020” au fost corelate cu prevederile Acordului de Asociere a Republicii Moldova RM-UE 2016, cu prevederile ”Strategiei naționale de dezvoltare regională pentru anii 2016-2020” și cu Legea nr.128 din 11 iulie 2014 ”Privind performanța energetică a clădirilor”. În proiectul Strategiei au fost introduse unele modificări și completări în baza examinării suplimentare a tehnologiilor inovatoare noi și competitive, cât și completări esențiale ce țin de crearea și dezvoltarea clusterelor inovatoare.</p> <p>În perioada de raportare, Ministerul Mediului a elaborat proiectul Legii privind evaluarea strategică de mediu, care a fost ulterior adoptată de Parlament în lectura a doua. Această Lege are drept scop instituirea unui cadru juridic de efectuare a evaluării strategice de mediu în vederea asigurării unui înalt nivel de protecție a mediului, prevenirii sau diminuării impactului negativ asupra mediului și sănătății populației și va contribui la promovarea principiilor economiei verzi în toate sectoarele, la nivel de programe și strategii. Obiecte ale evaluării strategice de mediu vor fi proiectele documentelor de politici, elaborate la nivel național și local, care pot exercita un impact semnificativ asupra mediului din Republica Moldova sau din statele vecine.</p> <p>Conform Planului Național de Armonizare a Legislației, aprobat anual de Guvern, Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare (MAIA) pe parcursul anului 2016 a realizat transpunerea a circa 50 la sută din totalul legislației comunitare în legislația națională.</p> <p>Conform prevederilor Hotărârii Guvernului nr. 38 din 01 februarie 2016 „Cu privire la aprobarea Planului național de armonizare a legislației pentru anul 2016”, MAIA a elaborat și a promovat 7 acte normative naționale ce vor asigura transpunerea actelor UE.</p> <p>Totodată, pe parcursul anului 2016 au fost aprobate 3 acte normative ce vor asigura transpunerea actelor UE, elaborate de MAIA:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Hotărârea Guvernului nr. 404 din 06.04.2016 „Pentru aprobarea Normei sanitar-veterinare privind stabilirea măsurilor de control și combatere a anumitor forme transmisibile de encefalopatie spongiformă la animale”; - Hotărârea Guvernului nr. 1297 din 05.12.2016 „Pentru aprobarea unor norme sanitar-veterinare
--	--	--	--	--

				privind sănătatea animală la importul materialului reproductiv”; - Hotărîrea Guvernului nr. 1368 din 19.12.2016 „Cu privire la aprobarea unor norme sanitare-veterinare”.
8.2.	Obiectiv: Îmbunătățirea accesului la finanțare a IMM-urilor verzi			
8.2.1.	Elaborarea și implementarea unui program de acordare a granturilor pentru susținerea IMM-urilor în implementarea principiilor economiei verzi	2016-2017	Ministerul Economiei, Ministerul Mediului, Ministerul Finanțelor, Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare, Organizația pentru Dezvoltarea Sectorului Întreprinderilor Mici și Mijlocii	Acțiune nerealizată (transferată pentru realizare în anul 2018): Ținând cont de austeritatea bugetului de stat și respectiv a mijloacelor financiare pentru realizarea acestei acțiuni, cât și lipsa suportului financiar din partea partenerilor de dezvoltare, realizarea acțiunii va fi finalizată în perioadele următoare.
8.2.2.	Folosirea mijloacelor Fondului de stat de garantare a creditelor pentru susținerea financiară a IMM-urilor, care produc produse ecologice și promovarea lor pe piețele externe	2016-2017	Organizația pentru Dezvoltarea Sectorului Întreprinderilor Mici și Mijlocii, Organizația de Atragere a Investițiilor și Promovare a Exportului din Moldova, Ministerul Economiei, Ministerul Mediului, Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	Notă: IMM-urile care produc produse ecologice sunt eligibile pentru toate produsele actuale ale Fondului de Garantare a Creditelor. Totodată, menționăm că pe parcursul anului 2016, nu au parvenit solicitări de garantare a creditelor din partea IMM-urilor care produc produse ecologice.

8.2.3.	Elaborarea și implementarea instrumentelor inovaționale de suport financiar a IMM-urilor verzi (vouchere inovaționale, proiecte de transfer tehnologic etc.)	2016-2017	Agenția pentru Inovare și Transfer Tehnologic	<p>Acțiune realizată:</p> <p>Pe parcursul anului 2016, Agenția pentru Inovare și Transfer Tehnologic (AITT) a implementat instrumentul de suport financiar al antreprenorialului inovativ ”voucher de inovare” prin intermediul proiectului PC7 ENER2I (609532), finanțat de UE. În rezultatul concursului anunțat, 11 IMM-uri au beneficiat de suport financiar în mărime de 4000 Euro per companie, pentru achiziționarea serviciilor de cercetare de la instituțiile de cercetare din Republica Moldova, care ar conduce la sporirea eficienței energetice în cadrul companiilor și/sau lansarea noilor produse/servicii pe piața internă și externă.</p> <p>Astfel, AITT a dezvoltat mecanismul de implementare a ”voucherului inovațional” la scară națională. Urmează să fie identificate sursele de finanțare și adaptat cadrul legal.</p> <p>De asemenea, pe parcursul anului 2016, AITT a continuat implementarea proiectelor de inovare și transfer tehnologic la prioritatea economia verde.</p> <p>Astfel, a fost finanțat proiectul de inovare și transfer tehnologic în sumă de 898 mii lei cu denumirea ”Implementarea tehnologiei inovaționale de procesare a tescovinei de struguri pentru obținerea unei producții non-deșeuri în industria vinicolă” și implementat în regiunea Comrat de către Rezidentul Incubatorului de Inovare ”InnoCenter” SRL ”Azamet-Pro”.</p> <p>Un alt proiect ”Reciclarea și valorificarea deșeurilor de la abatorizarea păsărilor, prepararea concentratului proteico-glucidic furajer” a fost finanțat în sumă de 410 mii lei și implementat în r. Anenii-Noi de către Rezidentul Parcului Științifico-Tehnologic ”Academica” SRL ”Bobu-Service”.</p> <p>Ambele proiecte au implicat tehnologii inovaționale de procesare a deșeurilor și au condus la reducerea cantității de deșeuri în regiuni.</p>
8.2.4.	Atragerea asistenței financiare sub formă de credite preferențiale și granturi, oferite de organizațiile naționale și internaționale pentru dezvoltarea IMM-urilor de produse ecologice	2016-2017	Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare, Ministerul Mediului, Ministerul Economiei, Organizația pentru Dezvoltarea Sectorului Întreprinderilor Mici și Mijlocii, Organizația de Atragere a Investițiilor și Promovare a Exportului din	<p>Acțiune realizată:</p> <p>La 10 iunie 2016, Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare al Republicii Moldova (MAIA) și Agenția Cehă pentru Dezvoltare privind dezvoltarea agriculturii ecologice au semnat un Memorandum de înțelegere, în vederea atragerii asistenței financiare pentru dezvoltarea producției ecologice.</p> <p>Conform Registrului agenților economici încadrați în circuitul agroalimentar ecologic actualizat anual de MAIA, în baza rapoartelor prezentate de organisme de inspecție și certificare, în anul 2016, 39 de agenți economici (cu o suprafață de 1072,88 ha) au fost înregistrați în domeniul agriculturii ecologice.</p> <p>În vederea atragerii asistenței financiare sub formă de credite preferențiale și granturi pentru dezvoltarea IMM-urilor verzi, Ministerul Mediului a inclus măsuri specifice destinate promovării agriculturii ecologice și ecologizării IMM-urilor sub formă de capitole aparte în proiectul Foii de Parcur pentru promovarea Economiei Verzi în Moldova sub coordonarea Grupului de Lucru Inter-ministerial pentru dezvoltarea durabilă și economia verde. Unul din obiectivele acestei Foi de parcurs (propusă pentru definitivare și aprobare pe parcursul anului 2017) constă în mobilizarea finanțării interne și atragerea asistenței tehnice și financiare externe pentru domeniile date.</p>

			Moldova	<p>La 30.06.2016, Organizația pentru Dezvoltarea Sectorului Întreprinderilor Mici și Mijlocii (ODIMM) în parteneriat cu organizația nonguvernamentală EcoContact a depus Proiectul "Boosting Moldovan SMEs implication for green economic growth - SMEs Go Green", în cadrul apelului de propuneri lansat de Fondul Local pentru Inițiative al Canadei. Prioritatea la care se încadrează proiectul reprezintă stimularea unei creșteri economice ecologice și durabile.</p> <p>Scopul proiectului este de a crește gradul de conștientizare al IMM-urilor referitor la utilizarea principiilor economiei verzi în activitatea economică prin identificarea necesităților de instruire a IMM-urilor cu privire la creșterea economică durabilă/ verde și creșterea cunoștințelor antreprenorilor, organizațiilor de suport și a autorităților publice locale referitor la economia verde și promovarea măsurilor de ecologizare a afacerii prin intermediul principiilor Responsabilității Social Corporative.</p> <p>Activitățile propuse pentru realizarea acestui scop includ organizarea atelierelor de lucru și a instruirilor la tema economiei verzi și organizarea concursului Responsabilitate Social Corporativă în vederea promovării și susținerii bunelor practici în cadrul IMM-urilor din Republica Moldova.</p> <p>La 27.10.2016, ODIMM în cadrul unui parteneriat cu 12 organizații internaționale din domeniul cercetării, a aplicat un proiect pentru Programul "Orizont 2020" intitulat „Collaborative Bio-economy Business Models”, care are drept obiectiv crearea și dezvoltarea de noi soluții de afaceri flexibile pentru produse și servicii inovative din sectorul "bio", care va permite adaptarea mai rapidă la cererea de piață reducând, în același timp, amprenta asupra mediului.</p> <p>Rezultatele așteptate ale proiectului presupun dezvoltarea a minim patru modele de afaceri, optimizarea utilizării capacităților de producție existente și sporirea stimulentei pentru a investi în dezvoltarea noilor capacități în sectorul bioeconomiei.</p>
8.3.	Obiectiv: Dezvoltarea sistemelor de formare și informare a IMM-urilor verzi. Promovarea în societatea de business a culturii din domeniul economiei verzi			
8.3.1.	Includerea componentei Managementul ecologic în seminarele de instruire destinate IMM-urilor	2016-2017	Organizația pentru Dezvoltarea Sectorului Întreprinderilor Mici și Mijlocii, Camera de Comerț și Industrie	<p>Acțiune realizată:</p> <p>La 29 septembrie 2016, Organizația pentru Dezvoltarea Sectorului Întreprinderilor Mici și Mijlocii a depus proiectul "Boosting Moldovan SME's implication for green economic growth - SME Go Green", în cadrul programului de finanțare al Fondului Canadian pentru Inițiative locale (CFLI). Activitățile de bază ale proiectului prevăd organizarea sesiunilor de instruire a IMM-urilor în domeniul economiei verzi.</p> <p>În vederea includerii componentei "Managementul ecologic" în seminarele sale de instruire, pe parcursul perioadei de raportare, Camera de Comerț și Industrie (CCI) a dezvoltat derularea unor proiecte în domeniu, după cum urmează:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Proiectul "Elaborarea Programelor educaționale pilot pentru școlile profesionale referitor la sursele de energie regenerabilă și eficiența energetică", care are drept scop elaborarea curriculumelor modulare pentru modulul „Plante energetice” a profesiei „Silvicultor” și pentru modulul „Cazane pe biomasă” a profesiei „Operator în sala de cazane” și elaborarea programelor educaționale pilot pentru școlile profesionale, cu referire la sursele de energie regenerabilă și eficiența energetică. - Proiectul UNIDO – "Traininguri și Servicii de informare", care are drept scop sporirea culturii

				<p>cunoașterii măsurilor de eficiență energetică și familiarizarea mediului de afaceri cu posibilitățile de diminuare a costurilor de producție prin utilizarea / implementarea măsurilor de eficiență energetică. În cadrul proiectului au fost organizate 3 seminare în municipiile Chișinău și Bălți la subiectele: ”Sistemul de Management Energetic (EnMS)” și ”Optimizarea sistemului de abur (SSO), de care au beneficiat 76 reprezentanți ai companiilor din domeniul energetic.</p> <p>- Cursul EUREM – ”Manager Energetic European” pentru reprezentanții Consiliilor Raionale, în cadrul căruia au fost instruiți și certificați 26 reprezentanți din cadrul Consiliilor Raionale din diferite raioane ale Republicii Moldova. Instruirea a fost posibilă datorită suportului GIZ Moldova. CCI implementează instruirile EUREM împreună cu filialele Tighina, Râbnita și Bălți din cadrul Proiectului UNDP.</p>
8.3.2.	Introducerea modului „Economia verde” în curriculumul disciplinei opționale „Educația economică și antreprenorială” (clasele X-XII)	2016-2017	Ministerul Educației	<p>Acțiune realizată:</p> <p>Ministerul Educației va modifica Curriculumul disciplinei opționale „Educația economică și antreprenorială” (clasele X-XII), pentru a se introduce modulul „Economia Verde”, odată cu inițierea procesului de dezvoltare curriculară, preconizat pentru perioada 2017-2018.</p>
8.3.3.	Elaborarea și gestionarea unei pagini web, dedicate dezvoltării antreprenoriatului verde	2016-2017	Ministerul Economiei, Ministerul Mediului	<p>Acțiune în curs de realizare:</p> <p>Pe pagina web a Ministerului Economiei a fost creat compartimentul corespunzător ”Economia verde”, http://www.mec.gov.md/ro/content/economia-verde, care conține cadrul de implementare a acestui concept la nivel european și de țară, proiectele în derulare și progresele înregistrate.</p> <p>De asemenea, pe parcursul anului 2016 Ministerul Mediului a creat pagina web www.green.gov.md dedicate dezvoltării antreprenoriatului verde.</p>
8.3.4.	Organizarea meselor rotunde și seminarelor în scop de informare cu privire la economia verde	2016-2017	Organizația pentru Dezvoltarea Sectorului Întreprinderilor Mici și Mijlocii, Camera de Comerț și Industrie, Agenția pentru Inovare și Transfer Tehnologic	<p>Acțiune realizată:</p> <p>Pe parcursul anului 2016, Agenția pentru Inovare și Transfer Tehnologic a informat circa 80 de companii cu potențial inovator din Republica Moldova privind consolidarea și punerea în practică a proiectelor și instrumentelor de utilizare eficientă a resurselor și Eco-inovării pentru IMM-uri prin asigurarea eficienței în comunicarea și cooperarea dintre mediul științific și antreprenorial în contextul proiectelor ORIZONT2020 și EEN.</p> <p>Camera de Comerț și Industrie (CCI) în anul 2016 a acordat o atenție aparte promovării principiilor de “economie verde” în mediul de afaceri din RM și susținerii companiilor orientate spre implementarea proceselor și tehnologiilor energo-eficiente prin intermediul sporirii accesului la cursul EUREM – Manager Energetic European, împreună cu organizația GIZ, elaborând un concept pentru desfășurarea instruirii în cadrul consiliilor raionale.</p> <p>De asemenea, CCI a organizat reprezentanților companiilor autohtone producătoare și distribuitoare de cazane pe bază de biomasă și reprezentanții administrației publice locale din Moldova participarea la o vizită de studiu de profil în Germania, Cehia și Austria.</p> <p>Începând cu luna noiembrie 2015 până la aprilie 2017 CCI implementează un proiect de prestare a serviciilor de coordonare și implementare a activităților demonstrative pentru Programul Național de</p>

				<p>Producere mai Pură (RECP) din Republica Moldova, susținut financiar de către Comisia Europeană prin intermediul UNIDO.</p> <p>Comisia Europeană a lansat Programul de înverzire a economiei țărilor Parteneriatului Estic EaP GREEN: un program pentru mediu și creștere economică ce acordă sprijin Guvernului Republicii Moldova și altor membri ai Parteneriatului Estic să lanseze transformarea spre economia verde.</p> <p>RECP reprezintă o abordare internațională spre sporirea productivității și reducerea impactului asupra mediului în sectoarele de producere și altor sectoare relevante și se axează pe promovarea eficienței energetice, consumului de resurse naturale și măsurarea acestora pe unitate de produs finit/serviciu prestat. Proiectul este orientat spre identificarea mediului și practicilor bune de conservare/economisire a resurselor în cadrul întreprinderilor, precum și înțelegerea motivației și beneficiilor realizabile de la adoptarea și personalizarea RECP la contextul național.</p> <p>În cadrul Programului EaP GREEN, UNIDO susține implementarea proiectelor demonstrative de Eficientizare a Resurselor și Producere mai Pură în sectoarele procesare alimentară, producerea materialelor de construcții, cât și a celor ce produc/ utilizează chimicale și, la acest capitol, 135 de întreprinderi și organizații din Moldova au beneficiat de asistență în vederea aplicării RECP.</p> <p>Modelul de replicare a conceptului RECP prin intermediul Cluburilor regionale de Eficientizare a Resurselor și Producere mai Pură – NU RISIPI, a fost implementat în raioanele Orhei, Bălți, Căușeni, Chișinău, Ungheni.</p> <p>CCI cu suportul Filialelor din Orhei, Bălți, Ungheni, a organizat la Orhei, Bălți, Chisinau, Căușeni și Ungheni 17 instruirii tematice și ghidarea evaluărilor utilizând resursele tehnice personalizate de determinare a productivității resurselor de apă/ energie/ materiale, cu predarea în 6 module: Profilul de Mediu, Energie, Apă și Ape Uzate, Materiale și Deșeuri, Chimicale și Emisii, Planul de Acțiuni. La instruirii au participat reprezentanții a circa 120 de întreprinderi și organizații în număr total de 310 persoane.</p>
8.3.5.	<p>Consolidarea procesului de informare și consultare pentru potențialii antreprenori și IMM-urile verzi prin:</p> <p>a) elaborarea broșurilor, ghidurilor și pliantelor;</p> <p>b) promovarea bunelor practici prin intermediul televiziunii, radioului, presei scrise și media de socializare online;</p> <p>c) promovarea conceptului „Green Office”</p>	2016-2017	<p>Ministerul Economiei, Organizația pentru Dezvoltarea Sectorului Întreprinderilor Mici și Mijlocii, Camera de Comerț și Industrie, Agenția pentru Inovare și Transfer Tehnologic, Ministerul Agriculturii și Industriei</p>	<p>Acțiune realizată:</p> <p>Agenția pentru Inovare și Transfer Tehnologic în anul 2016 a elaborat o broșură de promovare a bunelor practici cu privire la aplicarea conceptului ”Green Office” domeniu aparte de dezvoltare în sfera inovațională pentru IMM-uri și potențiali investitori.</p> <p>Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare (MAIA) ,pe parcursul anului 2016, a relansat procesul de subvenționare a producătorilor agricoli ce produc produse ecologice. Astfel, conform prevederilor HG 910 din 21 iulie 2016, mărimea sprijinului acordat se calculează sub forma cuantumurilor exprimate ca sume fixe la unitate de măsură și constituie:</p> <ul style="list-style-type: none"> - 750 lei pentru un hectar de teren agricol supus procesului de conversiune în primul an; - 1000 lei pentru un hectar de teren agricol supus procesului de conversiune în al doilea an; - 1200 lei pentru un hectar de teren agricol supus procesului de conversiune în al treilea an <p>Conform Registrului agenților economici încadrați în circuitul agroalimentar ecologic actualizat anual de MAIA, în baza rapoartelor prezentate de organismele de inspecție și certificare, în anul 2016, 39 de agenți economici (cu o suprafață de 1072,88 ha) au fost înregistrați în domeniul</p>

			Alimentare, Ministerul Mediului	<p>agriculturii ecologice. De menționat că este în proces de elaborare, procedura de subvenționare a producătorilor agricoli pentru anul 2017, care urmează a fi mediatizată și consultată cu producătorii agricoli.</p> <p>Pe parcursul anului 2016, prin intermediul paginilor web a Camerei de Comerț și Industrie (CCI), a filialelor a CCI și a rețelelor de socializare, a fost promovată activitatea în cadrul Proiectului UNIDO „Prestarea Serviciilor de Coordonare și Implementare a Activităților Demonstrative pentru Programul Național de Producere mai Pură (RECP) din Moldova”. În context, au fost editate și diseminate antreprenorilor 500 de ghiduri, pliante și broșuri de informare.</p> <p>CCI a publicat 4 Newsletter (reviste informative) cu privire la implementarea a activităților demonstrative pentru Programul Național de Producere mai Pură (RECP) din Republica Moldova și promovarea impacturilor pozitive pentru economia națională și promovarea bunelor practici a companiilor, care au implementat măsurile de eficientizare a resurselor și producerea mai pură.</p> <p>Principiile Green Office au fost de asemenea promovate și în cadrul rețelei asociațiilor obștești de mediu cu participarea Ministerului Mediului.</p>
8.3.6.	Instituirea în cadrul Concursului național anual „Cel mai bun antreprenor din sectorul IMM” a nominalizării „Cea mai bună întreprindere verde”	2016-2017	Ministerul Economiei, Ministerul Mediului, Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	<p><u>Acțiune realizată:</u></p> <p>În anul 2016, prin Hotărârea Guvernului nr. 1279 din 25.11.2016, a fost completată Hotărârea Guvernului nr.250 din 9 martie 2005 „Cu privire la aprobarea Regulamentului pentru desfășurarea concursului “Cel mai bun antreprenor din sectorul întreprinderilor mici și mijlocii” cu un șir de prevederi noi, printre care și instituirea unei nomenații noi a concursului ”Cel mai bun antreprenor, implementator al modelului economic verde”</p>
8.3.7.	Evaluarea potențialului științific pentru efectuarea cercetărilor în domeniul economiei verzi și îmbunătățirea posibilităților de dezvoltare a acestuia	2017	Agenția pentru Inovare și Transfer Tehnologic, Institutul Național de Cercetări Economice	<p><u>Acțiune realizată:</u></p> <p>În anul 2016 Agenția pentru Inovare și Transfer Tehnologic (AITT), a efectuat auditul tehnologic a temelor științifice pentru a evalua potențialul de implementare a cercetărilor în domeniul economiei verzi și de sporire a progresului în acest domeniu. Drept rezultat, la concursul organizat de AITT pentru anul 2016, au fost depuse 3 proiecte și au fost finanțate 2 proiecte de inovare și transfer tehnologic.</p>